

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM,
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Egy új parlament.

Írta: Dr. Kmety Károly.

Csak huszonnégy óra választ el attól a világtörténelmi jelentőségű eseménytől, a mely a szultáni abszolútizmus végét és a nemzetélet szabadságának, az alkotmányosságnak kezdetét jelenti a török birodalom népeire nézve.

Megnyílik a konstantinápolyi parlament s a szultán alattvalói aktív állampolgárokká lesznek és az alkotmányos uralkodóval együtt fogják ezután intézni a még betegen is hatalmas oszman birodalom sorsát.

A „beteg ember“ új életre kél a szabadság friss levegőjében s megújulva lerázza fejlődésének bilincseit.

A világ kultúrnépei tisztelettel és méltó bámulattal adóznak annak a politikai bölcseségnek, érettségnek és államalkotóképességnek, melyet ez a vitéz és sok történelmi dicsőségben részes nemzet tanusított, állami élete vér nélküli regenerálásával.

Egyetlen igazán szabad és szabadságszerető nép sem vonhatta meg ez alkalommal becsülésének és tiszteletének adóját a törököktől, mert minden szabad nép érzi és tudja, hogy a világ többi népeinek szabadságában saját szabadságának is biztosítékai foglaltatnak.

De ha van a világnak nemzete, mely

a nemes tulajdonokkal bővelkedő oszmanok szabad államát és ezzel együtt ez állam gyógyulását szívbéli örömmel köszönheti és a török birodalom erőinek meghatározását igaz érzéssel óhajtja, ez az egykori hatalmas ellenfélből igaz barátta lett szabad magyar nemzet.

Fegyverrel, tüzzel-vassal emésztette egymást török és magyar, irtotta egymást ez a vérben és lélekbeli számos nemes vonásban rokon nemzet és csak későn, nagyon későn, — de talán egészen el még sem késve — jutottak kölcsönös tudatára annak, hogy a világtörténelem egymás mellett, egymás támogatásában jelölte meg rendeltetésüket.

Milyen gunyja saját sorsunknak, hogy a mi diplomáciánk okozta mégis az első súlyos kellemetlenséget és bajt az alkotmányossá lett Törökországnak, hogy Aehrenthal ur ügyefogyott politikája nagy okot szolgáltat arra, hogy a török nemzet alkotmányos képviselőiben elkeseredett ellenszenv keletkezzék Magyarország-Ausztria ellen.

Reméljük, hogy kellőleg informáltak már a török nemzetet arról, hogy a magyar nemzet az annexiónak sem időpontját, sem módját szerencsésen megválasztottak nem tartja és ámbátor a most már jóvá semmiképp sem tehető ballépés konzekvenciáit elfogadja és állja is, mert fejedelme iránti lojalitása így kívánja, másrésről mélyen sajnálja,

hogy a külügyminiszter nem fontolta meg az annexiónak a török alkotmányosságra való igen-igen kedvezőtlen kihatását, ami annál inkább megkövetelhető lett volna, minél világosabb igazság, hogy az annexió által effective semmit nem veszített az oszmanok állama, Magyarország és Ausztria pedig semmit sem veszít vala, ha még egy ideig a „quieta non movere“ elvét követi.

Ugy hírlik, hogy a magyar nemzeti képviselők is azokhoz a szabad népképviselőkhez csatlakoznak, amelyek a török alkotmányosság születése napján, a sztambuli parlament megnyitásokor rokonszenves üdvözlőket fogják küldeni a törököknek.

Kívánjuk, hogy ez a rebesgetés igaznak bizonyuljon és a magyar népképviselőt és ebben főleg Rákóczi és Kossuth eszméinek letéteményesei ne feledkezzenek meg arról, hogy nemcsak nagy nemzeti érdekeink találkozására alapuljan, de a hála érzése szerint is tartozunk ezzel a szíves üdvözléssel a török nemzetnek, az elnyomott szabadság üldözött hőseinek vendégszerető menedéket nyújtó török testvéreink.

Mint szabad nép képviselője a politikailag szabadabbá lett török nép képviselőjét, minden feszélyezettség nélkül üdvözölheti a képviselőház, ez nem prejudikál semmiben azon nemzetközi feszült helyzetnek és fejleményeinek, me-

A boldogságot keresik.

Írta: Gagyhy Dénes.

(Utánnomlás tilos.)

Hárman ültek az asztal mellett: egy huszártiszt, egy polgári ruhás ur és egy hervadozó, de párisi divat szerint öltözött nő. Hangosan diskuráltak, csöppet sem feszélyezve, hogy mások is vannak az étteremben. Beszédük amolyan osztrák-magyar nyelven folyt: hol németül, hol magyarul. Zagyván keverték az egymástól idegen szavakat, pedig tökéletesen tudtak mind a két nyelven.

A civil férfi szötte a társalgást. Látszott, hogy előkelő ember, talán mágnás; de az is látszott, hogy nem gazdag, mert nagyon mutatatta a gazdagot. Szédítő összegekkel hajigálódzott, dominumokat emlegetett, melyek azonban inkább lehettek a másé, mint az övé. Akárhogy volt, játszani pompásan tudta a grand-seigneur.

Gróf Bodenbach nevet hozta elő s az ő történetét kezdte mesélni:

— Derék fiu volt, szép szál férfi és szerülött gazdag. Az ulánusoknál szolgált, mint főhadnagy és bajtársai szinte szerelmesek voltak belé. De nemesak ők — ez volt a baj — hanem a nők is. Mi tagadás, ő is szerette barátait, barátait azonban inkább. Dárius kincse nagy, de ez sem lett volna elég számukra. Elpusztította egész vagyonát, harmincz éves korára minden javaiból kifislett. Összevissza tizezer forintja maradt, az ősi kastély árverezése után maradt pénz. Enélkül mindjárt föbe is lehetne volna magát.

— Ez lett volna egyetlen megoldás! — szölt közbe komolyan a huszár, mint aki a becsületügy törvényeiben járatos szakértő.

— Maguk, férfiak — vetette ellen a nő — mindjárt pisztolyhoz nyulnak, ha nem megy szájuk ize szerint az élet sora. Nincs bátorságuk, sem erejük, újra kezdeni, amit befejezték. Azt szégyellik kivált, hogy mások is tudnak bukásukról, pedig sok egyebet sokkal inkább szégyelhetnének!

— Azt hiszem, eltalálta az igazat — hagyta rá a civil ruhás ur. — De mégsem lát egészen a dolog mélyére, nem ismeri apróbb részleteit. A férfi úgy jár a vagyoni tönkrejutással, mint az asszony, kit a világ nyilvános hűtlenségen csíp — kiveti magából, mint a bélpoklost. Mert az nem baj, ha valaki adósa szabónak, pinczérnek, ebben könnyű vért, bohémséget, sőt zsenialitást látnak az emberek. Csak hire ne keljen és botrány ne legyen belőle! Az sem nagy bűn a társaság szemében, ha a menyecske csalja az urát, csak izléssel és kellő tapintattal tudja csinálni... A bukott urból mi lehet, ha balszerencsése nyilvánosságra kerül? És a nőből, ha gyalázata kipattan? Erről, ugy-e, mind a ketten beszélhetnének, Lea?

A hölgy sóhajtott és csak úgy odadobta, mintegy feleletképpen:

— De bolond is az ember!

A másik folytatta:

— Bodenbach a tizezer forinttal felment a Jockey-Clubba. Maga sem tudta, miért megy oda, inkább ösztöne hajtotta, mint akarata. Talán az jutott eszébe, hogy ki kellene lépni a Clubból, mert a rengeteg tagsági díjat nem képes fizetni és ezt akarta bejelenteni. Végigment a termeken: csak itt-ott lézengett valaki, de a

kártyaszobában volt elég vendég. Nagyban folyt a makaó. A gróf sohasem érzett ekkora, szinte brutális vágyat a kártya után, mint ma. Szervedélyét még vadabbá tette, hogy a játékosok közt ült Herzfeld bécsi bankár, aki dobraültette vagyonát, miután váltói nagy részét ő számította le. Ebben is határtalan szerencsése volt, mint mindenben: hihetetlenül nyert, partnerei egymásután keltek fel az asztaltól letörönten. Egyik helyébe Bodenbach telepedett. Perdült a kártya s a gróf mindjárt az elsőre rátette pénzét. Nyert. Most a a nyereséggel együtt dobta oda, amint sor keült rá. Vagy, vagy! — gondolta és megszorította a zsebében levő pisztolyt, mint a legutolsó menedéket. Többje volt, ismét, mint a bankárnak. A harmadik fordulónál megkockáztatta mind a negyvenezer forintot és újra szerencsése volt. Egyre merészebb lett s úgy elmékedett, hogy Fortuna asszonyság, legalább egyszer, engedelmes mindenkinek, megadja neki, amit kíván. Ime, most öbelé botlott, számár volna, ha elengedné kariaiból. Folytatta a játékot és egy óra múlva halomban hevert előtte az ezresbankó. Teméntelen pénzt nyert. Társai annyira megijedtek, hogy a bankár sem akart tovább osztani. Ő azonban úgy érezte, szerepének nincs vége, az üzleti mérleget le kell zárnia Herzfelddel. Azt ajánlotta, hogy játszanak még egy pártit, ő feltesz látatlanban minden pénzt, amit eddig nyert, tegye ezzel szembe a bankár a tőle elköttyavetyélt uradalmakat. Áll! — fogadta el a kihívást, de már kétséges reménnyel, keze feltűnően remegett, amint a lapokat keverte. Rossz sejtelmé valósággá lett — elvesztette. Szó nélkül állt fel, buszozott az uraktól és eltávozott. Másnap róla irtak szenzációt az újságok, harmadnap elte-

lyet az annexió, jobban mondva annak keresztülviteli módja hozott magával.

Ellenkezőleg, Magyarország rokonszenvének impozáns megnyilatkozása csak előnyére válhatik a nehézségek elhárításának és a mindenképp kívánatos békeséges megoldásnak.

Ezért hiszszük, hogy a kormány részéről sem találkozunk semmiféle agálylyal az, ha a török-magyar testvéri érzület elsőrangú istápolója, a török nemeslelkűségnek annyi dicsérettel adózó magyar tudós, az ősz Thaly Kálmán csakugyan megtenné indítványát az összeülő török parlament üdvözlése iránt.

Hiszszük, hogy a népszabadságok minden barátja lelkesen fogadná ezt az indítványt, mely hosszú időre ható újabb záloga lesz a magyar-török rokonzelmek fenmaradásának és meg erősödésének.

Wekerle beszéde.

Budapest, december 14.

Az appropriáció fölötti vitának ma nevezetes fordulópontjához jutottunk, mikor Wekerle miniszterelnök azokra a vádakra felelt, amelyekkel Polónyi Géza a paktum megszegése s a politikai program be nem tartása miatt illette. E mellett majdnem másodrendű jelentőségűvé törpült az, amit a jövő évi budget szoliditására s állami pénzügyeink rendezettségéről mondott. Nem titkolta azt, hogy a maga részéről is aggodalmasnak tartja az állami kiadások tulságos megnövekedését, ezzel szemben azonban az állam pénzügyi erőforrásainak gyarapítását hangoztatta s rámutatott arra, hogy a jövő évi állami kiadások növekedéséből körülbelül hatvan millió jut új beruházásokra. S ha nem is festette rózsaszínűre az állam pénzügyi állapotát, annak konszolidált voltára és a költségvetés reali-

mették, negyednapra tán el is felejtették. Gróf Bodenbach pedig visszaült uradalmaiba, az esze is megjött, nem tékozol többé, pedig félmillió jövedelme van évenként. Nincs boldogabb ember nála!

A tiszt vette át a szót:

— Igaz, hogy szerencse a Bodenbach esete, még sincs akkora, mint a Milkó Pistáé. Őt ugyancsak váratlanul érte, tán meg sem értemelte. Együtt szolgáltunk, mint hadnagyok, a kettes huszároknál. Akkor történt az a híres bécs-berlini távlovaglás, mely annyi dicsőséget termelt a magyar huszárnak. De csak a magyarnak, mert az egész közös hadseregből egyetlen idegen nevű tiszt sem került a győztes tiz közé. Magyar fiu volt valamennyi, az első: Milkó hadnagy. Én nem vettem részt a versenyen, a többiek beszéltek később, miként folyt le. Persze, nagy hírhót csináltak s Berlin előkelő népe, maga a császár is, a célnál várta az érkező katonákat. Izgatottan lesték: ki lesz az első? Még be sem telt a számított idő, mely alatt megfuthatja valaki a Bécsből Berlinig vivő utat, gyöngye porfelhő verődött s abból, pár pillanat múlva ügető lovas alakja bontakozott ki. Amint közelebb ért, rövidre fogta a kantárt, megszorította lovát s galoppban, hetykén ugratott a célbíróhoz elnökeül rendelt generális elé, hogy megtegyje a szokásos jelentést. Nem lehet tagadni, hogy elegáns, mutatós gyerek volt Milkó Pista, megakadhatott rajta akármelyik kisaszszony szeme, de hogy olyan hódítást tegyen, amilyent tett, arra maga sem számított soha életében. A nézők között volt Warnau gyáros felesége is leányával. A feje bubjái poros s a portól piszkos legény megtetszett a fábrákás szőke leányának és harmadnap, az udvari bálon,

tására joggal mutatott rá. És ez főleg ma nagy jelentőségű, ha összehasonlítjuk a jövő évi költségvetésünket azzal, amelyet Ausztria számára a napokban terjesztett az osztrák pénzügyminiszter a birodalmi gyűlés elé. Az 1908. évi osztrák budgetjavaslat még 146 millió korona felesleggel zárult; az osztrákokat majd felvetette az önértet s a N. Fr. Pr. Ausztriát a világ első államának mondta. Már azon törték az osztrákok a fejüket, hogy külön törvényt hoznak ennek a másfélszáz milliónak hovatartásáról s Magyarországnak szemére vetették, hogy mint a koldus él a gazdag Ausztria asztalánál. Az idén pedig az történt, hogy a jövő évi osztrák költségvetés deficitjét csak úgy tudták elkerülni, hogy a váltópénzek veréséből tiz év alatt camerae lucrum címén összegyűlt 29 millió koronát állítottak be állami bevételeknek, tehát Ausztria már ott tart, hogy az állami költségvetés deficitjét a pénz rosszabbodásával tünteti el. Mikor ezzel a mi reális, egészséges budgetjavaslatunkat állítjuk szembe, akkor lehetetlen az elismerés hangján nem szólni arról a pénzügyi politikáról, mely másfél milliárdos költségvetés mellett is el tudja kerülni az ilyen irreális állami bevételeknek a költségvetésbe való beállítását.

Wekerle is annyira meg volt győződve arról, hogy ennek a magyar képviselőház tudatában van, hogy beszédének nagyon kis részét foglalta le a pénzügyi és gazdasági helyzet, hanem inkább a paktumról, a vállalt kötelezettségekről, a bankkérdésről és az annexióról beszélt. Azokat a „tehetetleket”, amelyeket odíózus célzattal vetett Polónyi a függetlenségi párt szemére, való értékükre szállította le. Mert ha nem is vonta kétségbe, amint hogy nem is vonhatta, hogy a függetlenségi párt programja teljesen megvalósítva még nincs, másrészt rámutathatott arra, hogy a függetlenségi pártnak, „mely nemcsak a legnagyobb koalíciós párt, hanem az országgyűlésnek is

melyet a versenyző tiszték ünneplésére rendeztek, első gondja volt, hogy a diadalmas huszár bemutattassa és le is foglalja. Pista nem esett a feje lágýára, különben is elég tapasztalata volt, hogy észrevegye Warnau kisaszszony romantikus vonzalmát, aki benne bizonyosan a Niebelung-ének valamelyik feltámadt lovagját sejtette. És volt esze arra is, amikor megtudta, hogy a papa gyárai tiz millió márka értéket képviselnek s rá egyelen örökös a leánya — hogy az ölébe ugró szerencsét el ne szalaszsa. Mindig nagy betyár volt, nem ismert barátságot, sem becsületet, ha asszony került a játékba — most meg éppen minden csábító képességét összeszedte, hogy elvegye a jámbor leányka eszt.

— No ezt értik! — szakította félbe a hölgy.

— Pedig nem is volt szükséges, — folytatta — a fényes huszáruha, a pörge fekete bajusz és két incselkedő, fénylő szem mindent elvégzett helyette. Summa summarum, egy hétig még ott mulatott, bevezetette magát Warnau ur házába s amikor hazajött Magyarországra, rendben volt a szénája. Féllesztendő mulva elhozta a szőke hölgyet, de alig éltek itthon két hónapig, bevezényelték a hadiskolába, ma is Bécsben lakik, vezérkari kapitány. Mire én megkapom a harmadik csillagot, ő már őrnagy lesz bizonyosan, pedig mindig utánam következett rangban, mint hadnagy. Gazdag felesége nélkül most is Botfaluban, vagy Feketehalomban komandirozná a rajcsult. Hát, a buta véletlen boldoggá teszen néha egy-egy embert?

— Rossz helyen kereskednek mind a ketten — fűzte tovább a gondolatot a nő — ha a boldogságot keresik. Rossz helyen, én mondom, jussom van hozzá, ha azt hiszik, hogy gazdagságban, kincsben megelégek. Sem egyikben, sem

többsége”, politikai álláspontját mindig féltő gonddal respektálja és a felmerült kérdések megoldása, ha az nem történhetett a függetlenségi program értelmében, legalább is a status quo alapján ment végbe. Sőt egy kormánynak kellett Ausztriában megbuknia csak azért, hogy a függetlenségi pártnak az autonóm vámtarifa kérdésében elfoglalt álláspontja diadalra juthasson.

Épp így a bankkérdésben is rámutatott arra Wekerle, hogy még gyakran meggyőződése ellen is igyekezett a függetlenségi párt követelését a megvalósuláshoz közelebb vinni.

Kétségtelen, hogy a függetlenségi pártnak az önálló magyar jegybank felállítása kardinális programpontja. De abban igaz volt Wekerlének, hogy incidentaliter, mint például ma a balpárt egyik tagja is akarta, ezt a kérdést megoldani nem lehet. Nem lehet nemcsak azért, mert a megoldás előkészítését a parlament egy külön bizottság elé utasította, hanem azért is, mert a kormány bárminő állásfoglalásának ez idő szerinti ellentáll a kiegyezési törvénynek az a megállapítása, hogy a bankkérdés a kiegyezési komplexumból kikapcsolatott s utasított a kormány, hogy mielőtt a bankkérdésben állást foglalna, várja be, hogy az Osztrák-Magyar Bank fogja-e, vagy sem a szabadalom meghosszabbítását kérni. És éppen a függetlenségi párt komolyságának védelme volt az, hogy a kvótaemelést nem akart az önálló jegybank vételára lenni, mert lehetetlen, hogy a függetlenségi párt vételárt adjon az önálló jegybankért akkor, mikor annak felállítása senki által kétségbe nem vont jogunk s amikor azt a parlament minden ellenérték nélkül is megvalósíthatja, ha az ország érdekében állónak tartja.

De teljes kudarcot vallott Polónyi vádaskodása abban a tekintetben, amit az ujonczfelemelésről mondott. És Wekerle nem minden önértet nélkül mutathatott rá arra, hogy ha az ujonczlétszám felemelése

a másokban nincsen, még sok egyébben sincs, miről esküvel bizonyítaná a világ, hogy benne van. Tudják, hogy ünnepelet lány voltam, vagyonos és előkelő, kinek hozományára harczszerűleg vadásztak a kapzsi emberek, — szép is ráadásul. Így megvolt a jogom, hogy izásem és tetszésem szerint válogathassak az udvarlókban. Kedvemre mentem férjhez, hittem, hogy szeretem az uramat s boldog leszek vele. Egy darabig, ha nem is éppen úgy, miként leánykórban kifejtettem képezetemben, elégedetten, békében éltem. De ez a látszólagos boldogság hamar összeomlott: utamba dobott a végzetem egy idegen férfit, kit azelőtt sohasem láttam, társadalmi felfogás szerint nem is lett volna méltó hozzám — én mégis belé szerettem és feledve hités uramat, gyermekemet, titkoma az övé lettem. Azt kívánta, hogy férjemtől váljak el és esküdjem meg vele. Arra számított, hogy vagyonommal együtt kap meg. De balul ütött ki a válóper, mert olyan dolgok derültek ki, hogy atyám elüzött és megtagadott, a bíróság pedig, a válás kimondása után, uramnak ítélte gyermekemet, mivel engem nem tartott alkalmasnak, hogy őt a jó erkölcsben és becsületben fel tudnám nevelni. Még ezt a gyalázatot sem hántam, csak őt mondhattam magaménak egész életre. Azonban mit tett? Mikor értesült a kedvezőtlen eredményről, egyszerűen megszökött, úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

— Amerikába ment, — jegyezte meg szomszédja.

— Azt mondják, de ki tudja? Hírét sem hallottam azóta, nem is akarom hallani. És én kitaszítva, azzá lettem — mivé lehettem volna? — ami vagyok. Utálom, megvetem magam is magamat, nemcsak más. Siratom a multamat,

csakis nemzeti követelések fejében történhetik meg, úgy ez a junktim nemcsak hogy nem Polónyi érdeme, hanem egyenesen Polónyi ellenére jött létre. Mert Polónyi még e nélkül a junktim nélkül is elfogadta a királyllyal kötött paktumot s a junktim teljesen Polónyi érdeme nélkül jött be a paktumba. És ha leleplezésről lehet szó abban az értelemben, hogy ki kapott e közben súlyos sebet, úgy a parlament mai hangulata után itélve, Polónyi az. Mert vádaskodni nagyon könnyű, de a politikai élet porondján is áll az, hogy akinek vaj van a fején, ne menjen a napra. S minden vádnál, melyet Polónyi mondott, súlyosabb volt Wekerle vádja, hogy az egész vezérő bizottságot s az egész nemzeti küzdelmet hajlandó lett volna Polónyi kompromittálni, ha az ő megállapításai jönnek a paktumba. Mert a nemzeti küzdelem igazi diadala ez a junktim volt, amelynek létrehozása azonban Polónyi nélkül történt.

És végül az annexióról beszélt Wekerle. A nemzeti álláspontot olyan meggyőző szavakkal képviselte, hogy igazán ahhoz kevés szót lehetne hozzáadni. Mert azzal hozakodni elő, hogy harmincz évvel ezelőtt mi volt a függetlenségi párt álláspontja, ez a való életől való eltávolodás. Ma egészen más a helyzet, mint volt harmincz év előtt s ami akkor helyes, okos, bölcs dolog volt, azt ma nem lehet a körülmények kényszerítő hatása alatt még mindig fentartani. Az annexió az okkupációnak természetesen folyománya volt s Wekerle kötelezettséget vállalt arra, hogy az annexióról szóló törvényjavaslat tárgyalása alatt azt is be fogja bizonyítani, hogy az annexió időpontja sem volt most rosszul megválasztva. Az annexió fölött tehát ma még nem lehet végleges ítéletet mondani s a kérdésnek az appropriáció-vitába való bevonása legalább is időszerűtlen volt.

mégis haladok tovább azon a posványos, sáros uton... Nincs erőm, hogy a varrógép mögött üljek, vagy megváltsam magamat egy golyóval!

— Az ember mindig akkor lesz okos, mikor késő, — vélte a huszártiszt.

A leplezetlen ironia magához térítette. Könnyű vére visszacsapott régi medrébe, elmosolyodott és folytatta:

— Ej, megint éreletem. Fel se vegyék, asszonyi tempó! Igen, a boldogságról volt szó, tértünk hát vissza a kérdésre. Látnak, én voltam már egyszer boldog, nem olyan ám, mint a maguk barátai, hanem igazán. Elmondom, ha kinevetnek is.

— Halljuk! — hangzott két oldalról.

— Ezelőtt két esztendővel történt. Akkor éppen hat éve mult, hogy elvált asszony vagyok, fiam pedig hetet töltött. Sóvárogtam gyermekem után, órákig ödöngtem Pesten az apja háza előtt, ha kijönne és megláthatnám, bár egy pillanatra. Egyszer mégis sikerült. Kilépett a kapun, lement a Sándor-utcán, be a Múzeum-kertbe. Nyomon követtem mindenütt és a kertben megszólítottam. Először megijedt, de mikor mondtam, hogy én vagyok az anyja s kértem, hogy ne dobjon ki emlékéből, akármit hall felőlem, mert én véghetetlenül szeretem — kitérte karját és az ölembe szaladt. Annak az ölének és csóknak a melegét s azt az érzelmét, melylyel szívem megtelt, leírni nem lehet. Bodenbach gróf és Milkó kapitányné milliói, ehhez a csóadás gyönyörűséghez képest — semmi, mind semmi...

A politika világából.

Budapest, december 14.

Kavarodás a bank-kérdés körül.

A bank-kérdés körül ma ismét volt kavardás. Gaál Gaszton szombati beszédének hatása alatt a függetlenségi pártot akarta ferde helyzetbe hozni a balpárti Bozóky Árpád, amikor javaslatot terjesztett elő arról, hogy a kormány 1911-re állítsa föl az önálló bankot. A javaslat a bankbizottság tagjait a legkinosabb zavarba ejtette, mert a bizottság még nem hozta meg határozatát és jelentést se tett a Háznak. A javaslat elfogadása pedig prejudikálna a kormány tárgyalásának is, amelyet a magyar és osztrák bankkal folytatnia kell. Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Batthyány Tivadar, a bankbizottság elnöke, miután hiába akarták rávenni Bozókyt, hogy vonja vissza indítványát, abban állapodtak meg, hogy gróf Batthyány Tivadar pótdíjtárványt nyújt be, hogy Bozóky javaslatát a Ház a bankbizottsághoz utasítsa. Ezt a megoldást, különösen Wekerle Sándor miniszterelnök nagyszabású beszéde után, az egész függetlenségi párt megnyugvással fogadta.

A kérdés különben a képviselőház holnapi ülésén is szóba fog kerülni. Gróf Apponyi Albert ugyanis a holnapi ülésen fel fog szólalni és nyilatkozni fog a politikai helyzetről, főleg pedig a bank-kérdésről. A függetlenségi párton nagy érdeklődéssel várják Apponyi nyilatkozatait.

Pletyka a hatvanhetesek fuziójáról.

A függetlenségi párt egy részét erősen izgatja a képviselőház mai ülésének kezdetén az a hír, hogy az alkotmánypárt és a volt szabadelvűpárt között fuzió készül. Azt híresztelték ugyanis, hogy a Nemzeti Társaskör, amelyet tudvalevően a volt szabadelvűpártiak alakítottak, Lukács László volt pénzügyminiszter, a kör elnöke értekezletre hívta össze a fuzió dolgában. Návay Lajos, a képviselőház alelnöke és Szivák Imre lettek volna a híresztelés szerint azok, akik a volt szabadelvűekkel a tárgyalásokat megkezdették, de, mint Polónyi ma gunyosan hirdette, visszautasításban részesültek. Pedig hát az alkotmánypárt részéről semmiféle ilyen irányú dolog sem indult ki. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter már tegnap kijelentette, hogy semmiféle értekezletről és a volt szabadelvűpárttal való fuzióról nem tud. A hírek semmiféle alapja nincs és a volt szabadelvűpárt egyetlen tagjával sem beszélt. Wekerle Sándor miniszterelnök ma szintén határozottan megczáfolta a hírt, Návay Lajos alelnök pedig egyszerűen farsangi tréfának mondta ezt a pletykát. De a másik oldalról is hasonlóképpen nyilatkoztak. Lukács László volt pénzügyminiszter csodálkozással értesült a híresztelésről és szintén kijelentette, hogy semmiféle fuzió tárgyalásról nem tud, arról a Nemzeti Társaskörben senki se beszélt és senki őket a fuzióra föl nem szőlította. Így tehát mindenképpen kiderült, hogy a fuzió híre alaptalan és alkalmasint olyképpen keletkezett, hogy a Nemzeti Társaskör egyesülni akar az Unió-Klubbal.

A török parlament üdvözlése.

Ma a képviselőház folyosóján Kmetty Károly képviselő felvetette azt az ideát, hogy a ma összeült új török parlamentet a magyar parlament üdvözölje. Az ideát Szemere Miklós és Thaly Kálmán is melegen felkarolták és Wekerle miniszterelnöknek ajánlották. A minisz-

terelnök az eszmét rokonszenvesen fogadta és megállapodás történt abban az értelemben, hogy a képviselőház egyik legközelebbi ülésén, talán már holnap, Thaly Kálmán fog erre vonatkozólag indítványt tenni.

Beszélt a miniszterelnök.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 14.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma választott azokra az észrevételekre, melyek a költségvetési törvény kapcsán a kormány ellen elhangzottak.

Beszédének első részében azt bizonyította, hogy a költségvetés reális s hogy az úgy van megalkotva, ahogy azt a nemzetgazdasági helyzet megkívánja. Minden jogos érdeket, a lehetőség határai között, kielégítettek. Ipar, kereskedelem, földművelés: megkapta azt, amit a mostani körülmények között megkaphatott. Nagyobb figyelemmel hallgatták Wekerlét, amikor a politikai helyzettel foglalkozva, válaszolt Polónyinak. Azt mondta, hogy a kormány nem kedvez se az egyik, se a másik pártnak, hanem egyedül az ország javát tartja szem előtt. A paktum nyilvánosságra hozását nem bánja, meri így legalább eloszlottak a körülötte megtermetti legendák. A kormány fölöslegesnek gondolta a proklamáció kibocsátását, mert a trónbeszéd elég világosan beszélt. A paktum többi pontjaira nézve is teljes megegyezés volt a kormány tagjai között. Bevették a paktumba azt is, hogy a létszám csak nemzeti engedmények ellenében emelhető föl — csak hogy ennek nem Polónyi volt a szerzője, hanem a kormány más tagjai. A választói jogra nézve a kormány csak az „általános” választói jogot vállalta, de nem az „egyenlőt” és „titkos”-t. Mikor Polónyi miniszter volt, ő is nagyon jól tudta ezt, de akkor persze mélyen hallgatott. A bankügyre vonatkozólag az a nézete, hogy itt a kormány szabad kezét biztosított magának, de nem kötelezte magát az önálló bank megvalósítására. Meg kell várni a határidő lepergését. A kormánynak nem érdeke az ügy elhúzása s mihelyt lehet, tiszta helyzetet fog teremteni. Az annexió kérdéséről is részletesen nyilatkozott.

A Ház nagy tetszéssel fogadta a miniszterelnök nyilatkozatait és mindegyikét zajosan helyeselte. Látták, hogy a Polónyitól támasztott mesterséges kód mintegy varázsütésre szétfoszlott. Mindamellet Polónyi megígérte, hogy holnap válaszolni fog.

Az ülés első részében Pescha Miklós a javaslat mellett, Bozóky ellene beszélt. Bozóky beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be az önálló bank iránt. Ez a manőver felszólalásra készítette Batthyány Tivadar grófot. Általános tetszés közepette fejtegette, hogy az ilyen határozati javaslatokkal nem lehet az önálló bank ügyét előremozdítani. Meg kell várni a terminust, akkor majd összehívja a bankbizottságot és az fog dönteni a szükséges lépések dolgában. Azt ajánlja, hogy Bozóky javaslatát utasítsák a bankbizottsághoz. Nagy Ferencz, Roics Milán és Nagy György beszélt még. Leghosszabban Nagy György, beszélt; persze bizalmatlan a kormány iránt.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Vertán Endre és Thoroczkay Miklós. Az elnök: Megnyitja az ülést. Bemutatja Duchou Ödönnek, a szegények körület megválasztott képviselőjének.

Jóének megbízólevelét. Kiadják az állandó igazoló bizottságnak.

Ezután rátér a Ház a fölhatalmazási törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

Pescha Miklós felhívja a kormány figyelmét az állami adószíviselők helyzetére, akik az összes állami tisztviselők között a legkedvezőtlenebb fizetési viszonyok között élnek. A javaslatot elfogadja.

Bozóky Árpád nem viseltethetik bizalommal egy olyan többség és kormány iránt, amely minden lépésével az ország érdekeit sértette eddig, a belső reformok terén éppen úgy, mint kifelé, például Bosznia és Herzegovina annexiójával. A kormány és a többség nem tud ellenállani az egyre jobban erősödő klerikális irányzatnak. Bizonyítja ezt egyebek között a Koczurek-ügy is, melyet a kormány hallgatással igyekszik elintézni.

Farkasházy Zsigmond: Nem vagyunk tanácskozásképesek.

Az elnök: De azok vagyunk, mert ha Farkasházy képviselő ur nem szól közbe, a légyzugást is meg lehet hallani. (Derütség.)

Bozóky Árpád: A kormány a bankkérdésben sem akar állást foglalni, éppen ezért ő határozati javaslatot nyújt be az önálló nemzeti bank föllállítására. A fölhatalmazási javaslatot nem fogadja el.

Vízy Ferencz a parcellázások körüli visszaélésekről, a bányászati reformok szükségéről s az adószíviselők fizetésrendezéséről beszél. A javaslatot elfogadja.

Roics Milán horvátul beszél.

Az önálló bank dolga.

Gróf **Batthyány Tivadar** nem akart felszólalni, de Bozóky Árpádnak az önálló bankra vonatkozólag beadott indítványa fölszólalásra kényszeríti. Ezt az indítványt fölöslegesnek tartja, mert az arra illetékesek már mindnyájan nyilatkoztak ebben a kérdésben. Aki komolyan akarja az önálló bankot, az ne felejtse el, hogy helytelen időben beadott javaslatokkal az önálló bank ügyét előbbre vinni nem lehet. (Ellenmondások a balpárton. Nagy zaj.)

Az elnök: Molnár Jenőt ismételtelen figyelmezteti, hogy legyen csöndben, különben kénytelen lesz kérni a Házat, hogy adja ki a mentelmi bizottságnak.

Gróf **Batthyány Tivadar** nem engedi magát terrorizálni. A törvény 1908. december 31-re teszi kötelezővé az Osztrák-Magyar Banknak, hogy a bankszerződés meghosszabbítását kérje a törvényhozásoktól, míg az időpont el nem érkezik, nemcsak törvénybe, de a köteles illetudásba iktózná pre-judikál határozatokat hozni. A szóló a közel hetekben összehívja majd a bizottságot s az dönteni fog a szükséges lépések tekintetében. Ha a Ház ezt megelőzőleg határozattal állást foglalna ebben az ügyben, a szóló, mint a bizottság elnöke kénytelen volna erről az állásáról lemondani. Honorálni akarja az indítványtevők intencióit s azt javasolja, hogy a Ház az indítványt utasítsa a bankbizottsághoz. (Helyeslés.)

Az elnök az ülést tíz percre felfüggeszti. Szünet után **Nagy György** az önálló bank és a választójog dolgát teszi szóvá. Azt hiszi, hogy tul vagyunk már azon a vitán, hogy az önálló bank föllítása szükséges-e vagy nem. A Bozóky által beadott határozati javaslat elfogadásával nem követ el a Ház illojalitást. Szomorúnak tartja, hogy vannak olyan tagjai a függetlenségi pártnak, akik eljenzik az önálló bank föllállítását. Ha a kormány nem akarja a bankot, mondjon le, akad majd függetlenségi miniszter, aki a bársonyszékből is követelni meri majd a nemzet jogait. Új választást kell csinálni, ha a nemzet az ő háta mögött áll. Mert nem a nemzet van Wekerléért, hanem megfordítva. A balpártot a Bozóky indítványáért Madách-csal szólva, hódolat illeti és nem bírálat. (Nagy derütség.)

Markos Gyula: Hódolat bírálat nélkül csak az Istent illeti!

Nagy György: A népszava Isten szava s a balpárt a nép millióit képviseli. (Derütség.) Attér a választási jog bírálására. Még nem látott eleven embert, aki a nép előtt a pluralitást dicsérni merne volna. A belügyminiszter nagyuri születésénél fogva, nem ismeri a magyar nép lelkét. Ha az ő javaslata törvény lesz, csak belügyminiszterileg engedélyezett ellenzék kerül be a házba. A győri eset sem alkalmas arra, hogy a kormány iránti bizalmat gyarapítsa. Kéri a miniszterelnököt, nyilatkozzon, mi a kormány álláspontja a bankkérdésben. A javaslatot nem fogadja el.

A miniszterelnök beszéde.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A tisztelt Ház engedelmével először is a pénzügyi és gazdasági természetű kérdésekről fogok nyilatkozni rövidesen, azután az általános politikai jellegű kérdésekre nézve fogom előadni álláspontomat. (Halljuk! Halljuk!) Azt az aggodalmat, hogy kiadásaink mód nélküli növelése államháztartásunk rendezetlenségét idézheti elő, én is osztom. Azt a tételt is elfogadom, amelyet **Holló Lajos** tisztelt barátom is hangoztatott, hogy t. i. pénzügyi erőnk fokozása végett fejleszteni kell gazdasági erőnket, gyarapítani és minden téren biztosítani kell nemzeti erőnket. Ezt a politikát czélozza a kormány politikája is, ezt a politikát valósítja

meg a földművelésügyi miniszter urnak inaugurált birtokpolitikája, ennek hatalmas tényezőjét kívánja megteremteni a közelebről előterjesztendő telepítési javaslat. (Helyeslés.) Ezt a politikát szolgáltuk valamennyien akkor, amikor felállítottuk azt a tételt, hogy az iparfejlesztésre különös gondot kell fordítanunk.

Azok a beruházások, amelyeket tettünk, máris megtermik gyümölcsüket, mert ott, ahol az állami üzemek és egyéb ipartelepek létesítése, vagy kiterjesztése által nagyobb mérvű akciózt fejtettünk ki, ennek hatása már mutatkozik az illető vidék jólétében, gazdagodásában, de mutatkozik magukban az állami finansziákban is.

A kedvező finansziális eredmény máris mutatkozik háztartásunkban. Én expozícióban kiemeltem, hogy ha óriási is emelkednek kiadásaink, ez még nem aggasztó, különösen azért, mert már az év tíz első hónapjában is jelentékeny többletet értünk el az egyes bevételeknél.

A paktum.

És most engedje meg a t. Ház, hogy áttérjek a vita folyamán előhozott politikai természetű kérdésekre.

Itt első sorban **Polónyi Géza** t. képviselőtársunknak felszólalásával kívánok foglalkozni, amelynek lényege az, hogy ezen kormányának működése alatt a 48-as és függetlenségi pártnak teherterelei a párt felállított elveivel szemben óriási mértékben növekedtek.

A képviselő ur először is részletesen taglalta azt a paktumnak nevezett egyezményt, vagy pontozatokat, amelyek annak idején ezen kormány megalakulása előtt megállapítottak és legelső helyen is jóváhagyattak és elfogadtattak, másodsorban megemlékezett a bankkérdésről és végül harmadszor Bosznia kérdéséről. Előre bocsátom azonban azt, hogy én merőben tarthatatlannak és helytlen nem valóknak tekintem a t. képviselő urnak azt a tételt, hogy akkor, midőn különböző politikai pártok elvi álláspontjuknak szeretlen fenntartása mellett közös feladatok megvalósítására vállalkoznak, ezen feladatok végrehajtásában, vagy a kormányzás ideje alatt felmerülő és előre nem látott kérdéseknek megoldásánál, ha azok nem in pejus, hanem a status quo prolongálása alapján oldottak meg, egyik vagy másik pártnak megterhelésénél el nem viselhető teherterelekről egyáltalán szó lehetne. (Igaz! Ugy van a jobboldalon. Pelkiáltások: Hamis mérleg!)

Akik ennek a kormányának padjain ülünk — el merem mondani — egészen lelkiismeretesen és becsületesen igyekeztünk akként megoldani a felmerülő kérdéseket, hogy azok ne járjanak egyetlen pártnak kisebbitésével, elveinek sérelmével. (Ugy van! jobbfelől.) Sőt igen gyakran, éppen a függetlenségi és 48-as párt elveire vagyunk tekintettel, (Halljuk! Halljuk!) mert az egyesült pártoknak ez a párt nemcsak a legnagyobbika, hanem az országgyűlésnek is abszolút többsége. (Igaz! Ugy van!) Egyenesen arra az álláspontra helyezkedtünk tehát, mindjárt működésünk első napjaiban, midőn arról volt szó, hogy szerződés alakjában kössük-e meg az egyezményt Ausztriával, hogy önálló, autonom külön vámtérfület alakjában tartsuk-e fenn a vámtarifát, tisztán a függetlenségi és 48-as párt álláspontjának honorálása végett egy nagy küzdelemben mentünk bele, amely odaát Ausztriában kormányválságra is vezetett. (Ugy van!)

Minden párt egyforma.

Amióta én ezt a helyet elfoglalom és különböző pártok támogatásával van szerencsém vezetni a kormányt, mindent elkövettem a legnagyobb lelkiismeretességgel és susceptibilitással, hogy ne egyoldalú pártnézeteket juttassak érvényre. (Élénk helyeslés.) Hanem, hogy minden pártnak egyforma mértékkel mérjek. (Élénk helyeslés.) Az a szempont vezetelt, hogy nemzetemnek mások által meg nem értett s kétségbe vont jogait és vágyódásait a külföldön és minden körben ne csak érvényre juttassam és védjem, hanem hogy azokat megérttessem. (Élénk helyeslés.) Az volt politikai törekvésem és az ma is politikai ambícióim netovábbja, hogy akkor, midőn, remélem, rövid idő múlva megoldjuk azokat a feladatokat, amelyekre vállalkoztunk és eltávoztunk helyünkről, ne bizonytalan zürzavar, hanem az alkotmányos élet zavartalan folytonossága váltson fel bennünket. (Élénk helyeslés, éljen és taps a jobb- és baloldalon.)

Vajon a t. képviselő urat is ezek a magasabb szempontok irányították-e, midőn félreverte a harangokat s idő előtt akarta megkondítani a déli harangszót? (Helyeslés.) Éjjeliharangszó az, t. képviselő ur, amelyetől azt hiszem, hogy odúba fognak menekülni, ha meghallják, a kísértetek. (Élénk helyeslés.)

Ennek bizonyítékát kívánom adni (Halljuk! Halljuk!) és ezért kell részletesen foglalkoznom a t. képviselő ur által előadottakkal, még pedig először is az u. n. paktumnak pontozataival. (Halljuk! Halljuk!)

A t. képviselő ur jónak látta ezeket az egyezményi pontozatokat általánosságban nyilvánosságra hozni. Nekem ez ellen semmi észrevételem nem lehet, sőt bizonyos tekintetben örülök neki, mert bizonyítékát szolgáltatják annak, amire nézve annyiszor vádoltak; hogy t. i. nekünk nem ismert, be

nem vallott, titkos kötelezettségeink nincsenek. (Élénk helyeslés.)

A manifesztum.

A t. képviselő ur, hogy foglalkozzam ezen pontozatokkal, először is a vezényszónak a kikapcsolását érintette. Nem voltam oly szerencsés, hogy a paktum előkészítésében részt vehettem volna; ebben jelentékenyebb része van a t. képviselő urnak (Derütség.), de mikor ezen pont végrehajtását megbeszéljük, akkor azt mondtuk: Milyen manifesztumról lehet itt szó? Hiszen az alkotmányos kormányzat manifesztumát a programja és a trónbeszéd szokta képezni. (Helyeslés.) Mi arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy szükségesnek nem tartjuk manifesztumot kibocsátani.

Mit proklamáltunk volna a nemzet jogai tekintetében egyebet, mint alkotmányos életünknek azon két kardinalis alaptételét, hogy minden jog a nemzetől ered és hogy abszolút fejedelmi jogokat nem ismerünk és hogy a fejedelmi jogok is csak alkotmányosan gyakorolhatók. (Élénk helyeslés.) Ne méltóztassék tehát úgy odaállítani a kérdést, mint hogyha itt egy kikötött, de be nem váltott ígéretéről volna szó, mert mi egész működésünk folyamata alatt a nemzet jogaitól semmit fel nem adtunk, hanem elveinket változatlanul fenntartottuk.

Nemzeti engedmények.

A második pont magában foglalja azt is, hogy elismertett az unjonclétszám felemelésének szükségessége is a mutatkozó szükséghez képest, hogy azután megvalósíttassék. Én csak annyit kívánok konstatálni, hogy igaz ugyan, hogy mi azt mondtuk, hogy csak bizonyos nemzeti követeléseknek és pedig nyelvi kötelezettségek elnyerése, vagy érvényesülése esetében fogjuk a felemelt unjonclétszámot megadni.

Polónyi Géza közbeszól.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Méltóztassék megengedni, hogy ez a kikötés az eredeti paktumban nem volt és hogy ezen kikötés létrejöttében mindenkinek része lehet, de a tisztelt képviselő urnak része nincs. (Élénk derütség. Zaj.)

A harmadik pontban kikötött status quo nem ér semmit, mert a tárgyalásokat azzal kezdette meg az osztrák kormány, hogy ő azt a megkötöttséget ismeri el csak a maga részére, amely megkötöttséget a külkereskedelmi szerződések szabnak elő, de azontul semmi status quo fenntartását a maga részéről el nem ismeri.

Ami a választási törvényt illeti, a t. képviselő ur kettőt objicziál: először is a titkos szó kihagyását, másodsorban pedig a pluralitást. A képviselő ur tudta, hogy gróf **Andrássy Gyula** azért nem akart tárczát vállalni. De se a Royal-szállóban a pártok előtt tett nyilatkozatunkban, se a trónbeszédben, amelynek szerkesztésében a képviselő ur tevékeny részt vett, nincs benne a titkosság.

Nem akarok most annak bírálatába bocsátkozni, hogy **Gaal Gaszton** képviselő ur mennyiben volt jogosítva felszólítani arra, hogy mi nekem politikai, vagy becsületbeli köteletségem. A képviselő ur nemcsak szóba hozta, hogy mi a politikai vagy becsületbeli köteletségem, hanem azt mondta: elvárta volna, hogy rögtön nyilatkozzam; ezt quasi becsületbeli feladatommá tette.

A bankkérdés.

Én ebben a bankkérdésben szigorubb álláspontot foglaltam el, mint talán belső meggyőződésemnek is megfelel, úgy, hogy engem itt kétszínűséggel ebben a kérdésben senki sem vádolhat. (Ugy van! jobbfelől.) Én egész a tulzásig menő határozottsággal léptem fel mindig ebben a kérdésben, azért ilyen akcidentális felszólalásoktól nem tehetem függővé azt, hogy ebben a kérdésben mikor nyilatkozzam.

Hát ennél a bankkérdésnél még egyet kívánok megjegyezni és egyre kívánok kiterjeszkedni s ez az, hogy azt mindig összeköttetésbe hozzák a kvóta felemelésének kérdésével. (Halljuk!)

Én, t. képviselőház, utánanézttem először is annak a minisztertanácsi jegyzőkönyvnek, amelyben mindegyik miniszter személyenként és egyenként megokolta az ő votumát és felhatalmazott engem s a kereskedelmi- és földművelésügyi miniszter urat arra, hogy a 2%-os kvótaemelés mellett köthessük meg a vám- és kereskedelmi szerződést. Tehát az itt elért pénzügyi előnyökért adtuk meg azt a két százalékos felemelést, nem pedig a bankkérdésnek kikapcsolásáért. (Zaj balfelől.) Ugyanezt az álláspontot foglalta el **Kossuth Ferencz** is abban a beszédben, amelylyel a függetlenségi körben ismertette a kiegyezést. Sőt gróf **Andrássy Gyula** határozottan kijelentette, hogy ő a bankkérdés kikapcsolásáért semmit sem ad, hanem a két százalékos kvótaemelés a kiegyezés egészéért szavazza meg. (Helyeslés. Zaj. Elnök csenget.)

Az osztrák kormányval való tárgyalásaink során egy kötelezettséget vállaltunk ebben a dologban, hogy tárgyalásokba bocsátkozunk. Ezt a kötelezettséget vállaltuk, nemcsak a bankszabadalomnak megfelelően a bank irányában, hanem egyezményileg az osztrák kormány irányában is. A külön bank felállításának mellőzhetetlen feltételét képezi, hogy tiszta

helyzetet teremtsünk. (Ugy van!) Hiszen a tiszta helyzet ismerete nélkül az átmenet zökkenései elkerülhetők nem lennének. (Igaz! Ugy van!)

A képviselő ur abbéli aggodalmát fejezte ki, hogy mi talán nem használjuk fel valahogy azt a körülményt, hogy Ausztriában most nincs parlamenti kormány. Legyen meggyőződve a t. képviselő ur, hogy mi nem akarjuk huzni-vonni ezt az ügyet, de hogy én legyek annak a bünbakja, hogy a magyar bankkal valami hátrányok járnak, vagy nem minden valószínűségig úgy, amint a remények fel vannak kelve. (Zaj balfelől.)

Az annexió.

Sajnálom, hogy a magyar parlamentben akkor, amidőn Bosznia annexiójáról volt szó, olyan álláspontot foglalt el valaki, amelyet a velünk ellenséges lábon lévő foglalnák el és amely nem is felel meg sem a nemzeti jognak, sem az igazságnak. (Helyeslés a jobboldalon.)

Nekünk nemcsak a berlini kongresszus adott jogot az annexióra, de természetes jogunk, hogy érdekeinket megóvhassuk. Jó lesz a bosnyák vitát nem így incidencióval felvetni. (Igaz! Ugy van!)

S most még Holló Lajos t. barátomnak felszólalására van megjegyzésem, aki szintén foglalkozott a bosnyák annexió kérdésével és annak időszerűtlenségét vitatta. (Igaz! Ugy van! a balpárton.)

Legyen meggyőződve a t. képviselő ur, hogy bizonyítékát fogom majd a tárgyalás során szolgáltatni annak, hogy az időpontnak megválasztása nem volt helytelen. (Igaz! Ugy van! jobboldal.) A külviszonyok és saját érdekeinknek mindinkább veszélyessé válása kergettek minket abba a kényszerűségbe, hogy gyorsan és ezen időpontban éljünk az annexió jogával. (Mozgás. Helyeslés.)

Második megjegyzésem az, hogy téves lenne egy itélni meg a helyzetet, mintha ez az annexió idézte volna fel a bonyodalmakat. (Halljuk!)

A Boszniával való jogunkat Ausztriával szemben pedig meg fogjuk védeni. Ajánlom a költségvetés elfogadását. (Hosszantartó élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Polónyi Géza, miután személyes megtámadtatás címén hosszasan akar szólni, kéri a Házat, hogy holnap válaszoljon. . . . (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Ma! Ma kell válaszolni! (Zaj.)

Az elnök: Az a kérdés, hogy a képviselő ur szólni kíván-e? (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: További kérést is akart intézni a Házzal, hogy mivel hosszasan akar válaszolni, erre akart engedelmet kérni. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Ma! Ma!

Az elnök: Minthogy a képviselő ur a házszabályok szerint bármikor szólhat, a tárgyalást megszakítjuk.

Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter beterieszti a kongruáról szóló törvényjavaslatot. (Zajos éljenzés.)

Előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utasítják.

Az elnök két órakor berekeszti az ülést.

Budapest, december 14.

A képviselőház holnap, kedden délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatják az appropriációs törvényjavaslat tárgyalását. Napirendre van tűzve a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslat is.

Kossuth Ferencz a Postás Kaszinóhoz. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a Postás Kaszinóhoz a következő leiratot intézte a posta-, távírda- és távbeszélő-tisztviselőkre vonatkozólag:

„A m. kir. posta- és távírdatisztviselők kaszinójának f. évi november hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésén elfogadott és a posta-, távírda- és távbeszélő-szakosztályom ez idő szerinti vezetőjének útján elém terjesztett azon határozati javaslatát, mely szerint a posta- és távírda-személyzet érdekében ezideig tett intézkedéseimet megnyugvással vette és bizalommal várja helyzetének további javítását, megelégedéssel és örömmel vettem tudomásul.

A posta- és távírdatisztviselők kar ezen egyérfélmű állásfoglalása élénk bizonyítéka ezen személyzet komolyságának, kötelességtudásának és az állam pénzügyi erejével számoló megfontoltságának.

Megelégedéssel tölt el az a tudat, hogy a magyar posta- és távírda-személyzetbe helyezett bizalmamban és várakozásaimban nem csalókoztam és azért ezuttal újból kijelentem, hogy ezen derék tisztviselők kar anyagi érdekeinek előmozdítása az ország pénzügyi helyzetének korlátai között, a jövőben is kiváló gondoskodásom tárgyát fogja képezni.

Meg vagyok győződve, hogy a személyzet eddig tapasztalt példás kötelességérzetével fogja teendőit ezután is teljesíteni és a békéjének megbontására és a szolgáltatásban nélkülözhetetlen fejelem meglazítására törekvő esetleges igazgatásokat önmaga fogja saját kebeléből kiküszöbölni.

Kossuthi.”

A t. Házból

I. Látományok.

Olyan idők következtek el a mostani napokban, hogy a képviselői fantáziák egyszerre csak dolgozni kezdtek. (A képviselői fantázia tudniillik hasonlít a régi jó cselédhez, aki annál többet dolgozik, minél inkább látja, hogy a gazdája rest és rendetlen. Hasonlóképpen a fantázia különböző veszedelmekre figyelmeztette a maga háztulajdonosát, vagyis a képviselői koponyát. . . .)

— Most a helyzet forrong, — szól az egyik, — hamarjában, hirtelenében nagy változások eshetnek. Aki előre akar jutni, annak ki kell használnia e pillanatokat.

— Ugy van, — folytatta a másik. — Régi bölcs igazság, hogy mindenki részére jelentkezik egyszer a szerencsés pillanat s csak tőle függ, hogy ébren legyen és el ne szalaszsa, de ha nem csipi meg, többé soha vissza nem tér.

(— Mint a légyott, — magyarázzák bővebben a Don Juanok, — aki a nehezen meghódított nő birtokba vevését az első alkalomnál elügyetlenkedti, az többé soha tőle ilyen szándéku rendezvoust nem kap.)

Felesleges tehát több szót szaporítani, hogy parlamentáris stílusban beszéljek, annak indoklására: miért érkeztek már korán reggel a képviselők nagy csoportban a Házból, holott december harmadik hetébe fordulunk, karácsonyra készülődünk, a vidéken disznótorok esnek, de ezektől eltekintve, hétfő van s ez a nap a parlamentben éppúgy, mint a színházakban, a néptelenségnek, a részvétlenségnek és a katzenjammernek a napja. Felesleges argumentálni: a szenzációs látományok korán felköltötték a horatyákat és elhajtották a parlamentbe, miként a klasszikus jós, ha álmat lát vala, a fórumra gyűjti a republika előjáró embereit.

— Meglátjátok, — mond az ősz Szappanos, — mécsetek világa korán kialuszik.

— Csak a balpárt marad fenn s minden egyéb eltűnik, mint ahogy a homokra épített várat elüjja az erős szél, — tódítja kenetteljesen Nagy György.

Bizakodva várták, hogy a kormányt támogató függetlenségi párt összedül ama rések miatt, melyeket saját lakói lyukasznak rajta. A függetlenségek boszankodnak:

— Mi a pokolnak kellett most előránczignálni a nemzeti bankot, holott a nélkül oly szép lett volna a karácsonyunk s nem trémáznánk, hogy esetleg színvallásra kényszerítenek benünket.

Bozóky Árpád, az ellenzéki pénzügyi zseni, hallgatja örömmel.

— Jó, hogy tudom, mi fáj nektek. Mindjárt belétek fogom döfni a nemzeti bankot.

— Koronabank lesz az, pajtáskáim, mint szövetezet, — incselkedik velük az alkotmánypárti ifjabbik Wekerle.

— Az is csak akkor, ha a koronaőr kiadja hozzá a koronát, — toldja az állapotjelzést az irdalmi Weisz Julián.

Bozóky nyomban kiereszti a hálót, hogy a zavarosban kicsipjen egy-két kormánypárti halacska és határozati javaslatot ír, hogy a nemzeti banknak 1911-re való felállítását követeli a képviselőház. (Még Eötvös Károlylyal is aláíratták telefonon.)

Igen boldogok voltak, azt hitték, hogy legalább Justh Gyula részére kedves dolgot cselekszenek és Justh nem kénytelen hazamenni krumplit kapálni azon való bánatában, hogy a nemzeti bankot nem akarják felállítani. (A látományok közt megjelent ugyanis Justh Gyula is a dicsőség glóriájával környezett fejfel, me-

lyen egy nagy tál van s a tálban a nemzeti bank.)

De ime az első csalódás. Justh Gyula homlokán szigorú ránczok mutatkoznak:

— Ne bomoljatok! — szól. A nemzeti bank kell, de ne ügyetlenkedjétek el ezt a kitűnő kincset. Okkal-móddal csináljuk meg. (Magyarul: Dobbal nem lehet bankot fogni.)

— De hisz te voltál a fődobos, kegyelme uram. . . .

— A folyosón. . . .

— Az lehet. De a folyosó is más és egy határozati javaslat is más.

(. . . A látományokkal jövők képzeletében egy új kép tűnik fel: a miképpen elhatározati-javaslatozzák a nemzeti bankot is, éppúgy mint a külügyek paritását, akár az önálló vámterület és a magyar vezényszót.)

Most meg egy névsort mutatnak Ugron Gábornak. Azoknak a neve van a czédulán, a kiket felírtak, hogy miniszterekké nevezze ki őket a király, ha a koalícióval megegyezik. És van közte egy régiszabadelvűpárti, egy Tisza és egy darabont. A vállalkozás másképpen ütött ki. De most azt mondják, hogy ha a koalíció csödbe jutna, azok megint előtérbe kerülnének. Nagyobb bizonyosság kedvéért egy hírnök jó s pihegve szól:

— Tegnap egész nap lázas tanácskozások folytak avégből, hogy a koalíció hatvanhetes alkotmánypártja fuzionáljon a régi szabadelvű párttal és gróf Andrassy Gyula konferált már Lukács László egykori pénzügyminiszterrel.

— Egy szó sem igaz belőle — konstatafta határozottan Andrassy.

— Én semmit se tudok róla — mondta Lukács László, akihez külön bizalmi ember szaladt megtudakolni a szenzációt.

Igy bukkannak fel és tűnnek le a rémképek s a látományokat látók alig várják, hogy Wekerle beszéljen és eloszlasson valamit az aggodalmakból.

Mert ahogy egyik és másik kombináció megsemmisült, mindegyik után maradt egy sávyi árnyék s ezek az árnyak összeolvadva komorrá, sötétté, fellegessé tették a láthatárt. És egyre hallották az atmoszférába bevesződött megjegyzést, amint gróf Andrassy Gyula tett:

— A helyzet utálatos.

Aztán emlékeztek a paktum eredetének egy lényeges részére, hogy tudniillik a koalíciós kormány miniszterelnöki állása tulajdonképpen gróf Andrassy Gyulának volt szánva s ha ő nem fogadta el és Wekerle lett a miniszterelnök, ez akkor annyit jelentett, mintha ő helyettesítette volna.

A fellegek mind sötétebbek.

A régiiek erősen ügyeltek. Ők tudják, hogy az ilyen nyilatkozatoknak a lényeges értelme az, hogyha a kormány a helyzetet utálatosnak tartja, akkor azt megváltoztatni igyekszik.

— Nagyon mozog a zsebemben ez a mandátum, jai, de nagyon mozi-mandátum ez — sóhaj egy függetlenségi férfiú. — Választási szagot érzek.

Mindannyian bementek, hogy hallgassák: mit mond Wekerle. Ugy szerették volna, de úgy óhajtották: bárcsak rózsaszínű, biztató képet festene a jövődjéről. Nem éppen az ország jövődjéről, hanem a mandátuméről. . . . Egyszerre Wekerlét vallanak a legnagyobb igazmondónak azok is, akik váltig híresztelik, hogy ha Wekerle ígér valamit, ahhoz egy másik miniszterre van szükség, aki az ígértét aztán beváltja.

II. Remélem, rövid idő múlva...

Mondják, hogy Wekerle erősen készült a mai beszédére, amit arra szánt, hogy az aktuális kérdéseket megvilágítsa, mialatt egyuttal Polónyinak is válaszolt a híres pénteki támadásra. Vasárnap egész nap dolgozott a miniszterelnökségen és meghagyta, hogy aki keresi, azt a pénzügyminisztériumba küldjék. Így reggelre rémes készültséggel érkezett a Házba, de a barátai megnyugtatták Polónyit:

— A személyi érzékeny pontokat a miniszterelnök nem fogja érinteni.

Polónyi titkos fegyvertársait azonban már ez „nem” érdekelte különösen. Ők már nem bánták, akármi történik is Polónyival; ők már a maguk bőrét féltik s az iránt kíváncsiak, hogy mi történik a helyzettel.

Nehezen jut hozzá a szóhoz. Elébe ugrik pár látományos. A bankot cibálják előtérbe. Bozóky Árpádnak a határozati javaslatától féltik a függetlenségi pártot. Ha azt javasolja, hogy a nemzeti bank felállíttassék, ki mer ellene szólani? De formulát talál Batthyány Tivadar gróf. Ki kell adni a határozati javaslatot a bankbizottságnak, amelyiknek éppen Batthyány az elnöke és ugyancsak függetlenségi, s amit mond, arra helyeslően bólint Holló Lajos.

Azonban felpattan Nagy György:

— Mondják meg: akarják-e a nemzeti bankot, vagy nem akarják. Mert hogyha nem akarják, ez annyi, mint ellentétbe kerülni választóikkal, s e felett csak úgy lehet dönteni, ha felszlatják a képviselőházat és megkérdezik az országot.

Ki sugta Nagy Györgynek ezeket az igéket? Hisz efelől töpreng itt a parlament fele. Ezt látják mindig nyugtalan álmukban: az időelőtti házfeloszlatást, a választások minden rettenetes jeleneteivel és szeszélyes, esetleg nyaktörő eredményeivel együtt.

— A pluralitással is így vagyunk — folytatja Nagy György. — Tessék csak megkérdezni az országot: kell-e neki a pluralitás, vagy nem?

(Hallgass Nagy György, hallgass. Hadd beszéljen már Wekerle.)

Helyben vagyunk. Beszél már a miniszterelnök. Szárazon, komolyan recitálja az appropriációhoz való pénzügyi dolgokat, mintha az igen fontos lenne, hogy a számadások rendben vannak. Azután előveszi a paktumot. Mind mult időbe visszanyúló ügyekről tart előadást. Elősorolja, hogy miben nem volt igaza Polónyinak. Még a vezényszót, mint a létszámemelés ellenértékét sem Polónyi vetette fel. Hanem mindaz, amit lebecsült és helytelenített, a Polónyi hozzájárulásával jött létre. Érdekes volt. Szemléltethető elevenséggel kerültek elő a nagy kabinetalakítás és programcsinálás jelenetei. Pikantériában is felülmuta a Polónyi leleplezéseit.

Élvezettel hallgatták. Már majdnem elfeledkeztek a reggeli aggodalmakról. De egyszer csak beszélni kezdi Wekerle, hogy a koalíciós kormány a pontozatokba foglalt paktum terén tulajdonképpen mire vállalkozott. Vállalta, hogy a nemzetet megérteti az uralkodóval és jövőjének fejlődését biztosítja.

— Az volt — ugymond — politikai törekvésem és ma is politikai ambícióim netovábbja, hogy akkor, midőn remélem, rövid idő múlva megoldjuk azokat a feladatokat, melyekre vállalkoztunk és eltávoztunk helyüinkről, ne bizonytalan zűrzavar, hanem az alkotmányos élet zavartalan folytonossága váltson fel bennünket.

A képviselők izgalommal néznek Wekerlére, s ekkor azt látják, hogy mellette gróf Andrássy Gyula helyeslően bólint a fejével, éppen abban a pillanatban, amikor Wekerle azt mondja:

„Remélem, rövid idő múlva...” Mintha más kifejezésekkel ugyanazt erősítette volna, amit Andrássy szombatán: „A helyzet utálatos.”

— Remélem, rövid idő múlva...

Négy kis szóban ennyi bánat. Remény, amelyik a hatalom sirjává lesz. Mint ahogy a legszebb illúzióknak temetője a valóság. A vágyak gyilkosa a megvalósulás. A kormány megundrodott a pozíciótól azok miatt, akik beléje kapaszkodnak, rajta élőködnek és a hatalom anyagi nyilvánainak a birtoklásáért összevesznek.

Egy villámlásnyira csend keletkezik. Hogy rövid idő múlva elmegy a kormány. Hisz ez annyi, hogy mindazok mehetnek, akik a kormány támogatásából és viszont a kormány támogatására vannak itt. Ha elmegy a kormány, elmegy a Ház is. És ha elmegy a Ház, akkor más jön és Wekerle mondja, Andrássy bólintja:

— Remélem, rövid idő múlva...

A hangulatot multak emléke rezeg át. Amikor régebben is előfordult, hogy miniszterelnökök a helyzet megváltozását jelentették be, olyankor mindig éljeneztek és tapsoltak valahol.

— Éljen! Helyes! — hangzik egyszerre most is ugyanazon irányból, mint régen, a jobboldalról.

És tapsolnak.

(Taps a jobboldalon, — jegyzik a gyorsírók.)

Éljenezés és taps a jobboldalon. Olyan ismerősnek tetszik. Erre eszükbe jut a függetlenségi oldalán a szélen ülőknek, hogy a változott területi viszonyok folytán nekik is éljenezni és tapsolni kell, hisz ők is kormánypártiak.

(És a baloldalon, — jegyzik a gyorsírók a jobboldali éljenek és tapsok mellé.)

... A négy szó beleevődik mindenkinek a lelkébe.

— Tehát a koalíciónak is vége lesz.

Ugy éljeneztek és tapsoltak, mint az az ember, aki mert a sötétben fél, fityülni kezd.

A négy szó üldözte őket későbbben is.

Mélyen elgondolkoztak felőle, mit lehetne ellene tenni.

A nagy kétségbeesés közben a fellegeken át szelíden kimosolygott a nap:

— Fuzió! — kiáltották megihletődve a messze tekintők. — A koalíció fuziója.

Hogyha elmegy a kormány mint koalíciós, maradjon meg fuziók gyanánt. És a pártok képviselői, akik már mint koalíciósok nem bologulhatnak, bele fognak kapaszkodni a fuzióba.

Budapest, december 14.

A miniszterelnök berlini utazása. Egy bécsi lap budapesti jelentés alapján azt a hírt közli, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház karácsonyi szünete alatt Berlinbe fog utazni, hogy résztvegyen a középeurópai gazdasági szövetség tanácskozásain. A miniszterelnök utazására vonatkozólag Wekerle Sándor miniszterelnök ma a következőket jelentette ki:

— Komolyan foglalkoztam azzal a kérdéssel, hogy a karácsonyi szünet alatt résztvegyek a nemzetközi gazdasági szövetség nagygyűlésén. Ha a politikai viszonyok megengedik, el is fogok utazni, mert a nagygyűlés, mely régebben Budapesten ülésezett, ezuttal igen fontos kérdésekkel fog foglalkozni. Utazásom azonban semmi összefüggésben sincs a politikai ügyekkel. Azt hiszem azonban, hogy abban az esetben, ha tényleg Berlinbe utazom, nem térhetek ki majd az elől, hogy a német politikai körökkel ne érintkezzem s eszmecsere ne folytassak velük a bennünket közösen érdeklő politikai kérdésekről. Éppen ezért még nagyon meg fogom fontolni, hogy elutazom-e, vagy sem.

A miniszterelnök utazásáról félhivatalosan a következőket közlik:

Wekerle a karácsonyi szünetet arra akarta felhasználni, hogy Berlinben résztvegyen a Középeurópai Közgazdasági Egyesület ülésén. Mivel azonban a miniszterelnöknek Berlinbe való utazása könnyen politikai kombinációkat idézhetne fel: dr.

Wekerle Sándor miniszterelnök a Bud. Tud.-nak illetékes helyről való értesülése szerint uti tervétől elállott.

Katolikus papok kongruája.

Budapest, december 14.

Alig egy hete mult, hogy gróf Apponyi Albert megígérte a néppártnak, hogy a katolikus papok kongrua-rendezéséről szóló törvényjavaslatot beterjeszti. És ma már be is terjesztette. Ennek az ígéretnek magva gyorsan hajtott szárba, hamarosan kivirágzott s bizonyos, hogy a gyümölcse is nemsokára megéri.

Kétségtelen, hogy ez a kongrua-rendezés szükséges és igaz célú szolgál, a katolikus alsó papság érdemes is, rá is szorult arra, hogy dotációját rendezzék. A ragyogó püspöki udvarok, pompázó egyházfejedelmek, gondtalan apátok és derűs kedélyű éneklő-kanonokok mögött mint egy sötét, árnyékos felhő sorakozik egy csomó megzöldült reverenda. Isten szolgálói ők is, sőt legtöbbször a magyar állameszme és a nemzeti érdek szolgálói is (leszámitva közülök némely pánszláv és dákóromán papokat). Akadémia, egyetem végzett, képzett urlemberek, akik ime mégis arra szorúlnak, hogy állami beavatkozással javítsák föl jövedelmüket a létminimumra, 1600, illetve 100 koronára.

Apponyi — amikor a nagysietve beváltott ígéretet tette — arra hivatkozott, hogy ez az 1848:XX. t.-czikk végrehajtásához tartozik. Ez a törvény tudvalevőleg kimondja a felekezetek kölcsönös egyenlőségét és viszonyosságát, kimondja továbbá azt is, hogy minden felekezet szükségleteit állami jövedelemből fedezzék. A néppárt azzal érvelt, hogy a kultuszminiszter amikor újabb három millió koronával hét millió koronára emelte a protestáns egyházaknak jutó állami dotációt, a protestánsokkal szemben immár végrehajtotta az 1848:XX. t.-cz. anyagi rendelkezéseit (természetesen csak a törvény szelleme s nem annak betéje és eredeti intenciója szerint, mert ebből minden rendű és rangú egyházi vagyonszekularizációja lenne a logikus következmény). A néppárt ezért most már a viszonyosság alapján a katolikus autonómiát követelte és a katolikus papok kongrua-rendezését. Apponyi meg is ígérte mind a kétőt s mai törvényjavaslatával már be is váltotta az egyik ígéretét, ami azt jelenti, hogy maga is honorálta a néppárt érvelését s most már szerinte is a katolikusokra került a sor, hogy az 1848:XX. t.-cz. végrehajtása címén szintén kapjanak. Az egyenlőség és a viszonyosság nevében.

Ha azonban csakugyan így vélekedik a kultuszminiszter, akkor egy sarkalatos tévedésbe esik. Az 1848:XX. t.-czikk végrehajtása szekularizáció nélkül másképp nem képzelhető, mint hogy az állam minden egyház számára egyenlő arányban juttasson (ez folyik az egyenlőség és viszonyosság elvéből), továbbá, hogy az egyházak mindama szükségleteit fedezze, a melyeket azok mai jövedelem-forrásaiból fedezni nem bírnak s ami ennek a fordítottja: csak annyiban hozzon az egyes felekezetek javáért újabb áldozatokat, amennyiben ezek hiveik méltányos megadóztatásából és már meglévő vagyonuk jövedelméből szükségleteiket kielégíteni nem bírnak.

A katolikus hívek legtöbb helyen egyáltalában nem adóznak, a katolikus főpapok kezén levő vagyonból pedig csak az ingatlanok értéke is megüti az egy milliárd koronát. Ehhez a rengeteg értékhez mérve, szegényesnek tartjuk a nagy főpapokra kirótt hétszáz ezer koronát s tulságos bőkezűnek azt az áldozatkészséget, mely a különben jogos és helyes kongrua-rendezésből az állami közadókra nehezedik. Ezzel szemben sem a néppártnak, sem Apponyinak nem szabad elfelejteni a következőket:

1. Az az összeg, melyet eddig az állam az 1848:XX. t.-cz. végrehajtása címén a protestánsoknak juttatott, alig teszi ki a felét annak, ami a katolikus hívők lélekszámához arányítva, e címen a protestáns egyházakat megilletné.

2. Minden újabb állami áldozat, mely a katolikus egyház javára esik, az egyenlőség és viszonyosság elvének megfelelőleg arányosan megjavítja a protestáns egyházaknak az államkasszával szemben táplálható jogos igényeit.

Gróf Apponyi Albert törvényjavaslatának szövege a következő:

1. §. Az 1898. évi XIV. t.-cz. 1. és 2. §§-ai a következőképpen módosítottak:

A törvényesen bevett vallásfelekezetek lelkészi (helyi kápláni, külön rendszeresített missziói lelkészi) állásainak jövedelme a törvényben megállapított feltételek mellett az államkincstár terhére évi 1600, illetőleg 800 koronára, a segédlelkészi állások jövedelme pedig évi 1000, illetőleg 800 koronára egészített ki olyképen, hogy a segédlelkész jövedelmébe az általa élvezett teljes ellátásnak 500 koronával számított pénzértéke betudandó.

A latin, görög és örmény szertartású róm. kath. egyház lelkészi (helyi kápláni) és segédlelkészi állásai ebben a jövedelmi kiegészítésben csak azon feltétel mellett részesíthetők, hogy a jelen törvényben megjelölt célhoz a katolikus nagyobb egyházi javadalmak legalább évi 700.000 koronával, a magyar vallásalap pedig legalább évi 1.200.000 koronával járulnak, amely utóbbi hozzájárulási összegben azonban benfoglaltak tekintendő az az összeg, amely nevezett alából állandó kongrua-kiegészítés, lótar-tási átalány és földadó megtérítés címén egyes lelkészeknek már eddig is kiutaltatott.

Az 1898. évi XIV. t.-cz. mindazon intézkedései, amelyeket a jelen törvény hatályon kívül nem helyez, az állami forrásból nyert jövedelmi kiegészítés tekintetében a latin, görög és örmény szertartású róm. kat. lelkészekre (helyi káplánokra), valamint bármely törvényesen bevett vallásfelekezetekhez tartozó segédlelkészekre is kiterjesztetnek.

2. §. Jövedelmi kiegészítésre csak azok a lelkészi (helyi kápláni, missziói lelkészi) és segédlelkészi állások tarthatnak igényt, amelyek 1908. évi január hó 1-ig már rendszeresítve és betöltve voltak.

Nem tekinthető rendszeresített állásnak az, amely a nevezett időhatárt megelőzőleg három évig tényleg nem volt betöltve, kivéve, ha az illető lelkészség a jövedelmekiegészítésre való igényt az 1898. XIV. t.-cz. alapján már megszerezte.

Uj lelkészi (helyi kápláni, külön rendszeresített missziói lelkészi) állások jövedelme csak akkor egészített ki 1600, illetőleg 800 koronára, új segédlelkészi állásoké pedig 1000, illetőleg 800 koronára, ha az új állás szervezését az illető vallásfelekezet előterjesztése alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszter indokoltan elismeri.

Az 1898. évi XIV. t.-cz. 3. §-a a kat. lelkészi (helyi kápláni), valamint az összes segédlelkészi állásokra nézve olyképen alkalmazandó, hogy amely 1908. január hó 1-ig rendszeresített és betöltött állás jelen törvény életbeléptétől számított egy éven belül be nem jelentetett, jövedelmi kiegészítésben nem részesíthető, kivéve az 1898. évi XIV. t.-cz. 3. §-ának második bekezdésében megjelölt esetet.

3. §. Az 1898. évi XIV. t.-cz. 4., 5. és 6. §§-ai a következő rendelkezésekkel egészítették ki:

Annak a lelkésznek (helyi káplánnak, külön rendszeresített missziói lelkésznek), illetőleg segédlelkésznek, aki a jelen törvény életbeléptéig az 1600 koronáig, illetve 1000 koronáig terjedő magasabb jövedelmi kiegészítést még nem élvezte, hogy ebben részesíthető legyen, az 1898. évi XIV. t.-cz. 4. §-ában körülírt minősítésen kívül igazolnia kell azt is, hogy a magyar nyelvről intézkedő 1840. évi VI. t.-cz. 8. §-ában foglalt követelménynek megfelelően képes. Az ezt nem igazoló lelkész (helyi káplán, külön rendszeresített missziói lelkész), illetőleg segédlelkész jövedelme csak 800 koronára egészített ki.

Különleges méltányossági körülmények felforgása esetén a vallás- és közoktatásügyi miniszter egyes oly lelkészeket (helyi káplánokat, külön rendszeresített missziói lelkészeket) és segédlelkészeket, akik az 1840. évi VI. t.-cz. fent említett követelménynek még kellően megfelelően nem képesek, de arra törekednek, — amennyiben egyébként a magasabb minősítést igazolják — ezen magasabb minősítést megillető jövedelmi kiegészítés mérvéig államszegélyben részesíthet.

Amely lelkészi (helyi kápláni, külön rendszeresített missziói lelkészi) állás 1908. január hó 1-ig, kisebb minősítésű lelkészséggel volt betöltve, magasabb jövedelmi kiegészítésre csak abban az esetben tarthat igényt, ha az illető hitközség híveinek száma a 800-at eléri és ha a magasabb jövedelmi kiegészítéshez szükséges többletnek, vagyis 800 koronának felét az illető vallásfelekezet a lelkész részére állandóan biztosítja. Kivételes figyelmet érdemlő esetekben, különös tekintettel a hitfelekezetekkel szemben követendő egyenlő elbánás elvére, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ezektől a feltételektől eltekinthet.

4. §. Az 1898. XIV. t.-cz. 9. §-ának határozatai alkalmazandók akkor is, ha a kiegészített jövedelemmel bíró lelkész (1., 2. §.) az állam törvényei vagy a kormány törvényes rendeletei által reárott kötelezettségeket nem teljesíti. Ha az eljárás során bebizonyul, hogy a lelkésznek ez a ténye vagy mulasztása felsőbb egyházi hatóságoknak rendeletén alapul, úgy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az illető hatóságot a rendelet megváltoztatására hívja föl és amennyiben az e felhívásnak 3 hónapon belül nem tesz

eleget, elrendelheti, hogy az állami kongrua-kiegészítés címén engedélyezett összegek az illető egyházi hatóság területén működő lelkészeknek külön-külön és közvetlenül fizetessenek ki.

5. §. Az 1898. évi XIV. t.-cz. 10. §-ában foglalt rendelkezés végrehajtatván, hatályát veszti.

A katolikus lelkészi (helyi kápláni), valamint egy a katolikus, mint a többi törvényesen bevett vallásfelekezetek rendszeresített segédlelkészi állásainak jelen törvényben megállapított jövedelmi kiegészítése 1908. évi január hó 1-jétől veszi kezdetét.

6. §. A törvényhozás tudomásul veszi, hogy a katolikus lelkészi (helyi kápláni) és segédlelkészi állások jövedelmi kiegészítésének megállapítása céljából a jövedelmi összeírások az 1898. évi XIV. t.-cz. 11—13. §§-aiban foglalt elveknek megfelelő főkegyuri rendelkezések folytán már a jelen törvény életbelépte előtt megtörténtek és ezeknek az összeírásoknak alapján a jövedelmi kiegészítésre való igények az ő felsége által szervezett katolikus kongrua-bizottság és a kormány által megállapítottak.

Ezeknek a jövedelmi összeírásoknak a jövőben az 1898. évi XIV. t.-cz. 14. és 15. §§-ai alapján esetleg szükséges kiigazítása, valamint a jövedelmi kiegészítésre való igények újból megállapítása, továbbá az új állások jövedelmeinek összeírása körüli eljárás tekintetében a főkegyur által jóváhagyott szabályzatok maradnak érvényben azzal a módosítással, hogy ezentul az összeírások kiigazítása és a kongrua-igények megállapítása tekintetében a véghatározás, a miniszter hozzájárulásának fentartásával, egy oly bizottság által történik, amelyben a lelkészi jövedelmek kiegészítéséhez járuló három tényező a hozzájárulás arányában lesz képviselve.

7. §. Az 1898. évi XIV. t.-cz. 19. és 20. §§-ai jelen törvény által hatályukat veszítik, ellenben a 21. §-ban foglalt elvi kijelentés és rendelkezés továbbra is érvényben marad.

8. §. Jelen törvény hatálya kiterjed a magyar állam egész területére, Horvát-Szlavon-Dalmátországot kivételével.

Az adóreform tárgyalása.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, december 14.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután öt órakor Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, amelyben a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Papp Mihály pénzügyminiszteri osztálytanácsos vettek részt. A bizottság tárgyalás alá vette a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatot.

A javaslat általános vitáját Hoitsy Pál előadó vezette be, aki ismertette a javaslat intézkedéseit. Rámutatott, hogy a javaslat életbeléptetésével az általános jövedelmi pótdó eltöröltetik. Rámutat a javaslatnak azon fontos intézkedéseire, amelylyel a távollevő adóját kétszeresen számítja, ugyszintén arra az intézkedésre, amely az adómentes létminimumot állapítja meg. A javaslatnak egy másik fontos intézkedése az, amely az adózás progresszióját hozza be.

Gróf Teleki Arvédnek aggodalmi vannak a tekintetben, hogy a javaslat a fundált jövedelmet túlságosan fogja sújtani.

Földes Béla elvi szempontból annak ad kifejezést, hogy ő nem hódol annak az illúzióknak, mintha a jövedelmi adó mindenkép tökéletes adó volna. A progresszív adóztatást sem lehet megvalósítani, mert az adókules sehol az öt százalékot túl nem emelkedik. A jövedelmi adó sem igazságos, sem arányos nem lesz, hanem még nagyobbak lesznek az egyenlőtlenségek, amelyek most főleg a harmadik osztályu kereseti adónál oly kirívók. Pénzügyi tekintetben sem várható nagy eredmény.

Nagy Ferencz elfogadja a javaslatot, mert deferral a jelenlegi pénzügyminiszter európaszerre elismert nagy tudásának. Lehetetlen azonban, hogy a közvéleményben keletkezett egy és más aggodalma itt fel ne hozzon. Ettől a javaslatlól a fundált jövedelemmel bíró polgárság fél leginkább. Ezeknek a megnyugtására nagy szükség volna. Papirjaink adómentessége tette lehetővé azoknak nagyarányú emisszióját. A külföld a papirokat adómentességük folytán vásárolta. Ugy véli, hogy mi ezentul is rászorulunk kibocsátásra és arra, hogy az emissziókat a külföldön helyezük el. Kérdi, hogy lesz ez ezentul lehetséges, ha a papirok jövedelmét is megadóztatjuk? Az üzleti világ attól tart, hogy piacunk ez alatt szenvedni fog. Azt hiszi, hogy az adókulesnak leszállítása is sok aggodalmat oszlatna el.

Gróf Andrássy Sándor osztja Nagy Ferencz aggodalmait. Kifogásolja, hogy ennek az adónak a számításánál az adózó polgárságnak jövedelméhez számítsák azt, amit egyéb adó fejében fizet. Ohajtaná azonkívül, hogy a magánosok jövedelméből levonható legyen az az összeg, amelyet öreg tisztjeinek és cselédeknek nyugdíjára ad, mert ezt a humanitárius eljárást ezzel a könnyítéssel elő kell segítenünk.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ez levonható.

Sághy Gyula a progresszió tekintetében meszebb menne, mint azt a javaslat tervezi.

Gróf Semsey László: Rámutat arra, hogy az eddig folytatott rossz erdőgazdálkodással szemben fontos országos érdek, hogy az erdöket nem devastálják. Eppen azért nézete szerint a javaslatban az üztemterv szerint kezelt erdőknek valami kedvezményt kell biztosítani.

Rátkay László erkölcsi kötelességének tartja, hogy elfogadja azt a javaslatot, amely először áll a fokozatos adózás alapján. Legnagyobb aggályja az adók behajtására vonatkozik. A javaslat a polgárok felebbezési jogát az igazságtalan kivetés ellen erősen korlátozza.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ezt módosítjuk! Rátkay László: Módosítottat-e a tanuzási kötelezettség is?

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ez is korlátoztatik.

Rátkay László: A tanuzási kötelezettség nagyon odiosus kötelezettséget ró a polgárságra, mert adóügyben a szomszédja vagy ismerőse elleni vallani nagyon gyűlöletes színben fogja feltüntetni egymás előtt a polgárokat.

Mérey Lajos: A legfontosabb szempont, amiért a javaslathoz hozzájárú, hogy ez a törvény módját fogja ejteni, hogy a nagyjövedelmű emberek az adózás alól többé ki ne bujhassanak.

Elnök a vitát bezárja.

Wekerle Sándor miniszterelnök általános figyelemmel hallgatott előadásban reflektál a vita anyagára. Azokkal az aggodalmakkal szemben, amelyek a fundált jövedelemnek túlságos adóztatása iránt felmerültek, részletes adatokat sorol fel annak igazolására, hogy a földbirtoknak terhei a jelenlegi állapothoz képest az adóreform törvényerőre emelkedése után igen jelentékenyen csökkenni fognak. Nagy Ferencz azon eszméjét, hogy az adókulesot szállítsuk le és így majd a becsületesebb bevallás által pótolhatni fog az állam jövedelme, nem tartja célravezetőnek, mert hosszú tapasztalata szerint az adóerkölcsöscsel általában rendkívül gyenge lábon állunk úgy a kisembereknél, mint a nagy uraknál. Azzal az aggodalommal szemben, mint hogyha a javaslat vexatórius eljárásnak tenné ki a közönséget, arra utal, hogy ennek a kérdésnek a helyes és célszerű megoldását a végrehajtási eljárásra kell bízni. Rátkaynak azon aggodalmával szemben, hogy a tanuzási kötelezettség a közönségnek zaklatásával fog járni, rámutat arra, hogy a tanut nem mint szakértőt hallgatják ki.

Nagy Ferencz: Kihallgatható-e a kereskedő konkurensát is?

Wekerle Sándor miniszterelnök: A konkurrens kihallgatását a törvény nem fogja megengedni, ugyszintén az elbocsátott alkalmazott kihallgatását sem. A végrehajtási eljárás az adókivetésnél tekintetbe fogja venni a jövedelemnek eredetét és minőségét, ugyszintén az általános viszonyokat. Ha ezek az általános viszonyok nyomottak, úgy tekintettel fogunk lenni a rossz körülményekre. A hitbizományok adójának emelését nem tartaná célszerű intézkedésnek. Az, hogy egyes hitbizományokat hogyan váltunk meg, vagy pedig erdős vidékekre helyezük át, ez birtokpolitikai kérdés, amelyet a kormány közvetítő működése és nem erőszakos törvények útján lehet célszerűen elintézni. Andrássy Sándor azt az óhaját, hogy a tisztajövedelem megállapításánál a más címén fizetett adók levonathassanak, elfogadhatónak nem tartja. Azon aggodalommal szemben, hogy az eddigi adómentes papirok jövedelmének megadóztatását, hogy a tiszta jövedelem megállapításánál a más ettől tartani nem kell. Az erdő eladott fájára vonatkozólag a javaslat eredeti álláspontját tartja legheylesőbbnek. Földesnek a javaslat időszerezésére vonatkozó aggodalmait a miniszterelnök nem osztja, mert a progresszív adó a jelenlegi kormányának programja és azt meg kell valósítania. Épp azért, mert olyan radikális áramlatok vannak, aminőkre Földes rámutatott, szükséges az, hogy az ország polgárságát ilyen kiszámíthatatlan hatású törekvéseknek ki ne szolgáltatassuk és a reformot mi csináljuk meg, úgy, ahogy azt legjobb tudásunk és meggyőződésünk szerint az országnak leginkább látjuk érdekében. (Általános, hosszantartó helyeslés.)

Az elnök a vita folytatását a holnap délután tartandó ülésre halasztotta.

Budapest, december 14.

Függetlenségi pártalakulás. Hatvanban ma megalkult a helyi függetlenségi és 48-as párt. Az alakuló gyűlésből táviratilag üdvözölték Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, mint az országos függetlenségi és 48-as párt elnökét. A városi polgárok már is tömegesen jelentkeznek a tagfelvételre. A párt tisztikarát a jövő héten választják meg.

A választói reform. Az újjászervező szociáldemokrata-párt vasárnap nyolcz helyen rendezett népgyűlést a választói reform ellen. Gyűlés volt az esztergommezei Lepsény községben, Tarnócza, Tab somogyimegyei, Belényes és Rieni biharmegyei, Földes hajdomegyei és Vadászterdő temesmezei községek-

ben. A gyűlésről tiltakozó táviratokat küldtek a képviselőháznak.

Igazolt mandátumok. A képviselőház állandó igazoló bizottsága ma délután Bernáth Béla elnöke alatt ülést tartott, melyen megvizsgálta Nadányi Károly és Duchon Ödön újonnan megválasztott képviselők megbízólevelét és a szokásos 30 napi fentartással mindkettőt igazolásra ajánlja a képviselőháznak. Előadónak gróf Thoroczkay Miklóst választották meg.

Tárgyalunk Törökországgal.

Budapest, december 14.

Pallavicini örgróf konstantinápolyi nagykövetségünk a szombaton kapott instrukciók folytán ma megtette az első lépést a tárgyalások folytatása céljából. A monarchia engedékenysége folytán a külföldi sajtó a helyzetet békésebbnek látja. Különösen a konferencia tárgyában tett engedékeny magatartás volt igen üdvös befolyással az általános helyzetre. A török rekompenzációkra nézve különféle hírek keringenek. Így a monarchia állítólag hajlandó ötven millió koronával kárpótolni Törökországot Bosznia-Hercegovináért. A törökök ugy látszik, pénzbeli kártérítésen kívül egyéb előnyöket is akarnak a monarchiától kicsikarni, ami talán sikerülni is fog nekik, mert minden jel arra mutat, hogy báró Aehrenthal maga is annyira megijedt merész diplomáciai trükkjétől, hogy most minden engedményre kész. Ezt igazolja legalább az, hogy most már olyan kérdésekben is, melyekről még nagyon rövid idő előtt szóba sem akart állni a külföldi diplomáciával, feltűnő engedékenységet tanusít.

Mai hireink a következők:

A tárgyalások megkezdődtek.

Gróf Pallavicini osztrák és magyar nagykövet tegnap meglátogatta a nagyvezért és a külügyminisztert és megkezdte a tárgyalást a portával való megegyezés iránt Bosznia és Hercegovina annexiója tárgyában. Még mielőtt az annexió tárgyában a formális tárgyalás ismét megkezdődött, Hilmi basa belügyminiszter a minisztertanácsból jövet kijelentette, hogy mindkét fél részéről megállapították a teljes jó szándékot.

Pallavicini örgróf nagykövet a nagyvezérnél bejelentett látogatását a nagyvezér magánházában tette meg. Ez alkalommal átnyújtotta a nagyvezérnek az osztrák és magyar kormány jegyzékét, a melyet báró Oppenheimer polgári ügyvivő hozott el a nagykövetnek. A holt pont, amely a tárgyalást annak idején lehetetlenné tette, megszűnt. A bojkott kérdésében nincs több elvi ellentét. A Pallavicini nagykövet által a nagyvezérnek átnyújtott jegyzék tartalmára nézve a francia nagykövetségen hire jár, hogy Ausztria-Magyarország Bosznia és Hercegovináért ötven millió frank kártérítést ajánl föl Törökországnak. Ezzel szemben a Times szerint Ausztria és Magyarország pénzügyi támogatását ajánlotta föl Törökországnak a szandzsákvasut építésénél.

A tárgyalások hatása.

Ausztria és Magyarország és Törökország között való tárgyalás folytatása — mint Konstantinápolyból jelentik — török politikai körökben nagy megkönnyebbülést okozott. A bojkott eközben azonban még tart. Pallavicini örgrófnak a sztambuli osztrák és magyar posta bojkottjára vonatkozó panasza dolgában a rendőrminiszternek jelentése megerősíti, hogy vámmörök kényszerítették egyes üzletek szol-

gait, hogy vámentes árut elvámolás végett a vámlivatalba vigyenek.

A tegnapi minisztertanács szigorú intézkedést határozott el abból a célból, hogy a vámlivataloknak megtiltsa a bojkottban való részvételt.

A „Figaro“ pétervári levelezője teljesen hiteles forrásból jelenti, hogy a legújabb események a nemzetközi feszültséget nagy mértékben enyhítették. Bárminő konfliktus veszedelme most már teljesen el van háritva. Ausztria és Magyarország beleegyezett abba, hogy Bosznia és Hercegovina annexiójának kérdése a nemzetközi konferencián megvitattassék. Az orosz kormány a legközelebbi jövőben a berlini szerződést aláírt hatalmakhoz intézett körjegyzékben fogja álláspontját kifejteni. Ausztria és Magyarország a békülékenységi utjára tért. Az „Echo de Paris“ pétervári jelentése szerint Ausztria és Magyarország elfogadta Franciaország, Anglia és Oroszország békés programját. Ez a körülmény nagy elégtételül szolgál Pétervárott, mivel Ausztria és Magyarország jegyzékét az európai helyzet békés megoldása kiinduló pontjának tekintik. Európa csak halás lehet Ausztria és Magyarországnak, hogy talált egy formulát, amely méltóságának megóvása mellett lehetővé teszi a békés kibonyolítást.

A török parlament megnyitása.

A török parlament megnyitására százötven meghívót bocsátott ki. Meghívót kaptak a külföldi államok összes képviselői, valamint huszonnyolc újságíró. A képviselők szalonkában jelennek meg, a fez kötelező. A trónbeszéd után a város hat pontján százhusz ágyulövés fogja hirdetni a nagy eseményt. Az ágyuzás félóránként egész délutáni öt óráig megismétlődik. A szultán valószínűleg jachtján fog a Boszporuszon át a képviselőház palotájába vonulni. Egyike a legelső javaslatoknak, amelyet a kamara elé fognak terjeszteni, a szultánnak kifizetett tizenhat millió font visszatérítésére fog vonatkozni. E célból a pénzügyminiszter esetleg egyes koronauradalmakat zár alá fog venni. A Yéni Gazetta budapesti tudósítója táviratozza, hogy a magyar képviselőház a török parlamentet üdvözlő távirattal fogja köszönteni.

Oroszország válasza.

Pétervárról jelentik, hogy Oroszország Ausztria és Magyarország jegyzékére barátságosan fog válaszolni. A válasz szövegéről most tárgyalnak. Izvolszki külügyminiszter, Carikov és ennek segédje, Neratov már ismételt tanácskoztak erről a dologról. A választ még e hét folyamán fogják elküldeni. Izvolszki elhatározta, hogy a дума pénteki ülésén szóvá fogja tenni a balkáni válságot.

Illetékes helyről határozottan megczáfolják azt a hírt, hogy Oroszország Olaszországgal a Balkánra vonatkozólag külön szerződést kötött.

Megczáfolott szerb-montenegrói szövetség.

A szerb-montenegrói egyezségnek közzététele Belgrádban a király környezetében és a kormány körében egyaránt nagy meglepetést keltett. Belgrádban a cettinjei udvart vádolják azzal, hogy a titkos egyezséget közlés végett átadta. Az egyezség, amelyben Szerbia anyagi támogatásáról biztosítja Montenegrót és amelyben Szerbia és Montenegró megállapítják azt a területet, amely érdekszférájukba tartozik, részben Nikita fejedelemnek 1904-ik évből származó indítványán, részben pedig egy 1899-ből származó orosz etnografiai munkán alapul. A hitelesített szövegek egyik példánya Péter szerb királynak, másik példánya pedig Nikita fejedelemnek birtokában van.

A vörösingések.

A „Vita“ egyik munkatársa fölkereste Garibaldi Ricciottit, aki a következőket mondta az újságíróknak:

— A szerb-borsnyák határon még nem tört ki a harc, aminek az az oka, hogy a téli időjárás a hadviselést nem engedi meg. De ha Szerbia és Montenegró üres kézzel távoznának a nemzetközi

konferenciáról, akkor a tavasz kétségtelenül meg fogja hozni a háborút és akkor semmi kétség: a szerb táborban lesz elég vörösingés is. Ha Szerbiának és Montenegrónak sikerül Ausztria-Magyarországot sarokba szorítani, ebben az olaszoknak is része lesz, de én azt hiszem, hogy a diplomácia tavaszig rendbehozza a dolgokat és a háborúnak elejét veszi.

Péter király nevenapja.

Péter király nevenapja alkalmából tegnap délelőtt a belgrádi székesegyházban ünnepi mise volt. Azután a király résztvett a trónörökös, a miniszterek, a tisztikar és nagyszámu közönség jelenlétében a Kalimegdan-parkban tartott alapköletételben. A parkban a szerb hadsereg által létesítendő Karagyorgyevszobor alapkövét tették le. Az alapköletételkor a városanczokon 21 ágyulövést tettek. Délben nagy fogadás volt az udvarnál. A király részleges amnesztiát bocsátott ki elítélt katonák, újságírók és közönséges gonosztevők számára. A kragujeváci ellenősszésküvés miatt elítélt tisztek és altisztek nem kapták meg a várt amnesztiát. Dr. Milovanovic külügyminiszter a szerb ügyért kitejtett érdemeinek különös elismerésül az I. osztályu fehér sasrendet kapta.

Szerbia hadikészülődése.

Az első korosztálybeli tartalékosoknak öt részre osztott csoportjaiból a hadügyminiszter ma szabadságot a harmadik csoportot és egyidejűleg behívta a negyedik csoportot. Ugyancsak ma újból fegyvergyakorlatra hívták be a tartalékosok első korosztályának első csoportját is. Hivatalos részről mélyszépen tagadják ezt, de a diplomáciai karnak bizonyítékai vannak rá.

Az önkéntes légió toborzóbizottsága Oroszországból ígéretet kapott, hogy háboru esetén Oroszországból 40.000 önkéntesre számíthat a szerb hadsereg. Ezek az orosz önkéntesek polgári ruhás orosz katonák lesznek Lipovac tábornok parancsnoksága alatt.

Török lapok véleménye.

A Yéni-Gazetta az Ausztria-Magyarországgal való tárgyalások megindulása alkalmából azt írja, hogy a bojkott ellen, mely a népakaratból indult ki, mit sem lehet tenni. Miután azonban a vámlivatalok az osztrák és magyar áruk átvételének megtagadásával a szerződésbe ütköző cselekményt követnek el, ez ellen megtették a szükséges intézkedéseket. A lap azt hiszi, hogy a tárgyalások nemsokára kedvező befejezést fognak nyerni és hogy Ausztria-Magyarország nem fogja a tárgyalásokat azzal gátolni, hogy kárpótlást kér a bojkottért.

A Sabah szükségesnek és fontosnak mondja, hogy a porta a tárgyalásoknál szilárd és komoly politikát kövesen és mindent megtegyen, hogy a szabadságnak és becsületnek megfelelően biztosítsa a nemzet jogait.

A Surai Ummed vezércikke a következőket mondja: A portának nem voltak háborus szándékai és nem követelt Bosznia számára autonómiát. Az ottománok szakítottak imaginárus politikájukkal. A porta feltételei az államadósságban való részvételen kívül egy vámtarifa, törlése azon pontoknak, amelyek az ottomán igazságszolgáltatást korlátozzák, az osztrák-magyar postahivatalok megszüntetése és a törökök konferencia iránt való kívánságának támogatása. Lehetséges, hogy ezt a gazdasági entente bizonyos kedvező külön-ententeok erősíteni fogják. A porta feltételei igen mérsékelték.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Miskolcz ünnepe. Nagy ünnepe volt ma Miskolcz városának. Miskolcz rendezett tanácsu város ugyanis törvényhatósági joggal felruházott városá alakulván át, ma délelőtt tartotta meg nagy ünnepségek között első közgyűlését, amelyen egyszersmind beiktatták a város első kinevezett főispánját, Kubik Bélát is. Az ünnepélyes közgyűlésre meghívták gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, a szomszédos törvényhatóságokat és a vármegye országgyűlési képviselőit. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a város polgármesteréhez intézett megleghangu levélben vála-

szolt. Nagy elfoglaltságára való hivatkozással kimentette távollmaradását és szíves szavakban tolmácsolta jókívánságait az új törvényhatóságnak. Miskolcz városa a mai napra ünnepi díszbe öltözött. Szépen volt felkészítve a város háza, melynek dísztermében tartották meg az első törvényhatósági közgyűlést. Jóval tíz óra előtt benépesedett a terem. Szentpáli István polgármester tíz órakor megnyitotta a közgyűlést. Hosszabb beszédben ismertette a város történetét, majd felolvasta gróf Andrássy Gyula belügyminiszter leiratát, melyben megbízta őt az első közgyűlés vezetésével, végül felolvasta a városi bizottsági tagok névsorát, Miskolcz város első törvényhatósági bizottságát megalakultnak jelenti ki. Ezután Radványi István vezetésével küldöttség ment Kubik Béla főispánért, kit megjelenésekor zajos ovációval fogadtak. A főispánt Szentpáli István polgármester üdvözölte, amely után Kubik Béla letette az esküt. Székfoglaló beszédében szíves szavakkal üdvözölte a törvényhatósági bizottságot, a szomszédos törvényhatóságok küldötteit és a megjelent vendégeket. A főispán beszédét lelkes éljenzésekkel fogadták. A törvényhatósági bizottsági tagok nevében Bizony Ákos országgyűlési képviselő üdvözölte a főispánt. Közgyűlés után a főispán küldöttségeket fogadott. Délben bankett volt a Korona-szállóban. A város közönsége este fátylasmenetet rendezett a főispán tiszteletére, utána a színházban diszcoládás volt.

Szentgotthárd községe Vajda Ödön zirczi apátot díszpolgárává választotta. A díszoklevelet hat tagú küldöttség élén Usz Gábor kir. közjegyző tegnap adta át a fenkölt lelkű apátnak.

KÜLFÖLD.

Ausztria újabb válság előtt.

Budapest, december 14.

Az osztrák képviselőházban ma ismét olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány helyzete kedvezőtlen. A rossz híreket főképpen cseh részről terjesztették, azzal a hírrel együtt, hogy a Reichsrathot legközelebb feloszlatják. A csehek ragaszkodnak ahhoz a követelésükhöz, hogy a kormány szüntesse meg Prágában a statáriumot, anélkül, hogy egyben a színes jelvények viselésére vonatkozó tilalmát is hatályon kívül helyezné. A csehek e követelés teljesítésétől teszik függővé a kormány által szemben követendő magatartásukat, de ha a színes jelvények viselésének tilalmát fenntartják, ezt a németek casus belli-nek tekintik és ebben van a helyzet nehézsége. Német részről azonban a helyzetet sokkal kedvezőbben ítélik meg. Azt mondják, hogy a költségvetési provizórium megszavazása előtt, mint a tapasztalat mutatja, mindig nehézségek szoktak fölmerülni, tényleg azonban a csehek a helyzetet peszsimisztikusabban ítélik meg, mint amilyen a valóságban. A helyzet különben rövidesen tisztázódni fog, mert ma az összes pártok ülést tartottak, hogy a költségvetési provizóriummal állásfoglalásukat elhatározzák.

Újabb jelentések szerint a költségvetési provizórium felett okvetetlenül holnap akar szavaztatni a kormány, még pedig sürgősség után és ha a többség elveti a sürgősséget, akkor a kormány azonnal berekeszti az ülésszakot. Növeli a bizonytalanságot az a körülmény is, hogy a kormány ma nem szüntette meg a statáriumot Prágában s erre legfőbb szerdán vagy csütörtökön van kilátás.

Ma délután minisztertanács volt, amelyen báró Bienerth jelentést tett kihallgatásáról. Báró Aehrenthal közös külügyminiszter a tegnapi kihallgatáson a külügyi helyzetről tett jelentést a királynak és hangsúlyozta, hogy felette sürgős az annexió javaslat és a felhatalmazási törvény megszavazása, mert csak ebben az esetben lehet szabad keze a külügyek vezetőjének a külpolitika vezetésében. Ezért történt, hogy az uralkodó báró Bienerth miniszterelnököt már ma kihallgatásra rendelte, holott az osztrák miniszterelnök audienciája holnapra volt kitűzve. Báró Bienerth részletesen referált a királynak a parlamenti helyzetről. Elfelejtette, hogy a mai viszonyok között majdnem kizárt dolog, hogy a

felhatalmazási törvényt sürgősen tárgyalja a parlament és az annexió javaslat is minden bizonynyal hosszabb időt fog igénybe venni. Egyáltalán nem biztos, fog-e sikerülni mind a három olvasást sürgősen keresztülvinni, mert a belpolitikai helyzet nemcsak bizonytalan, hanem válságos is. Az uralkodó fentartotta magának a döntést.

A költségvetési provizórium folytatálagos tárgyalása során Ivanisevics képviselő kifogásolja, hogy a kormány nem veszi tekintetbe a horvát nép gazdasági és kulturális szükségleteit. Szólvurgetti a dalmáciai belső hivatalos nyelv ügyének rendezését, miközben panaszkodik arról, hogy a lakosságra, amelynek 97%-a pedig horvát nyelvű, az olasz hivatalos nyelvet kényszerítik rá. Követeli a zágrábi egyetemen letett vizsgálatok elismerését és végül kijelenti, hogy miután a kormány nem hajlandó a horvátok nemzetiségi és gazdasági érdekeit komolyan támogatni, nincs joga tőlük bizalmi szavazatot igényelni. Bugatto képviselő elismeri a miniszterelnöknek az olasz egyetemre vonatkozó ígéretét, nem lát azonban garanciákat arra nézve, hogy Bienerth báró esetleges utódja ragaszkodni fog ahhoz. Az olaszok nem fogják engedni, hogy terveiket másodsor is meghiúsítsák. Ausztria olasz lakosságának nagy többsége hazafias és katolikus. Mislavetz képviselő kijelenti, hogy a prágai zavargásokban a főok a zsidóság, mert a prágai közép- és felsőiskolák németisége azonos a zsidósággal. Pártja egyáltalán oda törekszik, hogy Ausztriának föderatív alkotmánya legyen. Pártja a külügyi helyzetre való tekintettel nem akar a kormánynak nehézségeket okozni, de megkívánja, hogy a cseh nemzetnek megadassék, ami neki jár. A tárgyalást megszakították. A legközelebbi ülés holnap.

A holland-venezuelai vizsály. Willemstadból jelentik, hogy a „Gelderland” nevű hollandi czirkáló szombaton az „Alix” nevű venezuelai partörző hajót Puerto Cabello körül elkobozta. A hollandiai czirkáló műveleteit a Puerto Cabello-erődben jól látták, de nem tüzeltek. Az „Alix” hajóra kitérték a hollandi zászlót és a legénységet a partra küldték. Ezután az elkobzott hajót hollandiai legénységgel látták el és Willemstadba vitték. Ezzel megkezdődött a két állam közt a nyílt ellenségeskedés.

Castro útja. A Havas-ügynökség jegyzéke közli, hogy a francia kormány tudatta Castro elnökkel, hogy szabadságában áll magát Franciaországban orvosi vizsgálatnak alávetni. Tárgyalhat a francia-venezuelai viszony helyreállításáról is azon feltétel alatt, hogy teljes mértékű tartózkodást tanúsít. Ellenkező esetben kiutasítatik. Castro nem emelt kifogást, hanem értesítette a kormányt, hogy Kölnbe megy. A kormány részéről senki sem jelent meg üdvözlésére.

Románia is bojkottál. A „Vossische Zeitung”-nak táviratokat Bukarestből, hogy a legelőkelőbb földbirtokosok közül tegnap hatvanan gyűlést tartottak és elhatározták, hogy bojkottálni fogják az osztrák és a magyar árucikkeket Ausztria-Magyarországnak a kereskedelmi szerződés körül tanúsított viselkedése miatt. A határozatot eljuttatták a kormányhoz, egyidejűleg fölszólították, hogy még a vámháborútól se riadjon vissza, ha az osztrák-magyar monarchia tovább is huzza-halasztja a kereskedelmi szerződés tárgyalásokat és nem adja meg a román kormány követeléseinek minimumát az állambevétel tárgyában.

EGYHÁZAK.

— (Egyházi gyűlés.) A pesti ág. hitv. evang. németajku egyházközség tegnap Daur György egyházfőgyelől és Breschke Gusztáv Adolf lelkész elnökölete mellett gyűlést tartott, melyen kihirdették a legutóbb megejtett tisztújítás eredményét. Eszerint főgyelőlnek újból Daur Györgyöt, másodfőgyelőlnek Hein János presbitert, gondnoknak újból Mauritz Vilmost, másodgondnoknak ismét Hösöl Jánost választották.

A mérnökök és építészek ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 14.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület fényes ünnepségek között avatta fel Reáltanoda-utcai új otthonát. Az avató ünnepélyen a kormány is képviseltette magát Sztérényi József kereskedelemügyi államtitkár által, azonkívül az összes miniszteriumok és tudományos egyesületek elküldték képviselőiket.

Az ünnepség Hansmann Alajos üdvözlő szavaival kezdődött, aki köszöntötte az ünneplő közönséget és elmondotta a ház építésének küzdelmes történetét. A zajos éljenzésekkel fogadott megnyitót után Ney Béla miniszteri tanácsos a magyar műszaki kar érdemeit méltatta. Majd meleg elismeréssel szólt az elnök odaadó és tevékeny munkásságáról és indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy nevét márványtáblán örökítik meg az új otthonban. Ezután Sztérényi József államtitkár tolmácsolta a kormány üdvözlését.

A kormány üdvözléséhez csatlakoznom kell — mondotta ezután — ugyancsak megbízás folytán a mérnök-miniszter, Kossuth Ferencz üdvözlését is. (Lelkes éljenzés.)

Az egyesület negyven éves múltja tanúságot tesz egyrészt arról a nemes szellemről, amely a magyar mérnöki kart áthatja, tanúságot tesz arról a szeretetről és ragaszkodásról, melylyel azok iránt viselkednek, akik e kör körül érdemeket szereztek.

Amikor átadom önöknek a kereskedelemügyi miniszter ur üdvözlését is, lehetetlen, hogy meg ne emlékezzem két kérdéstről, amelyről elvárhatják, amikor az önök egyesületében megjelennek, hogy bizonyos tájékoztatást nyújtsanak. (Halljuk! Halljuk!) Az önök köréből egy nagy mozgalom indult ki, amelynek az volt a célja, hogy annak a testületi szellemnek, amely talán sehol, egyetlen társadalmi körben sem jutott oly erősen kifejezésre, mint a Mérnök- és Építész-Egyesületben, nagyobb erőt adjanak, hogy ezt a társadalmi élet köréből kivonva, a törvény erejével is erősítsék. Innen indult ki a mérnöki czim és gyakorlat szabályozásának kérdése. E kérdés megoldása a kereskedelmi kormányzat kezében van. Meltóztatnak tudni, hogy a kereskedelmi miniszter ur nem is késett e kérdést napirendre tűzni és erős elhatározása, hogy ezt a kérdést dülőre is juttassa. (Lelkes éljenzés.) Nem ismeretlen önök előtt, minő nehézségek állják útját ennek a kérdésnek a gyakorlati élet szempontjából. A gyakorlati élet különböző tényezői oly nehézségeket támasztanak e kérdés megoldása körül, amelyek leküzdése, legalább a kérdés egyik ágát illetőleg, kétségkívül hosszabb időt vesz igénybe. Én azt hiszem, hogy az egyesület közfellegelőjének adok kifejezést, ha a tételt olyképp állítom fel: sem hogy a kérdést hosszú időre elodázzuk, oldjuk meg annak azt a részét, amely nehézségekkel alig járhat; a kamara kérdését ki kell kapcsolnunk, oldjuk meg legalább a mérnöki czim kérdését. (Lelkes éljenzés.)

A másik kérdés tisztelt uraim, amely ugyancsak ebből a körből indult ki, a technikai muzeum kérdése; egy kulturális intézmény létesítése, amely felülemelkedve a szokásos muzeumi kereteken, teljesen a tudománynak, a mérnöki tudományok szolgálatában állva, a mérnöki tudomány fejlődését ismertesse és bemutassa és minden időre szolgáló dokumentuma legyen a magyar mérnöki kar tudásának. Ezt a kérdést is hamarosan dülőre juttatnám. (Lelkes éljenzés.)

Végül bejelentette az államtitkár, hogy a kereskedelemügyi miniszterium is hozzájárul az egyetlen szó adományok sorozatához és pedig két irányban. Egyrészt felajánl a miniszter évenként egy Romezer koronás tanulmányi ösztöndíjat. Felajánl ezenkívül önöknek tízezer korona alapítványt az otthon kiépítéséhez. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Sztérényinek nagyhatású beszéde után az üdvözlések következtek. Szily Kálmán a Magyar Tudományos Akadémia nevében, Wartha Vincze egyetem rektor a műegyetem nevében, Rados Gusztáv a Matematikai és Fizikai Társaság nevében, Hermann Miksa tanár a selmeczbányai főiskola nevében, Matlekovics Sándor az Országos Iparegyesület nevében, Thék Endre a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara nevében, Farraky István az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület nevében, Fodor István a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége nevében, Ziperovszky Károly a Magyar Elektrotechnikai Egyesület nevében, Csajta Ferencz az Otthon Irók és Hirlapírók Köre nevében, Saffarzik Ferencz a Földtani Társaság nevében, Havas Rezső a Földrajzi Társaság nevében, Kovács Aladár a

Magyar Hajózási Társaság nevében, Kotányi Zsigmond Máv. igazgató a Vasuti és Hajózási Klub nevében, Asboth Emil a Gépgyárosok Országos Egyesülete nevében, Zsolnay Miklós az Iparművészeti Társulat nevében, Gaul Károly az Erdészeti Egyesület nevében, Kunfalvy Nándor a magyar építőmesterek nevében és Kubik Gyula a Magánmérnökök Országos Szövetsége nevében mondtak üdvözlőt.

Az ünnepséget Hausmann Alajos elnök zárószava rekesztette be.

UJDONSÁGOK.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egy czimszalagra, esetleg a régi lakóhely megjelölésére.

— **Ferencz Ferdinánd vadászaton.** Ferencz Ferdinánd trónörökös vasárnap éjjel érkezett meg udvari különvonaton Kistelek állomásra. A fenség az éjjelt hálókozsjában töltötte. Hétfőn reggel hat órakor kimentek eléje Pallavicini Sándor és Alfons örgrófok. A trónörökös szárnysegéde kíséretében automobilon Sövényháza felé indult, ahol a vadászatra összegyűlt urak és hölgyek, valamint a község lakossága nagy lelkesedéssel fogadták. Kilenc órakor megindult a vadásztársaság a vadászterületre. A vadászaton résztvesznek Dietrichstein herceg, Lichtenstein herceg valamint ennek felsége, továbbá Potstacky gróf és neje, Eszterházy Móricz gróf, Brunskirch báró, a fenség adjutánsa, Széchenyi Péter gróf és neje, Teck herceg és a vendéglátó gazdák. A vadászat a pusztaszeri templomnál vette kezdetét és egész alkonyatig tartott. A kedvezőtlen időjárás és a sáros út miatt a fenség részben kocsin tette meg az utat, de a kocsi is lőtt többször. Az első napi vadászat eredménye 1591 nyul, 886 fácán, 16 fogoly, 1 őz és nagyszámú egyéb szárnyas. Ma este a pusztaszeri kastélyban, a Pallavicini-család a trónörökös tiszteletére lakomát adott, a melyen a család tagjai és a trónörökös kíséretén kívül részt vett Novák József jószágkormányzó és Cicatricis Lajos csongrádi alispán. A trónörökös kivánságára egy magyar cigányzenekart rendeltek be Szegedről a lakomához.

— **A belügyminiszter audienciája.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter e heti kihallgatását pénteken, e hó 18-án délután három órakor tartja meg. Előjegyezni ugyanaz nap déli 12 órájáig lehet.

— **Karagyorgyeicsék ünnepe.** Tegnap volt a Kamilekdanon a Karagyorgyeics-szobor alapkövetés. A szertartás, amelyre hetek óta készülődtek és a lapok hirdették, hogy ez az ünnep fényes tüntetés lesz a Karagyorgyeics-dinasztia mellett s egyben hatalmas demonstráció Ausztria-Magyarország ellen, igazán siralmasan ütött ki. A királyon és a trónörökösön kívül csak éppen a hivatalos személyiségek jelentek meg, a belgrádi lakosság távolmaradt, mindössze körülbelül kétszáz főnyi iskolás-díák és csöcselék ment ki az alapkövetésre és érdekes, hogy egyáltalán nem lelkesedtek sem a királyért, sem a trónörökösért. Amint jött Péter király és György trónörökös, alig hallatszott egy-egy zsvió-kiáltás és még hidegebb volt a tömeg a távozáskor.

— **Legfelsőbb elismerés.** A király a magyar állami számvevőszék elnökének a magyar miniszterelnök által előterjesztett javaslatára megengedte, hogy Szombathelyi Károly állami számvevőszéki osztálytanácsos véglegesen nyugalmába helyeztessék s neki ezen alkalomból, sok évi hasznos szolgálataiért, elismerése tudtul adassék.

— **Uj csillagkeresztes hölgyek.** Mária Jozefa főhercegné Ledóchowska Izabella grófné és gróf Walterskirchen Fülöpné, szül. Steiger-Münsigen báróné, Mária Anna pármái hercegné udvarhölgyeinek a csillagkeresztrendet adományozta.

— **Orth János hagyatéka.** Londonból tviratozáik, hogy Orth János egykori főherceg hagyatéka harminczmillió korona. A „Daily Chronicle” mai száma közli, hogy Wölfling Lipót ügyvédje abban a pörben, amelyben a volt főherceg a „Züricher Zeitung”-ot támadta meg, hivatalosan bejelentette, hogy az osztrák-magyar monarchia uralkodója aként rendelkezett, hogy Orth János hagyatéka és minden vagyona 1917-ben felosztandó az örökösök között, ha addig Orth János nem adna életjelt magáról. Az örökösök között van Wölfling Lipót is.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az országos alkotmánypárt kedden este 8 órakor tartja legközelebbi pártvacsoráját a Hungária-szálló külön termében.

— **Japán mérnökök a képviselőházban.** Tokióban új parlamenti palotát építenek, melynek belső berendezése elkészítéséhez a japán pénzügyminisztérium három mérnököt tanulmányutra küldött ki. A mérnökök beutazzák a legmodernebb parlamentekkel bíró országokat és tanulmányozzák azok belső berendezéseit. Tanulmányutjuk közben tegnap Budapestre érkeztek és a Hungáriában szálltak meg. A mérnökök báró Fukuhara T. gépészmérnök, Yabashi K. építész mérnök és Takeda G. állam-mérnök ma délelőtt tekintették meg a parlament palotáját Takács Lászlónak, a képviselőház mérnökének társaságában. A három japán mérnök egész nap tanulmányozta a parlamenti palotát és a látottak felől a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

— **Tauber postafelügyelő jubileuma.** A főposta igazgatósága és tisztikara a napokban ünnepelte meg Tauber Mór posta- és távirat-felügyelő negyvenesztendősi állami szolgálatának jubileumát. A központi távirat-hivatal tisztikarának egy tizenöt tagú küldöttsége kereste fel az ünnepeltet lakásán, melynek szónoka tartalmas beszédben üdvözölte a jubilánst, rámutatva azokra a kiváló érdemekre, melyeket Tauber Mór a távirat terén szerzett. Az ő fáradhatatlan munkásságának köszönhető, hogy Budapest ma már közvetlenül érintkezhetik Londonnal s ugyanő volt az, aki keresztülvitte a keleti államoknak a magyar távirat-hálózatba való bekapcsolását. Jubileuma alkalmából az igazgatóság is igen megleghangu átiratban üdvözölte e kiváló tisztviselőjét.

— **Lipót bajor herceg katonai jubileuma.** Lipót bajor herceg, királyunk veje tegnap ünnepelte ötven éves katonai jubileumát. Ez alkalommal a tulajdonában levő ezredek küldöttségei tisztelegtek nála. A cs. és kir. temesvári 7. tüzérezred részéről báró Kárársz) ezredes, Wagner-Wehrborn százados és Holiscic főhadnagy utaztak Münchenbe. Lipót herceg, bajor vezérőrnagy már régóta felügyelője a német birodalmi 4. hadtestnek. A régensherceg legközelebb nagy díszbédet ad a herceg tiszteletére. A hercegnek tegnap nyújtotta át ötven évi katonai szolgálatának elismerésül Luitpold régensherceg az e célra létesített Lajos-rendet. Az ünnepségesen résztvettek a királyi ház hercegei és hercegnői, Ernő Ágost braunschweigi herceg, Ernő szász-meiningeni herceg és azon ezredek tisztí küldöttségei, amelyeknek Lipót herceg a tulajdonosa.

— **Boldoggá avatás.** Tegnap délben volt a Vatikánban a pápa jelenlétében boldoggá avatása Endes Jean misszionáriusnak, a Jézus és Mária kongregációk alapítójának, Etienne Theodore Zuenot, Jean Pierre Nel, Francois Neron és Teofane Venard apostoli misszionáriusoknak, valamint 29 benschülött társuknak, akik Kokhinkinában, Tonkingban és Kinában mártírhalt szenvedtek, valamint Francois Decapilos dominikánus misszionáriusnak, aki Kinában halt mártírhalt. Együttal dekrétum olvastatott fel, melyben a Jeanne d'Ark boldoggá avatása mellett felhozott csodatételeket elismerték. Jelen voltak Ferrata, Vyves Tuto, Lezot, Merry del Val bíbornok és az orleansi püspök. A pápa beszédében kijelentette, hogy a mártírok erényeit azért dicsérik, hogy a gyöngéket erősítsük és a hitben megszilárdítsuk. Megvan győződve, hogy Franciaország az új boldoggá avatottak imája által vissza fog térni a katolikus

egyház kebelébe. A pápa, aki jó színben van, hangosan olvasta a beszédet és élénk ovációban részesült.

— **Nagy dinamit-katasztrófa a Panama mentén.** Dimenzióiban és hatásában egyaránt rettenetes katasztrófa történt az isthmosi szoroson, a Panama-csatorna mentén. A robbantásokhoz szükséges dinamit nagy mennyiségben van összehalmozva ott. Obispo környékén — így hozza ezt hírül egy Colomból érkezett távirat — felrobbant az egész felhalmozott dinamitkészlet, körülbelül negyven tonna. A pusztulás ismeretlen területben megrázkódtatta a földet. Azt híresztelik, hogy az áldozatok száma meghaladja a százat is. Mentőexpedíció van uton Obispo felé. Ujabb jelentések szerint az obispoi szerencsétlenségénél 10 ember meghalt és 50 megsebesült. Az áldozatok legnagyobb része spanyol. A szerencsétlenséget a dinamitnak a robbantási munkálatok előtt történt véletlen meggyulladására vezetik vissza. A rázkódás következtében több más szállítmány, összesen 27 tonna dinamit is felrobbant.

— **A Poliklinika rendkívüli közgyűlése.** Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, egyesületi elnök vezetésével a Budapesti Poliklinikai Egyesület vasárnap délelőtt tizenegy órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlés tárgya a hölgybizottsági elnöki állás betöltése volt, mely özvegy báró Liphay Béláné lemondásával megüresedett. A rendkívüli közgyűlésen megjelentek az egyesület vezetői majdnem teljes számmal és sokan a tagok közül is. Ott voltak: dr. Sámuel Lázár udvari tanácsos, alelnök, maróthi Fürst Jakabné, Hevesi Lajos, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója, dr. Eröss Gyula, az intézet igazgatója, dr. Vass Bernát titkár, dr. Stern Sámuel pénztáros, dr. Feleki Hugó, dr. Szemző Samu és mások. Gróf Apponyi Albert elnöki megnyitó-beszédében elmondta a rendkívüli közgyűlés célját, majd nagy elismeréssel és hálával szölt báró Liphay Bélánának a hölgybizottsági elnöki állásban való sikeres működéséről. Hosszu életet kívánt neki az elnök a jótékonyság, a sorsildözöttek, az ügyefogyottak érdekében. Indítványára a közgyűlés a bárónénak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A hölgybizottság elnökévé a közgyűlés ezután egyhangulag gróf Almassy Dénesné választotta meg. Megválasztásáról a gyulai birtokán időző grófnét levélben értesítették. A közgyűlés gróf Apponyi Albert elnök zárószavával ért véget.

— **Szarafov gyilkosát meggyilkolták.** Szófiából eredő távirati hírek szerint Panicát, aki tudvalevően Szarafovot meggyilkolta, még december 10-ike előtt egy Seres és Rama között fekvő község lakosai törbe csalták és meggyilkolták. Panica, aki feleségével együtt utazott, sokáig elkeseredetten védekezett, de legyőzték és holttestét földarabolva zsákba varrták, azután eltemették. Habár Panicát egyszerű parasztnak gyilkolták is meg, kétségtelennek látszik, hogy a parasztnak olyan emberek szervezték, akik boszút akartak állni Szarafov meggyilkolásáért.

— **Házasságok.** Lublói Craus Géza Aladár királyi alerdőfelügyelő folyó hó 17-én tartja egybekelését Pucher Ottmár vasuti főtisztviselő leányával, Adriennével.

Dr. Magyar László, a Magyar Lovaregylet vezértkára tegnap ünnepelte ezüstlakodalmát. A sportsmannközönség ez alkalomból elhalmozta őt gratulációival.

Csik István okleveles városi mérnök Székesfehérvárott eljegyezte Vida Iréknét, Vida Pál megyei számvevő és országos tűzoltószövetségi előadó leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrás ékszertelepen, Budapest, VII. Erzsébet-körut 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Szengázmérgezés a kórházban.** Vasárnap reggel Goda Györgyöt, a Szent István-kórházban alkalmazott fűtőt a kórházban levő lakásán holtan találták. Halálát a vizsgálat adatai szerint szengázmérgezés okozta. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-léle

Használatra valódi áldás gyomorbajosok-
nak és azokszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel.
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér
nagy üveg 60 fillér

Karácsony a bosnyák határon. A közös hadügyminisztérium a következő közlemény közzétételére kéri fel: Az eszme, hogy a határon lévő katonáinknak karácsonyi ajándékokra gyűjtsünk, mindenütt igen örvendetes fogadtatásra talált. Hála a lakosság minden rétegében élő hazafias szellemnek és a sajtó buzgó támogatásának, az utóbbi napokban számos pénz- és tárgyamennyiség érkezett be. Hogy a főcélú katonáinknak az eljövendő ünnepek alkalmával hazájukra emlékeztető emlék juttatását elérhessük, szükség van az akció gyorsítására és központosítására. Felkérjük ezért a nemes adakozókat, az egyes bizottságokat stb., hogy minden adományukat közvetlenül a legközelebbi hadtestparancsnoksághoz küldjék, miután ez van abban a helyzetben, hogy az elszállítás gyorsan és alkalmas módon eszközölje. E parancsnokságok fogják az e célra az igen előzékeny vasút- és postaigazgatóságok támogatásával az elszállítását és a kiosztást végrehajtani. Természetesen mindenkinek jogában áll adományát egy bizonyos csapattestnek vagy helyőrségnek ajánlani és ily esetben tanácsos a csomag stb. külső részén a kívánt ajánlást világosan feltüntetni. Általában szükséges minden küldeményt „Karácsonyi ajándék katonáink számára” vagy hasonló felirással ellátni, hogy a posta és vasút a szükséges gyorsaságot fejthesse ki a szállításhoz. Tekintettel időre és távolságra, gondoskodás történt, hogy a december 24-én rendeltetési helyükre érkező küldemények Szilveszter-nap alkalmával kiadassanak szét. Aki azt kívánja, hogy az adomány a szent esteig rendeltetési helyére jusson, azt e hó 18-ig be kell küldenie. A 31-iki érkezésre szánt küldemények pedig legkésőbb e hó 24-ig kell, hogy a hadtestparancsnokságokhoz érkezzenek.

Találmány a bányalégrobbanás ellen. Gréhat brüsszeli tanár, akit a francia kormány a belga szenttelepekre tanulmányútra küldött, az összehasonlító pathológiai társulat által tartott diszebeden bejelentette, miszerint éveken át tartó kutatás után, biztos szert fedezett fel a bányalégrobbanások megállítására. Eddigi megállapításaihoz most már csak a mérnökök gyakorlati következtetése szükséges. Gréhat tanár beszéde általános feltűnést keltett.

Merénylő szerelmes. Gyuresik Gyula nős borbélysegéd három évvel ezelőtt beleszeretett Moldvai Benjámin masször alig tizennégyéves Zsófia leányába és azóta folyton üldözte a kis leánykát. Amikor aztán látta, hogy a leány nem akar tudni róla, elkeseredésében meg akarta ölni és egy Browning-revolverrel rálőtt, de szerencsére nem talált. A merénylőt letartóztatták és a bíróság szándékos emberölés büntette miatt egy évi börtönrre ítélte. Nemrég kitöltötte büntetését és kiszabadult a börtönből. Nagy szerelme azonban, a közben hajadonná fejlődött Zsófia iránt nemcsak, hogy nem szűnt, hanem még inkább fokozódott. Újra üldözni kezdte a leányt szerelmével és fenyegető levelet írt Moldvaiéknak, hogy nemcsak Zsófiát, de az egész családját kiirtja, ha nem hallgatják meg. Tegnap délután azután megjelent Moldvai Benjáminnak a Gellérthegyi-kioszk szomszédságában levő lakásán. Ott azonban nem talált valami tulságosan szíves fogadtatásra. Heves szóváltás fejlődött ki közöttük, mire Gyuresik kirántotta zsebéből élesre fent ollóját és előbb a leányra, majd a szüleire, végül pedig Pöföndi András napszámásra rohamot, aki a segélykiáltásokra jelent meg a lakásban. Rettenetes harc fejlődött ki az elvakult szerelmes és a család között. Mire nagynehezen sikerült a dühöngő ember kezéből kicsavarni az ollót, már valamennyien több sebből véreztek. A mentők bekötötték a sérülteket a lakásukon hagyták őket, a borbélyt pedig a rendőrség vette pártfogás alá.

Letartóztatott nagykereskedő. A szegedi rendőrség ma letartóztatta Politzer Leó volt szegedi ékszer-nagykereskedőt, ki az elmúlt évben 200,000 koronával csődbe ment. A letartóztatás család, okirathamisítás, sikkasztás és hitlen kezelés miatt történt. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy Politzer főkönyveinek adatai teljesen hamisak voltak, hamis váltókat adott; az eddigi vizsgálat továbbá 84,000 korona elkevert pénzt derített ki. Politzert az ügyészség fogházába szállították, hol kihallgatják.

Elsüllyedt torpedónaszád. A „Huszár” nevű torpedóhajó, mely tudvalevőleg elsüllyedt, e hó 3-án a cattarói és buduai öböl között Traste körül a sziklás alján tengerpartnál sziklába ütközött. A mentési munkálatokat, amelyek ily vékonyfalú hajónál különös elővigyázatot igényelnek, azonnal megkezdtek és néhány nap alatt a kedvező időjárás kihasználásával sikerült 120 tonnányi anyagot partraszállítani és a „Huszár”-t mintegy 4 és fél méternyire leemelni a szikláról. Fagyos délnyugati szél, amely e hó 11-én kezdődött, egyelőre a kiszabadítási kísérletek megszakítását tette szükségessé. A „Frigyes főherceg” hadihajó, amely a színhelyen időzött, egyik horgonyát elvesztette és a cattarói öbölbe kellett befutnia. Sajnálatos módon a délnyugati szél délkeletibe csapott át, amelynek következtében e hó 12-én nemcsak a „Huszár” süllyedt el, hanem a mentési munkálatokra szolgáló járművek is megrongálódtak. Jobb időben meg fogják kísérelni az elsüllyedt hajó kiemelését, amennyiben ez a mélységi viszonyok mellett egyáltalában lehetséges lesz. A sziklás zátony minden oldalán, sajnos, igen mély a víz. A személyzetben nem esett kár.

A hamis bizonyítványok. A kultuszminiszter ma tudatta a főváros közigazgatási bizottságával, hogy a hamis bizonyítványok dolga miatt Korányi György és Krenkó Géza segédtanfelügyelőket állásuktól fölfüggesztette. Padányi Andor és dr. Stark Andor, a tanfelügyelőséghez beosztott tanárok ellen pedig a saját kérelmükre elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. Fölhívta a miniszter a bizottságot, hogy a fegyelmi vizsgálat megtartására vizsgálóbiztos küldjön ki. A közigazgatási bizottság ma tartott ülésén vizsgálóbiztosnak Morzsányi Károlyt választotta meg.

Az amerikai bányászerecsétlenség magyar áldozatai. Hirt adtuk róla, hogy a múlt hetekben egy pennsylvaniai bányában nagy robbanás történt, melynek számos munkás esett áldozatul. Minthogy köztudomás szerint e bányákban sok magyar munkás dolgozik, félt volt, hogy a katasztrófa áldozatai közül sokan magyarok. Mint most értesülünk, a szerencsétlenül járt bányászok legnagyobb része olasz és amerikai munkás. Csak néhány magyarországi tót munkás esett honosaink közül áldozatul, kik névszerint a következők: Verbanecz Antal, Verbanecz János, Kosnoczki Miklós, Bajusz János, Dunont Szilveszter, Bajusz András, Ronoricz János, Ronoricz Miklós. Valamennyien dobrokai (Zemplén.) illetőségűek voltak.

Sztrájkoló cukrászsegédek tüntetése. Ma este a Damjanich-utcai Prindl-vendéglőben a cukrászok és pékmesterek gyűlést tartottak. A mesterek a gyűlésen elhatározták, hogy a sztrájkoló segédek követeléseit még az általános sztrájkallal való fenyegetés dacára sem teljesítik, mert rendelkeznek még akkor is annyi munkaerővel, hogy teendőjüket békésen és minden fennakadás nélkül elvégezhessék. A gyűlés lefolyását egy kívülről jövő incidens zavarta meg. A sztrájkoló pékségdek ugyanis a mesterek gyűlését úgy akarták megzavarni, hogy az ülésterem ablakait kövel megdobálták és hangosan tüntettek. A rendőröknek sikerült szíjjelkergetni őket, de csakhamar összeverődve, a Király-utczában Steiner péküzlete előtt újra tüntetni kezdtek és az egyik kirakat ablakát be is verték. A rendőrség rajtuküldött és letartóztatta közülük Bleicher Manó segédet, aki elmondta, hogy mindkét tüntetést Kiss Gusztáv felbujítására rendezték. E vallomás alapján Kiss Gusztávot és Bleichert is letartóztarták.

Megszökött rablók. A szajoli vasútállomáson elkövetett lopások tetteseit, hét cigány személyében elfogták. Az elfogott cigányokra rábizonyult, hogy Besenyszögön, Jászberényben, Jászladányon Alsószentgyörgyön és Szolnokon több betöréses lopást és rablást követtek el. A tettesekre rábizonyult az is, hogy a Rékáson elkövetett templomrablásban és gyilkosságban is résztvettek. Az elfogott rablókat a szolnoki rendőrség fogházába zárták. Vasárnapra virradó éjjel bilincseiket szétörték és a fogház abla-

kát kiásva, megszöktek. Szökésük után a paládicsi csárdástól két lovat és kocsi elloptak és azon elmenekültek. A megye területén működő egész csendőrséget mozgósították a rablók elfogatására.

Tettenért betörő. Schwartz Gyula férfi-szabó tegnap este mikor hazament a Liszt Ferenc-tér 21. számú lakására, világosságot látott a szobája ablakán. Tudta, hogy nincs senki otthon, tehát csak betörő világíthatott. Nyomban a hatodik kerületi kapitányságra sietett, ahol rendőri segítséget vett maga mellé s felment a lakására. Becsöngettek. Ebben a pillanatban kialudt a világosság. Erre betörték az ajtót s a lakásban egy szekrényben elrejtözve csakhamar megtalálták Pecsénka Gyula kilencszer büntetett betörőt, aki a múlt hónap 13-án szabadult hat évi fegyházbüntetése alól. Letartóztatták. Valószínű, hogy Pecsénka bandájának a tagjai követték el tegnap az Andrássy-ut környékén történt lakásfosztásokat.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Komlóssy Emma vendégszereplése. A Népszínház-Vigopera bukása óta, Komlóssy Emma, ez a gyönyörű hangú, temperamentumos énekesnő, csak elvétve hallható a fővárosban. Annál többször élvezik művészetét a vidékiek, hová sűrűn hívják vendégszerepelni. Legújában Hódmezővásárhelyen játszott a Baróti Rezső társulatával a „Lili” és a „Suhancz” című szerepét és mindkét este meleg ovációkban volt része.

(*) Kamarazene-matiné. A Magyar Vasúti és Hajózási Klub vasárnap délelőtt sikerült matiné rendezett. Elsőnek Térey Emma (zongora) és Köszegi Sándor (hegedű) Grieg C-mol szonátáját játszották, érvényre juttatva nagyfokú készült-ségüket és tiszta felfogásuk egyéni stílusát. Sok tapsal jutalmazta a közönség Erdős Rikárdnak két dalát. Végül Brahms A-dur zongoránegyest játszották: Zerkovicz, Fenyves, Hermann és Langer kitűnő összjátékkal.

Vasárnap délután tartotta a Grünfeld-Novacek vonósnyegves társulat harmadik népszerű kamarahangversenyét. Érdeklődésben bővelkedett ez a hangverseny. Elsősorban is Loewe Ferdinánd, a Wiener Concertverein kiváló karmesterének közreműködése az, mely érdeklődést keltett, másodsorban az, hogy a beteg Novaceket Földesi Arnold, Operaházunk első gondokása helyettesítette. Földesi első ízben szerepelt most mint kamarazenesz és itt is csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk róla. A hangversenyt Grieg-nek egy hátraahagyott vonósnyegvesének két első tételével kezdték. Ugy látszik, hogy Grieg jobban tudta, miért nem fejezte be művét, mint azok, akik ma előadták. Teljesen invencziótlan, koncepczió nélküli mű. Utána Brahms zongora-ötöse következett Loewe-vel. A kitűnő karmester itt is erőskedni, fegyelmelzett, igen stílusos muzsikusként bizonyult. A közönség igen meleg ovációban részesítette. Haydn g-dur vonósnyegvesével fejezték be a hangversenyt. A mai hangversenyen sikerült Grünfeldéknek a kamarazenesnek sok olyan szépséget érvényre juttatni, amelyek révén őket hivott kamaramuzsikuskoknak mondhatjuk. Közben Haselbeck Olga énekelte néhány dalt.

Az Országos magyar királyi Zeneakadémia tartott ma ismét zenekari hangversenyt ezúttal Hubay Jenő vezényletével. Lalo „Jó király” című nyitányával kezdtek. A bombasztikus, de belső tartalomra üres, száraz wagneriáda nem szerencsés műalkotás. Sajnos, az ezt követő Mihalo-vics II. szimfóniáról sem mondhatunk semmi jót. Terjengős, helyenkint puffadt, vérszegény muzsika. Csajkovszky Hegedűversenyét játszották ezután Szigeti Jézseffel, a fiatal hegedűművészszel. Kár, hogy e nagytehetségű, sok technikai készséggel rendelkező kis művész nem igen tudta érvényre juttatni a mű belső tartalmát. Így is rengeteg tapsot kapott, mit Bach egyik preludiumának eljátszásával köszönt meg. Legvégül Smetana érdekes programdarabját, a „Sarka”-t játszották. A zenekar ma sokkal inkább érezte az összetartozandóságot, mint a legutóbbi hangversenyben.

(*) Festők a hírlapíróknak. Felsőzárnál több festőművészünk állított ki a Könyves Kálmán nagymező-utcai szalonjában. Ötszáznál több festmény szorong az izléses termekben és ezt az ötszáznál több festményt és rajtot a művészek el fogják árverezni a hírlapírók nyugdíjintézete javára. Elhunyt mestereink közül az árverés alá kerülő képek között van Lotz Károlynak három rajza, Zichy Mihálynak tíz és Te-

Valódi Porosz szalonkőszület és kocsot zsákokban, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállít **Rédei és Társa** Központi iroda: V., Béla-utca 4. Telefon 36-83.

Ipey Károlynak tizenkét festménye. És mellettük résztvesznek: Brodsky, Nyilassy, Csók István, M. Mannheimer, Tull Ödön, Freckay, Pentelei Molnár, Herrer Czézár, Koszta, Keményffy, Bruck Lajos, Pálya Czelesztin, Pálya Károly, K. Spányi Béla, Perloth Csaba, Reinhardt, Németh Bertalan, Rippl-Rónai, Gergely Imre, Basch Árpád, Markó Ernő, Edvi Illés A., Wallesnő Gyenes, Nadler Róbert, Aggházy, Nagy Vilmos, Nagy Zsigmond, Józsa Károly, Beér Dezső, Kóber Leó, Fehér Sándor, Róthmann Mozart, Vajda Zsigmond, Basch Gyula, Komáromi Katz, Hegedüs Sándor, Bosznay, Márfy, Déry Béla, Kézdi-Kovács, Rubovits, Olgyay, J. Grünwald, Katona, Poll, Pataky, Zombory, Faragó, Cserna Rezső és Szenes Fülöp. Szébbnél-szebb alkotásokkal képviselve van minden irány és mindenki kiválaszthatja magának azt, amelyik neki tetszik és nem is kerül sokba, mert a művészek a lehető legalacsonyabb árakat szabták. A tárlat, amely a szokásos karácsonyi kiállításnak mértékét számban is, de értékben is túlhaladja, holnap, december 15-én megnyílik a nagyközönség számára és ahogy a Könyves Kálmánnál lenni szokott, reggeli 9 órától este 7 óráig lesz nyitva minden belépő-díj nélkül. Az árverést a főváros legkedveltebb művészeti fogiák vezetni. Köztük: Góthné Kertész Ella, Varsányi Irén, Harmath Hedvig, Pálmay Ilka, Paulay Erzsike, Petrás Sári, Szamossy Elza, Lenkey Hedvig, Szoyer Ilonka, Medgyaszay Vilma, Loránth Ilma és sokan mások a magyar színpad szépségei közül.

(*) **Modern líra.** Peterdi Andor, az ismert fiatal költő vasárnap este fölolvasást tartott a magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szövetségében a modern líráról. Fölolvasásában Vajda Jánostól kezdve a legújabb költő-generációig foglalkozott. Azután saját verseiből olvasott néhányat. Peterdit fölolvasása után zajosan megtapsolták.

(*) **Petőfi-Társaság.** A Petőfi-Társaság vasárnap délelőtt fölolvasó-ülést tartott szépszámu közönség jelenlétében. Herczeg Ferencz elnököl, aki a Petőfi-ház újabb gyarapodásáról tett jelentést. Tudatta, hogy Szigligeti Jolán, a nagy drámaíró leánya a Petőfi-ház számára megküldötte Szendrey Juliának névjegyét és egy fél keztyűjét. A másik ereklyét Komócsy Mary, Komócsy Józsefnek, a Társaság néhai alelnökének leánya küldötte. Az ajándék: egy tör, amelyet gróf Teleki Sándor adott emlékül Komócsy Józsefnek költői látogatása alkalmából. Végül bejelentette az elnök, hogy Várad Antal, a Társaság főtükra egy fölolvasásának tiszteletdíját, 50 koronát, a Petőfi-ház javára ajánlotta fel. A fölolvasások sorát Szabóné-Nogáll Janka nyitotta meg „A nagyasszony férje” című kedves meséjű novellájával, amelyet zajosan megtapsoltak. Utána Zempléni Árpád mutatta be nagy hatással „Levélváltás” című, a cseremiszek életéről szóló szép költeményét. Majd Szécsi Ferencz, a „Bajnok” című humoros elbeszélését olvasta fel székiöglő gyanánt. A hallgatóság lelkesen megtapsolta a szerzőt. Gárdonyi Gézának „A papa nem örül” című pompás novelláját dr. Várad Antal mutatta be élénk tetszés kíséretében. Végül Lampérth Géza fölolvasa Lenkei Henriknek „Petőfi végsőhaja” című megleghangu költeményét. A fölolvasó-ülést zárt ülés követte. Kéry Gyula titkár jelentést tett a beérkezett tagajánlásokról, amelyek szerint jelölve vannak: Tiszteleti tagoknak: Beöthy Zsolt (ajánlja Ferenczi Zoltán és Prém József), Emich Gusztáv (ajánlja Endrődi Sándor és Prém József), Jászai Mari (ajánlja Várad Antal), Ábrányi Kornél és Ábrányi Emil (ajánlja Várad Antal), Hatala Péter (ajánlja Endrődi Sándor); kültagoknak: Kont Ignác Páris (ajánlja Gárdonyi Géza), Fráter Lóránt (ajánlja Lampérth Géza), Brabek Ferencz és Virohliczky Jánoszláv, Prága (ajánlja dr. Ferenczy József); rendes tagoknak: Erdélyi Zoltán (ajánlja Endrődi Sándor), Farkas Imre (ajánlja Koroda Pál és Ferenczi Zoltán), dr. Farkas Pál (ajánlja Jakab Ödön, Endrődi Sándor, Kenedi Géza, Ambrus Zoltán, Ábrányi Emil, Ferenczi Zoltán és Várad Antal), Lőrinczy György (ajánlja Pósa Lajos és Ábrányi Emil), Miklós Elemér (ajánlja Pekár Gyula, Berczik Árpád, Ferenczi Zoltán, Erdődi Béla, Neugebauer László), Molnár Ferencz (ajánlja Várad Antal), Pakots József (ajánlja Endrődi Sándor), Palágyi Lajos (ajánlja Ábrányi Kornél, Ábrányi Emil, Jakab Ödön, Kenedi Géza, Várad Antal, Endrődi Sándor, Kabos Ede), Porzolt Kálmán (ajánlja Prém József, Neugebauer László, Várad Antal, Zempléni Árpád), végül Szöllősi Zsigmond (ajánlja Sebők Zsigmond). A tagválasztó közgyűlés szombat délután öt órakor lesz az Akadémia emeleti termében.

(*) **Magyar művésznők sikere külföldön.** Arányi Adila és Jelly hegedűművésznők nagyszerű hangrészvételt tettek Ausztriában. Legelsőbbben Bécsben léptek fel két hangversenyen. A császárváros közönségének Adila már régi kedvence, de igen nagy szeretettel fogadták tizennégy esztendő nővérét is, aki csak júniusban került ki Hubay Jenő kezei alól. Hasonló nagy sikere volt a művésztestvéreknek Triesztben, ahol szintén kétszer hangversenyeztek s az olasz lapok hasábos kritikákban és tárczában számoltak be művészetükről, továbbá Klagenfurtban, Görzben, Marburgban és más városokban. Legközelebb Berlinben hangversenyeznek, ahol már kiváncsian várják Joachim második unokahugának szereplését.

(*) **„Folt, amely tisztít” — Miskolcson.** Echegray megrázó hatású drámája nagy közönséget vonzott a miskolczi színházba. A kitűnő darabon kívül, a helyes szereposztás is emelte az élénk érdeklődést. Különösen a női szerepek voltak jó kezekben, amennyiben Mathildet Vécsey Ilona, Donna Conceptiont Breznay Anna és Enriquetát Komlós Ilonka játszotta. Első sorban Vécsey Ilona minden ízében művészi alakítása ragadta zajos és őszinte tapsokra a közönséget.

(*) **Hangverseny Nagykanizsán.** Nagykanizsán, Zalamegye előkelő közönségének jelenlétében hangverseny volt, amelyen Nagy Géza zongoraművész, az Orsz. Magy. Zeneakadémia tanára is közreműködött. A közönség a művészt melegen ünnepelte. Chován G-moll balladájának mesteri előadásáért, amelyet mindvégig finoman niánszírozott és Bodó Klára, aki a műkedvelői színvonalat meghaladó képzettséggel és tehetséggel énekszámokat adott elő.

(*) **Pálmay Ilka Kolozsvárott.** E hó 30-án egy mindig örömmel látott, illusztris vendége lesz a kolozsvári Nemzeti Színháznak. Pálmay Ilka fogja e napon két brilláns alakítását játszani. A világhírű művésznő ugyanis a Belasco-féle „Pillangó kisaszony”-ban és a „Szenes legény, szenes leány” című operetemben lép föl az ő kedves kolozsvári közönsége előtt.

(*) **A temesvári színházban** a múlt héten kétszer került színre a Puccini „Tosca” című operája kitűnő előadásban. A czimszerepben B. Répássy Gusztáv sikert aratott, Bejczy György Cavaradossit, Rózsa S. Lajos pedig Scarpiát énekelte nagy tetszés mellett. Ugyancsak a múlt héten elevenítették fel Shakespeare „A szentivánéji álom” című tiündéries vígjátékát Mendelsohn eredeti zenéjével, énekekkel és tánczval. A közönségnek rendkívül tetszett az őszevágó jó előadás és a stilszerű fényes kiállítás. A „szentivánéji álom” kiváló művészi sikere arra indította Krecsányi igazgatót, hogy a klasszikus művekből reprieket rendezzen, így rövidesen előveszi Antigonet, Othelot, A velencei kalmárt, továbbá Molieretől „Az urhatnám polgárt”. A legközelebbi újdonság Henry Buté „A szép gárdista” operettje lesz, melyet Krecsányi szerzett meg és fordítottott le Tábori Emillel a magyar színpadok számára. Az operai ensemble Verdi „Alarczos bál”-ja lesz.

Elegáns férfiruhákat

szállítok mérték után és mérsékelt szabott árban.

Új férfiruha bérletemet a ruha visszaadása nélkül

és a ruhatár díjtalan karbantartása mellett az előkelő urközönség figyelmébe ajánlom.

Deutsch F. Károly,
Budapest, VI., Andrásy-ut 1. l. em

FŐVÁROS.

(*) **A polgármester elutazott.** Dr. Bárczy István polgármester néhány napra elutazott a fővárosból. Távolléte alatt Rózsavölgyi Gyula alpolgármester helyettesíti.

(*) **Iparhatósági megbízottak választása.** Tegnap volt a fővárosban az iparhatósági megbízottak választása. Mind a tiz kerületben 849 iparos szavazott. A szavazatok így oszlottak meg: I. kerület 33, II. kerület 23, III. kerület 6, IV. kerület 110, V. kerület 19, VI. kerület 294, VII. kerület 246, VIII. kerület 8, IX. kerület 98, X. kerület 12. A hivatalos lista az egész vonalon győzött. Élénkebb választás csak a Terézvárosban volt, ahol a demokraták listájával 178, a függetlenségek listájával 116 szavazott.

(*) **Közlekedési ügyek.** A főváros közlekedési ügyi bizottsága ma délután Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen az ügyosztály részéről Rényi Dezső tanácsos jelent meg. A napirend előtt Zipernovský Károly annak az óhajtsáknak adott kifejezést, hogy a Ferencz József-híd budai oldalán a közlekedés biztonsága érdekében a párhuzamosan vonuló sínek közé szigetét ékeljenek be. Másik kérelme az, hogy a budai körút és a Kelenföldi-ut villamos vonala között összekötötést létesítsenek. Mind a két javaslattal az ügyosztály foglalkozni fog. — A napirend első pontja a Népszínház-utcai villamos vonal átalakításának kérdése volt. A belügyminiszter a közgyűlés ajánlatát nem hagyta jóvá, hanem újabb tárgyalások megindítására utasította a fővárost. A társaság erre azt az ajánlatot tette, hogy az 5000 koronán kívül még a tarifát a Népszínház-utca—Népliget vonalon 16 fillérről 12 fillérré, a megfelelő átszálló jegyeket pedig 20 fillérről 16 fillérré hajlandó leszállítani. Az ügyosztály a társaság ajánlatának elfogadását hozza javaslatba. A kérdéssel hosszú vita indult meg. Dr. Pető Sándor az ügyosztály javaslatát elfogadja. Dr. Platthy György nem fogadja el az ügyosztály javaslatát. Dr. Heltai Ferencz kritizálja a belügyminiszter leiratát, amely közfoglalmi, városrendezési és vagyonfelügyeleti szempontokat említ, de egyik szempont mellett sem hoz fel elfogadható indokot. Kifejti, hogy az átépítésből a közönségnek egyáltalában semmi haszna nem volna. He tehát az átépítés senkire nézve hasznát nem jelent, csupán a villamos vasut megkárosítására irányul, nem látja be, hogy miért kell minden áron a felső vezetőket alsó vezetőkké lecsökkenteni. A leiratban egyenes tendenciát lát a közfoglalmi vasutak ellen s éppen ez az irányzat fogja okozni, hogy a közlekedés kiterjesztésére senkinek se lesz kedve. Dr. Löwy Lajos, Kramer Miksa, dr. Wilhelm Adolf, dr. Komlós Ágost, Szekula Gyula és Rényi Dezső tanácsos felszólalása után a bizottság magáévá tette az ügyosztály javaslatát. A határozat ellen dr. Platthy György különvéleményét jelentett be. — A Váci-ut külső szakaszának 1910-ben való rendezése következtében a BUR-vasut a forgalomnak a Béke-utczába való áttérése kapcsán azt kéri, hogy a főváros a vasut Béke-utczai aluljáróját szélesítse ki 30 méternyire. Az ügyosztály a kérelem teljesítését, amely igen sok pénzbe kerülne, nem hozza javaslatba. — Tudomásul vette ezután a bizottság, hogy a Budapesti Közüti Vasút Társaság az állatkert előtti vonalát átépítette, valamint a Városi Villamos Vasut előterjesztését 30 darab kocsi beszerzése és egy új kocszin építése dolgában.

EGYESÜLETEK.

(—) A Leányegyesület karácsonyi áruháza a látogatók ezreit vonzotta a Nemzeti Szalon termeibe. Az ünnep fénypontját a vasárnap esti roccoco-szín-paddal érte el. Vajda Ernő conferencier jökevű, ha nem is roccostilű mőkái vezették be az előadást. Gerzsó Sziszi, a Magyar Színház tagja, izléses, művészi díszesnek bizonyult, kinek verseit lelkes közönsége megismételtette. A kis Ferenczy Mató, kit a Vigszínházból ismernek tisztelői, valóságos vérbeli csodagyerek, míg Németh Juliska csengő, kedves hangjával hódította meg a közönséget magának, valamint Grósz Alfrédnek, ki az ünnepély alkalmi dalának szerzője. Gáspár, az ötletes gyorsrajzoló, merész és találó karrikatúráival szórakoztatta a nézők tömegét, mely még a késő éjeli órákban is versenyezve vett részt a befejező, nagy árverésen.

(—) A Magyar Természettudományi Társulat kémia-ásványtani szakosztálya e hó 15-én, kedden este hat órakor az egyetem I-ső kémiai intézetében (Museum-körut 4. sz.) ülést tart.

Harisnyák, keztyűk, valódi dr. Jäger trikók, alsó ruhák, berliner kötött árúk és mindennemű test-edző (sport sweter), valamint színházi czikkék stb.

Vidéki rendelések 20 koronán felül bérmentve küldenek.

Harisnya-Ház

Kardos és Steiner
Andrásy-ut 50. sz. (Octogon)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Egy affér kritikája. Azon botrány kapcsán, mely a nyár folyamán Bendiner Nándor és dr. Hets Odón között az Operaház titkári hivatalában lefolyt, Göndör Ferenc hírlapíró azt írta a „Magyar Nemzet”-ben, hogy Bendiner a zenekritikus hivatását arra használta fel, hogy atyjának és nővérének az Operaházhoz való szerződése tárgyában az Operaház igazgatóját fenyegető és zsaroló módon terrorizálta. A közlemény miatt Bendiner Nándor rágalmozási sajtóper indított Göndör Ferenc ellen. Ma tárgyalta ezt a rágalmozási sajtóper a büntető törvényszék Füzesy bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson kihallgatta a bíróság tanuként Gergely István író és Landor Tivadar szerkesztőt, akik mindketten vallották, hogy Bendiner zenekritikus hivatását túllépve támada az Operaház igazgatóját. A támadás oka Bendiner atyjának és nővérének az Operaházhoz való szerződésével függött össze. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után dr. Szalay Jenő védelme után Göndör Ferencet felmentette a rágalmozás vétségének vádjáról, mert állításait a rágalmozás címén elrendelt bizonyítási eljárás során beigazolta. A felmentő ítélet ellen a panaszos felebbezéssel él.

§ Az ózdi rablógyilkosság. Ez év január havában az ózdi vasgár két tisztviselőjét, mikor a munkások kifizetésére 40.000 koronát szállítottak, az ózdi-bánszállási országúton lesből megtámadták és a kocsi kísérő csendőrt és a kocsi vezetőjét, kik azonnal szörnyen haltak, a pénztárnokot pedig súlyosan megsebesítették, a másik tisztviselő pedig sértetlen maradt. A tettesek akkor elmenekültek, de széleskörű nyomozás után, miközben több gyanús embert letartóztattak, Bari Albert és Bari István cigányokat, valamint ifj. Boros Józsefet súlyos gyanúk alapján letartóztatták és fogva tartották. A vizsgálat során ezek részletes, beismert vallomást tettek, amit azonban később visszavontak. A miskolci esküdtbíró most hozott ítéletet a négy napig tartott és nagy érdeklődés mellett tárgyalt büntetőügyben, Lehoczky Sándor törvényszéki elnök vezetésével. A közzétett Bulyorvsky Gusztáv főügyész-helyettes képviselte. A miskolci esküdtbírók előtt ez volt eddig a legnagyobb büntetőügy, melyet tárgyalt és melynél 80 tanút hallgattak ki. Vasárnap délután négy órakor hozták meg az esküdtbírók verdiktjüket, mely mindhárom vádlottat felmentette a vád alól és ennek következtében a vádlottakat szabadlábra helyezték.

§ A Latkóczy-ügy epilógusa. A közigazgatási bíróság néhai alelnökének, Latkóczy Imre v. b. t. t. volt belügyminiszeri államtitkárnak patikajogpanamáijából kifolyólag egyik fővárosi napilap erős támadást intézett Korbuly Dezső gyógyszerész-ségéd ellen, akinek segítségével sikerült csak lepleznie a fővárosi államrendőrségnek a patikajogban dolgozó kegyelmes urat. Korbuly Dezső ezen eljárását éles kritika tárgyává tette egynéhány lap s azt írta róla, hogy a gyógyszerészek Korbuly Dezsőt ezért egyhangulag elítélték s egyhangulag állást foglaltak ellene. Megírták azt is róla, hogy neki már Királyhidán volt gyógyszerértára, de azt eladta s Királyhidáról sok adósság hátrahagyása után jött el. E közlemények miatt Korbuly Dezső rágalmozási sajtóper indított a támadó lap közleményének szerzője ellen. E sajtóperben dr. Kreszák vizsgálóbíró ma hallgatta ki magát a panaszos gyógyszerész-ségédet.

§ A „Korbács” üzemel. A budapesti királyi törvényszék még szombaton befejezte a bizonyítási eljárást abban a nagyszabású zsarolás ügyben, amelyet Garai Manó, a „Korbács” szerkesztője és társai ellen indítottak. A mai tárgyaláson Tóth ügyész tartotta meg vádbeszédét és Szilágyi Zsigmond vádlottat négyrendbeli, Hacker Arturt kétrendbeli, ifjabb Bige Györgyöt és Révész Ödönt három-háromrendbeli zsarolással, Garai Manó szerkesztőt pedig kilenczrendbeli felbujtással vádolta, ellenben Steiner Vilmos ellen eljettette a vádat. A törvényszék Szilágyi Zsigmondot kétrendbeli zsarolás vétségéért kétheti fogházra, Hacker Arturt egyrendbeli zsarolás vétségéért egyheti fogházra, ifjabb Bige Györgyöt kétrendbeli zsarolás kísérletéért husz korona pénzbüntetésre és végül a „Korbács” szerkesztőjét, Garai Manót, mint a többi vádlott felbujtóját, öthónapi fogházra ítélte. Révész Ödönt ellenben felmentette. Dr. Tóth István ügyész Garai Manó letartóztatását kérte. Dr. Baumfeld Lajos védő felszólalása után a bíróság ezt mellőzte azzal az indoklással, hogy Garainak állandó lakása van és ingatlan tulajdonosa. Az ítélet ellen az ügyész a vádlottak terhére súlyosbításért felebbezett, de felebbeztek Bige kivételével az összes vádlottak is.

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPÉNZÉRT félárban!
ruházkodhalk minden ember finoman és elegánsan az országban ismert **Zélinger Samu** ur-aszabónál

A kiváló bőr- és lithlamos gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, szarkodagsgnál és harutos bántalmaknál kitűnő hatás.
Főraktár Budapest: EDESKUTY L.-nél.

SPORT.

() Téli uszóverseny. A Budapesti Atlétikai Klub tegnap este tartotta meg uszóversenyét a Rudasfürdő uszodájában. Az egyes számokban nagy mezőnyök állottak starthoz, mindazonáltal az elért eredmények, egy-kettő kivételével közepesek. A legszebben szerepelt Ónody (MUE), aki a B. A. K. bajnokságában a 100 méter 1 p. 7¹/₂ mp. alatt uszta meg és Elek (MUE), aki a 200 méteres melluszásban 3 p. 10¹/₂ mp. időt ért el. Az 5×40 méteres staféta-versenyben a M. A. F. C. csapata győzött nagy fölényvel Honti és Donát kitűnő uszásával.

() Santelli vívómatinéja. Nagy és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg Santelli Italo vívómester akadémiáját. A Vigadó kisterme ezuttal alig tudta befogadni a közönséget, amelyek között számos hölgy is volt. A vívómatiné a vívást harmadfél hónap óta tanuló ifjak iskolavívása nyitotta meg. Az iskolavívásban dicsőreget nyert Péteri Jenő és Léva Pál a múlt szezonban kezdő ifju vívók már assautot is mutattak be szép sikerrel. A juniorok mérkőzésén szintén szép vívást mutattak be Santelli tanítványai. A senior-vívók mérkőzése is tetszést aratott. A mesterek közül Schlotzer Gáspár és Sanci mesterek eléggé ismertek a budapesti közönség előtt s azok nagy formája nem szorul külön elismerésre. Sokkal nagyobb érdeklődéssel voltak Gellért és Bach magyar, továbbá Venezia olasz mester vívása iránt, melyben az előző kettő alapos készütséget az új olasz mester pedig klaszikus formát mutatott. A vívómérkőzéseket Szarvassy százados vezette.

() Házi vívóversenyek. Magyar Athletikai Club. Nagy érdeklődés mellett folyt le a MAC házi vívóversenye a klubtagok és nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében. A versenynek ezuttal az kölcsönzött érdekességet, hogy a klub összes fiatal vívóin kívül, a klub hatalmas szenior-gárdája is résztvett. A szebbnél-szebb nemzetközi mérkőzések keretébe illő assautok közül legjobban tetszettek Halász százados, kitűnő magyar kardvívónak mérkőzése a pompásan vívó Krencseyvel és dr. Gerdevel, míg dr. Nagy csak gyönyörű küzdelem után holtversenyben végzett Tóth Péterrel. A verseny szenczácója Lipcey pompás vívása mellett a Tóth-Krencsey döntő küzdelem volt. Részletes eredmény: a döntőbe jutott 8 vívó közül az I. oszt. verseny győztese Krencsey Géza lett; II. Tóth Péter és dr. Nagy Béla; IV. Lipcey; V. Halász Gyula. A II. kör döntőjébe jutott vívók közül I. Pintér; II. Polgár; III. Fekete; IV. Feketeházy, a versenyben összesen mintegy 50 vívó vett részt, akik közül a győztesek tiszteletdíjat és klubérmét nyertek. A zsüri tisztté Zulavski Béla százados elnöksége mellett Santelli és Schlotzer mesterek látták el. Fővárosi Vívó Club. A vívók két körbe osztottak. A junior verseny győztese Mandel, második illetve harmadik helyezettei Guttman és Krausz lettek. A senior verseny győztese Lehner Arthur (0 előny), második dr. Jelinek (1 előny), harmadik Dános (3 előny). Tekintettel a klub által az idén rendezendő jubiláris nemzetközi versenyre, vívótermében Toricelli és Hollósy mesterek vezetése alatt nagy training folyik és a klub vezetősége még e hó folyamán egy újabb kard és tör házi verseny megtartását határozta el.

() A Vén Fiuk Vívó Klubjának országra szóló házi versenyére e hó 14-én este kezdődött meg a Fodor-féle vívóteremben. A verseny két részből, kezdők és versenyvívók versenyéből áll. A kezdők versenyén első lett dr. Berend Miklós, 2-ik dr. Reiszig Ede, 3-ik Ullmann Gyula, 4-ik Erwin Kálmán. A versenyvívók versenyére, amelyen nem kisebb vívók vesznek részt, mint: dr. Benyovits Lajos, dr. Berend Miklós, dr. Gerde Oszkár, dr. Hajdu Marcell, Halász Gyula, Heinrich Aladár, Heller Ágost, Krencsey Géza, Mészáros Erwin, dr. Nagy Valér, Sötér Gyula, Schinkov Lajos, dr. Szabbja, dr. Tóth Péter, Werker Lajos, most midőn e sorokat írjuk, még folyik s egymást váltják fel az élvezetesebbnél-élvezetesebb

assaut-k. A versenyzők élén most Heinrich, Krencsey és Tóth áll. A versenyt kedden este 6 órakor folytatják a befejezésig és szerdán este 7 órakor lesz az akadémia. A Vén Fiuk e versenyének méltatására még vissza fogunk térni.

Nyilt - tér

rovatban közzétett nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KALLAY ZOLTÁN

jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

KÖZGAZDASÁG.

Megalakult az Ehrlich-bank ipari részvénytársasága. Mint már vasárnap előre jeleztük, az államvastermelés értékesítésére a Budapest-Erzsébetvárosi Bank R.-T. mégis csak külön részvénytársaságot alakított Országos Vaskereskedelmi R.-T. címmel. Az alakuló gyűlés vasárnap volt meg. Az új társaság alaptőkéje egymillió korona. Elnöke — természetesen — Ehrlich G. Gusztáv, ügyvezető igazgatója Arányi Ignác. Az új társaság alapszabályszerű célja a „vas és egyéb fémárukka való kereskedés”. Azonban ezt az általános hangzót az új társaság nem igen igyekszik megközelíteni, hanem célja egyedül csak az állami vasgyárakból kikerülő nyersvasak értékesítése, amely Ehrlich G. G. eredetileg az Erzsébetvárosi Banknak szerzett meg, azonban a vasnagykereskedők kartelljének nyomása miatt végül kénytelen volt egy ilyen különálló részvénytársaságnak átadni, hogy a zsiron sulyos hibát követett el a mindig óvatossággal rendelkező Ehrlich cég. Mert ha általános visszatetszést szült is az, hogy a kormány a hirdett saját kezelés helyett egy kis banknak, még pedig a vasüzlet terén egészen kezdőnek és jelentéktelennek adta oda ezt a fényes üzletet, abban mégis általában bizonyos protekcióval érvényesülését látták. Akkor azonban, mikor egy kartel kezébe teszik le ennek a nagy vasmenyiségnek értékesítését, mely az árak szabályozásába döntő súlylyal esik, lehetetlen nem mutatni arra a veszedelmes jelenségre, hogy maga az állam nyújt segédkezet a fogyasztó piac kizsákmányolásához az által, hogy a vaskartel kezébe teszi le — ha közvetve is — saját termelésének értékesítését. Most, amikor olyan nagy szükség van az állami jóvelmek fokozására, a legtermészetesebb dolog lenne az, hogy ha ezt a majdnem milliós üzletet az állam megtartaná önmagának. Nyerne vele az államkincstár s nyerne vele a fogyasztó piac, mely így legalább részben, megszabadulna a kartel nyomásától.

A takarmányhiány és az őszi hadgyakorlatok Veszprém vármegye területén tudvalevőleg a takarmányhiány különösen érezhető, úgy, hogy a földmívelésügyi miniszter ezen vármegyét is bevonta az inségakció keretébe. A takarmányhiány következtében beállott inség különösen nagy mértékben kell panaszokat azokon a vidékeken, amely területeken és községeken a lefolyt szeptemberi nagy hadgyakorlatok beszállásai folytak. A hadügyi vezetőség által kiküldött becső-bizottságok ugyanis felbecsülték és megtérítették a kisgazdáknak a külső, ugynevezett mezei kárait, azonban a katonaság legtöbb helyen a már begyűjtött csekély készleteket is igénybevette s ezek megtérítését a bizottságok megtagadták. A megkárosított kisbirtokosok Angeli Márton rátóti birtokos útján a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület bevonásával a hadügyi vezetőséghez fordultak kárpótlásért s különösen a nagy takarmányinségre való tekintettel ugyancsak a vármegyei gazdasági egyesület útján Darányi földmívelésügyi mi-

Régián
Földön vagy
Télközvet
21-26 frt
Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
Kossuth Lajos-utca mellett.

nisztert is felkéri, hogy érdekükben a takarmány-kártételek megtérítése ügyében a hadügyi vezetőségél közbenjárni sziveskedjék.

Sándor Pál a bankkérdésről. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap Ungváron beszámoló diszközgyűlést tartott, amelyen megjelent Sándor Pál országgyűlési képviselő, az OMKE. elnöke és véleménye az, hogy a kereskedőknek a leg- határozottabban tiltakozni kell már most az ellen, hogy a bankkérdésben kompromisszum kötéssék és a kérdés egy kartel-bank létesítése formájában nyer- jen megoldást.

Erdészek tanácskozása. Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta rendes évi közgyűlését az Országos Erdészeti Egyesület. A gyengélkedő báró Bánffy Dezső elnök helyett kálnoki Bedő Albert nyugalmazott államtitkár vezette a közgyűlést. A tárgysorozat első pontjaként Bund Károly egyesületi titkár évi jelentését terjesztette elő. A jelentés felelő, hogy az Országos Erdészeti Egyesület illetékes helyen meg- sürgette a mezőgazdasági kamarák felállítását. Az országos erdészeti tanács szervezése érdekében is közbenjár az egyesület a földművelésügyi miniszter- nél. Az egyesület az erdőgazdaság érdekei szem- pontjából megette észrevételeit a pénzügyminiszter adóreform-javaslatára, amelyek „minden előzetes nyilvános tárgyalás, a nyilvánosság előzetes tájékoz- tatása nélkül kerültek a törvényhozás elé”. Az egye- sületnek, amely végül az erdőörök helyzetének sza- bályozására kérte a kormányt, ez idő szerint 1978 tagja van. A tagok közül 854 alapító, a többi rendes tag. A titkári jelentést a közgyűlés tudomásul vette s ezután a tisztújítás következett. A tisztikar így ala- kult meg: elnök báró Bánffy Dezső, első alelnök dr. Bedő Albert, második alelnök Horváth Sándor, vá- lasztmányi tagok: báró Ambrózy Lajos, Arató Gyula, herceg Esterházy Miklós, Marosy Ferencz, Hirsch István, Podhradsky Andrács, Rónay Antal (ungvári), Tavi Gusztáv, Tomcsányi Gusztáv, Török Gábor és dr. Tuzson János, számadásvizsgáló-bizottsági ren- des tagok: Balogh Ernő, Gruber Gyula, Marschov- szky Ede, Szalai Ernő és Teri Béla, pótagok: Barys Richárd és Dezsényi Jenő. A zárszámadások szerint az egyesület 1907. évi bevétele 91.865 korona 32 fillér volt, kiadása ugyanannyi. A kiadások főösszegé- ből azonban 11.069 korona 51 fillért adták át az ala- pitványi számadásra. Az egyesület vagyona az 1907. év végével 460.267 korona 98 fillér. A zárszám- adások tudomásul vétele után a Deák Ferencz-alapít- vány kamataiból kiírt pályázat eredményét hirdették ki. Barta Ábelnek a „Lucifényről” írt tanulmányáért 300 koronát juttattak, dr. Zemplényi Gábor főiskolai tanárségének a „fából készült cukor és spiritusz” című pályamunkáját 500 korona jutalommal tüntet- ték ki. Az egyesület megbizta Kripper Ferencz főis- kolai tanárt a mezőgazdasági enciklopédia megírá- sával, ezen kívül 2400 koronát tűzött ki az erdőgaz- daságban szükséges kereskedelmi ismeret terjesztő mű megírására. A jövő évi közgyűlés idejét és helyét az igazgató-választmány állapítja meg. A közgyűlés után, amelyet Bedő Albert rövid beszéddel rekesztett be, a Kontinental-szálló különtermében társas-ebéd volt.

Folyamhajózásunk hanyatlása. A dunai hajózás ez idén messze maradt a múlt esztendei mögött. A hajózási társulatok és a magánhajósok a nyár dere- káig azzal biztatták magukat, hogy az őszi hajózási időszak forgalma némileg kárpótolni fogja az elma- radt bevételekért, de az őszi folyamán a Dunának s az összes mellékfolyóinak a tartós szárazság kö- vetkeztében olyan alacsony volt a vízállása, hogy a hajózást csak ügygyel-bajjal lehetett fenntartani. A kedvezőtlen hajózási esztendőt legjobban igazolják a hajóstársaságok üzembévetelei, melyek ez évben sokkal csekélyebbek voltak, mint a múlt év folya- mán. Így a Dunagőzhajózási Társaság ez év novem- berében csak 974.666 koronát vett be, tehát 379.194 koronával kevesebbet, mint 1907-ben. A hajózási kezdettől november végéig 12.558.525 korona volt a Dunagőzhajózási Társaság bevétele, ami a múlt évi 16.005.725 koronával szemben nem kevesebb, mint 3.447.200 korona csökkenést mutat. Itt emlit- jük meg, hogy a DGHT. kezelésében levő mohács — pécsi vasut is erősen érzi a hanyatlást, mert novemberben a múlt évi 123.290 koronával szemben csak 106.550 korona volt a bevétele, míg január hó

1-étől november végéig csak 1.178.228 korona volt az előző évi 1.309.547 koronával szemben a bevét- ele, ami már 131.319 korona bevételi csökkenést jelent.

A talpfa-ügy. Legutóbbi számunkban írtunk a talpfaszállítás ügyéről s megírtuk azt, hogy a jelen- tekenyebb ajánlattevők között szerepelt a Holzhan- dels Aktiengesellschaft bécsi cég is. Erre nézve ma azt a felvilágosítást kaptuk, hogy nem a Holzhandels Aktiengesellschaft tett ajánlatot, hanem a Fakeserde- lmi Részvénytársaság budapesti bejegyzett cég.

A Belvárosi Polgári Hitelszövetkezet mérlege. A Belvárosi Polgári Hitelszövetkezet december 21-én tartja VII. rendes közgyűlését. Ez a közgyűlés igen komoly figyelmet érdemel, mert ez a szövetkezet ama kevesek közé tartozik, amelyek a múlt évben minden idegen támogatás nélkül szilárdan átélték azt a nagy pénzügyi krízist, amely a szövetkezetek sor- airt annyira megtizedelte, de amely az igazán szilárd alapokra fektetett és tisztességes szövetkezetek hely- zetét még inkább megszilárdította. És a Belvárosi Polgári Hitelszövetkezet ma valóban a legelismertebb komoly szövetkezetek egyike, melynek erélyes és nagy szakértelme eláruló vezetésében mindenkor meg lehet találni azt az altruizmust is, mely az igazi szövetkezetek főcélja. És ebben van a Polgári Hitel- szövetkezet igazgatóságának, különösen Kanitz József vezérigazgatónak legnagyobb dicsérete. A tár- saság mérlege a következő:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztárkészlet 22.725.46 K. Pénzintézeteknél elhelyezve 57.086.06 K. Kölcsönök 809.671.01 K. Különléle adások 23.429.88 K. Berendezés 5290.— K. Leírás 990.— K. = 4300 K. Összesen 917.212.41 K.

Telher: Tagok befizetései 201.959.99 K. Részje- gyek 157.400.— K. Tartalékalapok 21.720.98 K. Vissz- leszámitolt váltók 294.155.— K. Takarékbetétek 225.807.68 K. Átmeneti kamatok 5940.25 K, levonva a szöv.-re eső kamatokat 2890.03 K. = 3050.22 K. Nyereség áthozat a múlt évről 1065.05 K. Nyereség 12.053.49 K. = 13.118.54 K. Összesen 917.212.41 K.

Veszteség- és nyereségszámla 1908 november hó 30-án. Tartozik: Irodai lakbér 2000.— K. Tiszti fizetések 10.819.84 K. Különléle költségek 10.048.40 K. Leírás a berendezésből 990.— K. Visszleszámitolási kamat 21.912.50 K. Takarékbetét- kamat 10.810.26 K. Adó 2734.76 K. Nyereségáthozat a múlt évről 1065.05 K. Nyereség 12.053.49 K. = 13.118.54 K. Összesen 72.434.30 K. Követel: Nyereségáthozat a múlt évről 1065.05 K. Kamatok, jutu- lékok és beírási díjak 71.369.25 K. Összesen 72.434.30 korona.

Uj vasúttársaság. Ismeretes, hogy Hölak — trencséntelepítési h. é. vasúttársaság cím alatt új vasúttársaság alakult. Ez a társaság — amint értesü- lünk — e hó 12-én tartja meg alakuló közgyűlését.

A Kereskedelmi Múzeum levelezői. A kereskede- lemügyi m. kir. miniszter Altmann Samunak a m. kir. Kereskedelmi Múzeum kanadai tiszteletbeli levele- zőjének megbízását visszavonta.

Az Austro-Americana és a magyar tengerészet. Az Austro-Americana január hónap megindítja hajó- járatait Londonba. A hajók Triesztből fognak indulni, onnan mennek Fiuméba, Dalmáciába, Görögországba, Sziciliába és Londonba. Ez a trieszti társaság tehát a jövő hónaptól kezdve két irányban is támaszt ver- senyt a magyar „Adria” tengerhajózási részvény- társaságnak: Braziliába és Londonba. A sajátos a dol- gban az, hogy a londoni forgalom a magyar kikötő- városból amúgy sem jelentékeny és a rendszeres já- rat fentartása nem könnyen valósítható meg a ma- gyar társaság részéről. Az osztrák társaságnak köny- nyebb a helyzete, ő bebarangol egy egész sereg köz- benső kikötőt, amit a magyar társaság a hazai forga- lom érdekeinek a következtében nem tehet meg s ez- zel jövedelmezővé fogja tenni hajóinak üzemet. A béke tehát erősen meghomlik a magyar és az osztrák tengerészet között.

A postatakarékpénztár forgalma novemberben. A takarékküzlében 92.022 tételben elhelyezettett 5.146.875 korona 13 fillér, 52.251 tételben visszafizette- tett 4.942.966 korona 26 fillér s így a betétek összege 203.908 korona 87 fillérral haladta túl a visszafizetések

összegét. A csekk- és kliringüzletben 934.591 tételben elhelyezettett 291.844.395 korona 75 fillér és 159.685 tételben visszafizettett 289.103.032 korona 38 fillér, ennél fogva a betétek összege 2.741.363 korona 37 fillérral multa felül a visszafizetések összegét. A m. kir. postatakarékpénztár havi összforgalma a két üz- letágban 1.238.549 tétel s 591.037.269 korona 52 fillér, teljes betétálladéka pedig a hó végén 155.924.783 ko- rona 21 fillér. Az értékpapírüzletben 1908. év no- vember hó végéig kiállítottott 4341 járadékköny- vecske, melyekre összesen 15.971.178 korona név- értékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve.

Kereskedők Évkönyve. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés e zimen tavaly megindított kiadványának most jelent meg az 1909. évi kötete, amely tartalmának sokoldalúságával, értékes közle- menyével és czél szerű összeállításával mindenképpen igényt tarthat a szakörök figyelmére és elismeré- sére. A Kereskedők Évkönyvét az OMKE. minden tagja, 12.000 magyar kereskedő tagsági járuléka fejé- ben kapja meg. Az egyesülés nagy gondot fordított rá, hogy az évkönyvvel olyan segédeszközöt adjon a kereskedők kezébe, amelynek gyakorlati tevékeny- ségük körében lépten-nyomon használni vehetik. Az év- könyvet Beck Géza, az OMKE. helyettes főtitkára szerkesztette számos kiváló szakférfiu közreműködé- sével.

Felolvasás. Székely Lajos mérnök december 15-én, kedden délután hat órakor a nyersolaj-tüzelés házi használatáról felolvasást tart a Magánmérnökök Országos Szövetsége Váci-körut 37. sz. a. helyisé- gében.

Az árufelvétel megszüntetése. A Dunagőzhajó- zási Társaság közli, hogy az árufelvétel Wien (Wien dunaparti pályaudvaron és Wien északi pályaudva- ron is) és Budapest állomásokon (Budapest Bathyány-tér és Budapest dunaparti teherpályaudvaron is) folyó évi december hó 15-ével a folyó évre be- szüntetetik. Ennél fogva nyitva már csak a szávai beforgalom Zimony és Sziszek között, valamint a Zimony—Belgrád—Pancsova közötti helyiforgalom marad.

GYÓGYITHATÓ A SÉR?!
E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárki is díjtalanul zárt borítékban megkölí.
POLLITZER SÉRVA MBULATORIUM
speciális orvosi rendelőintézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., félelnelöl
Egész nap orvosi inavenes rendelés.

VIZÁLLÁS.

	m é t e r		m é t e r		
	decz. 14. decz. 12.		decz. 14. decz. 12.		
Inn	Füförding	0,17 0,11	Djisz	M.-Sajpat	0,84 0,38
Duna	Passau	0,89 0,85		Tekoháza	0,85 0,06
	Linz	1,70 1,72		V.-Namény	0,79 1,10
	Bécs	1,75 1,78		Tokai	0,85 0,52
	Pozsony	0,02 0,01		Tiszafüred	1,10 1,20
	Komárom	0,07 0,78		Szolnok	1,21 1,19
	Budapest	0,19 0,16		Csongrád	1,05 1,78
	Paks	0,78 0,80		Szeged	1,59 1,50
	Mohács	0,13 0,13		T.-Bocsa	1,51 1,45
	Gombos	0,58 0,68		Titai	0,11 0,08
	Hividek	0,42 0,06	Óndava	Hóbr	0,70 0,98
	Pancsova	0,49 0,51	Tapoly	Rárfia	0,40 0,26
	Orsova	0,49 0,15	Bodrog	Ladmóca	0,57 0,—
Horva		0,38 0,21	Sáff	Zsolozsa	1,15 1,16
Vág	Morvaifalu	0,10 0,12	Hernád	H.-Némeli	0,24 0,08
	Zselina	0,02 0,03	Bereityó	Mariitta	0,12 0,14
	Trencsén	0,82 0,74	Körbe	R.-Ulfalu	0,— 0,28
Kába	Szered	0,60 0,60		Ganoss	0,12 0,30
	Szt.-Gözlhárd	0,15 0,17		N.-Várud	0,52 0,16
	Hárvár	0,94 0,56		Pakanyos	0,28 0,28
	Gábr	0,90 0,90		Tanya	0,58 0,43
Dráva	Varnód	1,08 1,18		Üszahona	0,04 0,40
	Zákány	0,74 0,78		Rorsienő	0,04 0,12
	Bács	0,08 0,06		Rákas	0,07 0,58
Hura	M.-Szerdah.	0,08 0,08	Maros	Gyoma	0,07 0,58
Száva	Záráh	0,16 0,16		Cy.-Pohány	0,09 0,04
	Szécsék	1,15 1,13		Branyicska	0,— 0,—
	Milvecicza	1,50 0,98		Soborsin	0,— 0,—
Szamos	Dáás	0,80 0,88		Árad	1,48 1,38
	Szulmár	0,80 0,16		Makó	0,53 0,53
	Kraszna N.-Máltény	1,05 0,56	Temes	K.-Kostély	0,74 0,40
	Laborca Munkács	0,50 0,16	Béga	Riszetó	1,— 0,48
	Laboroz Homonna	0,55 0,08		Temesvár	0,86 1,18
Úng	Porecseny	0,65 0,19		Beskerék	0,50 0,46

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadótulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Telefon 43-03.

Minden rendszerű, legjobb gyártmányu

varrógép és kerékpár raktár

varrógép- és kerékpár alkatrészek eladása.

Hollub János utóda **Fehér Andor Budapest, IV., Magyar-utca 12-14.**

Varrógép- és kerékpárjavító-műhely.

TELEFON 48-08

ALAKULT 1872.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, december 14.

A készáru piacra csendes volt ma az irányzat. Ársékelte kínálattal szemben a malmok valamivel több vételkedvet mutattak ugyan, mint a múlt hét végén, mivel azonban az árubirtokosok kissé rátartósak voltak, ezzel szemben pedig a malmok jobb árukat ízeitni nem voltak hajlandók, csak kisszerű forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze mintegy 14.000 métermázsza buza kelt el, változatlan, szombati áron. A legdrágább eladási ár 26.50 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 24.70 korona, 76 kilós pestvidéki, üszkös búzáért. Egyéb gabonafajták közül rozs 5 fillérrel drágább, zab bágyadt, tengeri változatlan. Forgalmába került: 200 métermázsza rozs 20.65—20.50 koronás áron és 100 mm. árpa 15.60 koronás áron.

A határidőpiacon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a szombati zárattal némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, az üzlet további folyamán előbb még tovább javultak, később kissé gyöngültek az árfolyamok, a hangulat meglehetősen nyugodt volt, a forgalom korlátozott maradt és így szűk keretben ingadoztak a jegyzések. A szombati zárattal szemben, végeredményképpen az áprilisi buza és az októberi buza négy-négy fillérrel, az áprilisi rozs és az októberi rozs két-két fillérrel javult, az áprilisi zab négy fillérrel gyöngült, a májusi tengeri változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Árn 100 kg.	kilós	Árn 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	25.70—26.15
"	76	25.25—25.65	80	26.85—26.95
"	77	25.45—25.85	81	26.10—26.40
"	78	25.55—26.00	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	25.50—25.90
"	76	25.05—25.35	80	25.65—26.00
"	77	25.25—25.60	81	—
"	78	25.35—25.65	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	25.45—25.75
"	75	—	79	25.80—26.00
"	76	25.15—25.45	80	25.75—26.10
"	77	25.35—25.65	81	—
Bánsági uj	74	—	78	25.50—25.85
"	75	—	79	25.65—26.05
"	76	25.20—25.50	80	25.70—26.35
"	77	25.40—25.75	81	26.05—26.25
Bácskai uj	74	—	78	25.55—26.00
"	75	—	79	26.70—26.5
"	76	25.25—25.65	80	25.85—26.25
"	77	25.45—25.8	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	20.65—20.85
középmínőségű uj	—	—	—	22.5—20.55
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.45—16.65
II.-rendű	—	—	—	16.05—16.85
Köles	—	—	—	13.75—14
Zab I.-rendű	—	—	—	17.15—17.75
II.-rendű	—	—	—	17.05—17.40
Tengeri beltöltő uj	—	—	—	13.90—14.50
Repce: Kaposztarepcze	—	—	—	—

A készáru piacra elkel:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 26.30 korona, 1800 mm. 79 kg. 26.45 korona, 1500 mm. 79 kg. 26.45 korona, 1150 mm. 79 kg. 26.45 korona, 2000 mm. 79 kg. 26.15 korona, 200 mm. 78 kg. 25.90 korona, 100 mm. 77.5 kg. 25.85 korona.
Pestvidéki: 300 mm. 80 kg. 26.50 korona, 100 mm. 78 kg. 26.—korona, 300 mm. 76.3 kg. 25.80 korona, 100 mm. 76 kg. 24.70 korona, üszkös.
Kaloocai: 400 mm. 76.5 kg. 25.65 korona.
Felsőmagyarországi: 600 mm. 78 kg. 25.80 korona, 200 mm. 78 kg. 25.80 korona.
Pancsovai: 350 mm. 77.5 kg. 25.40 korona.

Bánsági: 315 mm. 77.5 kg. 25.40 korona.
Rozs: 100 mm. 20.50 korona, 100 mm. 20.45 korona, kp., par.
Arpa. 100 mm. 15.60 korona, kp., ab hajó.

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-knt):
Buza 1909 áprilisra 12.69, 12.68, 12.70, 12.67, 12.72.
Buza 1909 októberre 11.12, 11.11, 11.15, 11.10, 11.12.
Rozs 1909 áprilisra 10.50, 10.51, 10.48, 10.54, 10.49.
Rozs 1909 októberre 9.53, 9.58, 9.50.
Zab 1909 áprilisra 8.71, 8.73.
Tengeri 1909 májusra 7.45, 7.47.

1 óra 30 percig zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.68—12.69
1909. októberi buza	11.10—11.11
1909. áprilisi rozs	10.48—10.49
1909. októberi rozs	9.50—9.51
1909. áprilisi zab	8.74—8.75
1909. májusi tengeri	7.43—7.44

Budapesti gabonaforgalom.

1908. december 11-16. december 13-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	35167	564
Rozs	3865	1518
Arpa	5917	15
Zab	2555	3324
Tengeri	3021	—
Liszt	216	17888
Korpa	—	4457

Értéktözsde.

A tőzsde a külpolitikai helyzet barátságosabb megítélése következtében szilárdabb irányzattal nyílt meg. A szilárd irányzat azonban nem tudott teljesen kialakulni, mert az osztrák belpolitikai viszonyok s a déli tőzsde zárlata felé előfordult realizálások az értékek árát egy koronával csökkentették. A bankértékek ma keresettek voltak s több koronával javultak. Nagyobb emelkedést mutat a Leszámitolóbank, mely 270.50 koronáról 278.—koronáig és a Hazai bank, mely 273.—koronáról 277.50 koronáig emelkedett. A helyi piaci üzletmenete igen vontatott volt s kötés csak a Salgótarjáni, a Ganzgyári és a Városi vasuti részvényekben volt, javult árfolyamok mellett. A járadékpiac változatlan. Forgalmába került a mai nap folyamán: Osztrák hitel 622.50—623.50 koronával, Magyar hitel 722.—725.50—722.—, Államvasut 671.—672.—675.50, Leszámitolóbank 471.—480.—478.—, Jelzálog 412.—414.50, Rima 518.—520.50, Városi villamos vasut 262.—264.50, Közüti 582.50—582.—582.50, Magyar koronajáradék 91.47%, Hazai bank 275.50—277.50, Hadfelszerelési 190.—koronával.

Előzőzsde.

Előzőzsde szilárd.
Kötött: Osztrák hitelrészvény 621.25—623.50, Magyar hitelrészvény 721.—722.25, Osztrák-magyar államvasut 671.—672.—, Rimamurányi vasmű 518.—520.50, Magyar leszámitolóbank 471.—472.50, Jelzálogbank 412.—413.75, Közüti vaspálya 581.50—582.50, Városi villamos vasut 262.—263.50, Magyar koronajáradék 91.50—91.55, Hazai bank 275.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárd.
Kötött: Osztrák hitelrészvény 622.25—623.50, Magyar hitelrészvény 721.—721.50, Osztrák-magyar államvasut 671.—671.75, Rimamurányi vasmű 520.—521.—, Magyar leszámitolóbank 473.—480.—, Jelzálogbank 414.—, Közüti vaspálya 581.50—583.50, Városi villamos vasut 263.—264.50, Magyar koronajáradék 91.45—95.52%, Hazai bank 275.—278.—, Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 575.—, Ganzféle gyár 2760.—2800.—, Magyar hadfelszerelési gyár r.-t. 190.—195.—.
A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, nyolcz napra 8.—10.— K, december hó végére 20.—22.— K.

Utóztözsde.

Az utóztözsde mérsékelt forgalom mellett nyugodt volt. Az értékek árfolyamai csekély ingadozá-

sok után tartott irányzattal záródtak. Hazai bank részvények élénk kereslet mellett előnyben részesültek. Kötött: Osztrák hitelrészvény 622.—622.75, Magyar hitelrészvény 721.—721.50, Államvasut 671.50, Hazai bank 279.50.

Dékány Cognac

Kiváló minőségű borpárlat

DÉKÁNY PÉTER ÉS TÁRSA

promoniori cognacgyárabó.

MINDENÜTT KAPHATO

Budapesti képviselőség:

Wack Keresztély IV., ker. Gerlőczy-utca 2.

Magyarország vidéki vezérképviselősége: Ródsi Testvérek V. ker., Szabadság-tér 1

BECSI GABONÁTÖZSDE.

Bécs, december 14. (Saját tudósítónktól.) A mai piacon buza és rozs árát néhány fillérrel emelték, de minden eredmény nélkül, mert a konzum nem mutatkozott a piacon és így e két cikkben a legcsekélyebb üzlet sem fejlődhetett ki. A kínálat engedékenyebb lett később és változatlan áron hajlandó volt egyet-mást vásárolni. Tengeri és zab ára eleinte a régi nivón mozgott, de még ilyen alapon sem volt semmi forgalom.

Jegyztetett buza: uj tiszavidéki 13.35—13.75 korona, marosi és bánáti 13.10—13.40 kor., mosoni 12.55—12.95, korona, tótfelvidéki 12.45—13.—korona, déli vasuti 12.65—13.20 korona, marchfeldi 12.25—12.65 korona.

Rozs: tótfelvidéki 10.45—10.70 korona, csepeli 10.40—10.55 korona, pestmegyei 10.20—10.75 korona, déli vasuti 10.40—10.65 korona, különféle magyar 10.40—10.65 kor., osztrák 10.25—10.50 korona.

Arpa: morvaországi 9.20—10.35 kor., marchfeldi 8.50—9.10 korona, bécsvidéki 9.—9.30 korona, tótfelvidéki 8.10—8.90 korona, csepeli 7.80—8.40 korona, közepdunai állomások 8.20—8.80 korona, déli vasuti 8.40—9.40 korona, északmagyarországi 7.60—9.10 korona, tiszavidéki 7.60—8.50 korona, sörárpa —.—.—.—.— korona, takarmányárpa —.—.—.—.— korona.

Magyar tengeri: régi 9.10—9.35, uj 7.55—7.80 korona, cinquantin 10.25—10.40, uj 9.10—9.60 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.80—9.35 kor., közepes —.—.—.—.— kor., elsőrendű —.—.—.—.— kor., válogatott 9.35—9.75 korona, cseh- morvaországi és alsóausztriai 8.80—8.95 korona.

BECSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, december 14. A tárgyalások újirakezdése Ausztria-Magyarország és Törökország között nagyon mély benyomást tett a tőzsdére. Hitelrészvényeken kívül, Államvasuti, Alpensi bánya és Skoda-részvények, török-sorsjegyek, prágai vasművek, fegyvergyáriak és szőnyegrészvények is tetemesen emelkedtek. Később az üzleti tevékenység a belpolitikai nehézségek miatt ismét szűkebb körre szorult össze, de az árfolyamok emelkedett színvonalukat csaknem teljesen megtartották és az irányzat az előzőzsde végéig barátságos maradt. A déli tőzsde általánosan szilárd irányzattal indult. Hitel és alpensi bányarészvények élénkebbek voltak. Később az irányzat megtartotta ugyan barátságos jellegét, de az üzlet megcsappant.

SZÉN, koks, briket, antracit
összes gazdasági, ipari és házi célokra

Telefon: Detail 26-27. 75-26, Engros 164.

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körút 78. szám.

szénelvétel: ANTRACIT BUDAPEST

11 órák zárulnak:

Osztrák hitel. 622.75. Magyar hitel. 723. Länderbank 423. Allamvasut 671.50. Elbavölgyi vasut. Déli vasut 104.50. Alpesei bánya...

1 órák jegyezték:

Osztrák hitel 623.25, Magyar hitel 723. Länderbank 423. Unio-bank 521. Allamvasut 671.75. Anglo-bank 291. Bankverein 505. Déli vasut 104.50. Gózhajó. Alpesei bánya...

Bécs, december 14. (Osztrák értékek zárulata) 4.2 százalékos papír-járadék 94.50, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.65, 1860-as sorsjegy 150. Osztrák hitelsorsjegy 458. Angol osztrák bankrészvény 292. Bécsi Bankverein 504.50. Osztrák-magyar bank 17.32 Déli vasut 103.50. Dunagózhajózási társ. 915. Dohány rész. 352. Cs. k. arany (vert) 11.32 Német bankv. 117.20 Osztr. Lloyd 407. 4.2 száz. ezüst. jár 94.50-97.50. Osztr. koronajáradék 94.65, 1864-es sorsjegy 267. Osztrák hitelintézeti részvény 622. Union-Bank 520.50. Osztrák Länderbank 424. Osztrák-magyar államvasut 671.75. Elbavölgyi vasut 441.50. Alpesei részvény 633. 20 frankos 19.12. Londoni váltóár 239.77. Lipótkohó 417. Töröksorsjegy 175.80. Nyugodt.

Bécs, december 14. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 109.85. Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 137.25, Magyar hitelbank részvény 722. Magyar leszámítóló és váltó részvény 476. Rimamurányi 519.50, Magyar cukoripar 1840, Adria hajózási részvénytársaság. Magyar koronajáradék 91.35, 4 százalékos magyar földt. kötv. Magyar nyer.-k. sorsjegy 183. Kassa-Oderbergi vasut részvény. Magyar jelzálogbank 414. Magyar keresk. bank.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSÖE

Berlin, december 14. (Tőzsdéi jelentés.) A politikai helyzet folytonos javulását a hazai vas- és szénipar kedvezőtlen helyzetéről szóló jelentések elcsúszolták, úgy, hogy az üzlet a szilárd alapirányzat dacára szűk határok között maradt, főleg, miután a külföldi piacokról sem volt semmiféle ösztönzés. Némileg élénkebbek voltak Baltimore-részvények, amelyekre newyorki vásárlások ösztönző hatással voltak és ezek mintegy 1 1/2%-kal magasabban indultak. Osztrák hitelrészvények is Béccsel kapcsolatban nagyobb érdeklődéssel találkoztak és 3%-kal emelkedtek. A többi érték csak csekély változás tárgya volt és többnyire javulás állott be. Járadékok szilárdak, gózhajós részvények kezdetbeni gyöngeség után tartottak voltak. A későbbi folyamatban a forgalom majdnem teljesen megakadt, nevezetesen árfolyameltolódások azonban nem történtek. Zárlat nyugodt. A készpénzpiac ipari értékei csekély forgalom mellett szilárdak. Magánleszámítólási kamatláb 3%, napipénz 2 1/2%.

Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papír-járadék. 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.80, osztrák hitelrészvény 196. Déli vasut 18.70, orosz bankjegyek 214.45, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.70, Disconto Commandit 179.40, Dinamit-truszt. Harpeni 193.90, Unifikált török járadék 92.90, 4.2 százalékos ezüst-járadék. 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.50, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar államvasut 144.20, Bécsi váltóár 85.20, Olasz járadék. Alt. villamosági Edison 219. Gelsenkircheni 189. Laurakohó 194.90. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat) december 14. 4.2 százalékos papír-járadék. 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.40, Osztrák hitelintézeti részvény 196.40, Osztrák-magyar államvasut 144.75, Északnyugati vasut. Bustiehradi vasut. Londoni váltóár 204.48, Bécsi Bankverein 12.76, Villamos részvény 138. 3 százalékos magy. aranykölcsön. 4.2 százalékos ezüstjáradék. Osztrák koronajáradék 94.80, Magyar koronajáradék 91.95, Osztrák-magyar bank 124.80, Déli vasut részvény 18.90, Elbavölgyi vasut. Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 81.35, Union bankrészvény. Alpesei bánya részvény. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) december 14. 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.20, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasut 18.50, 4 százalékos aranyjáradék 97.30, Osztrák hitelrészvény 196. Osztrák-magyar államvasut

144. Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.50. Nyugodt.

London, december 14. Angol consol.

Páris, decz. 14. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.17, Osztr. aranyjáradék 96.50, Magyar aranyjáradék 94. 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 197. 3 százalékos Olasz járadék 104.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 285. 5 százalékos marokkói járadék 522. 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.50, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.40, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.60, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 523. 4 száz. Szerb járadék 1907. 4 százalékos spanyol járadék 96.65, 4 százalékos unifikált török jár. 92.40, Török sorsjegy 173.75. Török dohányrészvény 377. Osztrák föld-hitelintézet 100. Osztr. Länderbank. Magyar jelzálogbank. Banque de Paris 1525, Banque Ottomane. Osztr. magyar államvasut 726, Déli vasut. Meridional vasut 672, Keleti vasutak. Waggon Lits. Hartmann gépgyár 538. Rio Tinto 18.60, Sucrerie d'Egypte 34. Tula 272. Thomson Houston. Urikányi köszén 153. Chartered 21. De Beers 272. East Rand 109.56, Jagersfontein 96.25, Transvaal Consols. Transvaal Land Company 58.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 108.25, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Béccsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16. Olasz aranyváltó (rövid) 1/4. Váltó Svájcra (rövid) 1/8. Csek Londonra 251.40, Magánkamatláb 2 1/8. Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Bécsi vágómarha-vásár.

St.-Marx, december 14. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 2165 darab magyar, 1013 drb galicziai, drb bukovinai, 1087 darab németországi.

Jegyzések kilogrammonként élőszuliban: Magyar hizóökök I-ső minőségű 74-80 fillér, kivételesen fillér, II. minőségű 64-73 fillér, III. min. 48-63 fillér, kivét. fillér, galicziai hizóökök I-ső minőségű 80-84 fillér, II. minőségű 74-79 fillér, III. minőségű 56-73 német hizóökök I. min. 86-94 fillér, kivételesen fillér, II. min. 72-84 fillér, III. minőségű 66-71 fillér, legelő ökök 48-58 fillér, parasztökök fill., bika 48-66 korona, kivétel. korona, tehén 50-72 korona, bivaly 32-46 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, december 14-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 116-120 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 120-121 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120-121 fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon tölteli sulyban) fillérig, közép (páronként 240-280 kilogramm sulyban) 119-121 fillérig, Könnyű (páronként 240 kgr.) 119-121 fillérig.

Sertésüzemvásár.

Budapest, decz. 14. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1060 darab sertés, 185 darab süldő, 11 darab malacz. Pótfelhajtás drb sertés. drb süldő malacz. Mai napi felhajtás 1318 darab sertés, 17 darab süldő, 3 darab malacz. összesen 2368 darab sertés, 202 darab süldő, 14 darab malacz. Eladatott 795 darab sertés, 23 darab süldő, darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1583 drb sertés, 169 darab süldő, 14 drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül életsulyban 96-104 fillér, életsulylevonással fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül fillérig, életsulylevonással 112-113 fillérig; fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig fillér; életsulylevonással 108-116 fillérig, könnyű 220 kg-ig fillér, életsulylevonással 110-114 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül fill-ig, könnyű 140-300 kgr.-ig. fillérig, életsulylevonással fillér. Belföldi süldő 92 fillérig, külföldi süldő 88 fillérig. Malacz fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban értendő. A vásár irányzata lanyha. Az árak 2-5 fillérrel hanyatlottak.

Kivonat a hivatalos lapból

December 13.

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Hámos Dezső budapesti becsőbiztosági gyakorlatot ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és kataszteri helyszínelési becsőbiztossá; a pozsonyi itélőtábla elnöke Malobiczky Károly vágbesztercezi lakos ügyvédjelöltet a pozsonyi itélőtábla területére díjtalan joggyakornokká; a fiúmei pénzügyigazgatóság Langasser Ödön fiúmei pénzügyi ügyvédet a fiúmei adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az egri törvényszék elnöke Baranyai János egri és Filöp Angrás tiszafüredi járásbírói hivatalaikat saját kérelmükre és költségükre kölcsönösen áthelyezték.

Pályázat. A dévai törvényszéknél jegyzői állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. december 14-én reggel 7 órákor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap részben derült, részben borult, ma reggel pedig tulnyomóan ködös idő uralkodott. Kisebb-nagyobb lecsapódás az ország keleti felén számos helyen fordult elő; Orsován 44 mm-nyi csapadék esett. A hőmérséklet többnyire kissé csökkent és az ország északnyugati felén kisebb-nagyobb éjjeli fagy általános volt; a maximum Fiumében 11 C° és a minimum Malaczkán, meg Kaposvároton - 10 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható éjjeli fagygal.

Table with columns: Állomás, Hőmérséklet, Szélirány és sebesség, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet. Lists cities like A-Szlatina, Ungvár, Késmárk, etc.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazda tapasztalat alapján, melyeket a kórház higyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és új

nemi betegséget

(hugyosófolysást ebeket, syphillist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.)

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul váasz. Kívánatra gyógyszerek.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pannónia szállóval szemben.)

Átjártó ház. - Bejárati a lépcsőnél. - Külön várószobák.

SZINHÁZAK

Kedden 1908 december 15-én

Nemzeti Színház M. Kir. Operaház

Az ember tragédiája

Dramai költemény 10 képben. Írta: Madách Imre. Színpadalkalmazta: Paulay Ede. Zenejét szerzőzte: Erkel Gy.

As Ur Adám Eva Luczifer Rafael Gábor Mihály Rabszolga Péter apostol A császár A tanítvány A marquis

A hegyek alján.

Opera egy előjattal, 3 felvonásban. Írta: Lothar Rudolf, zenéjét szerzőzte D' Albert Jenő.

Sebaszianó Tommasó Morrucio Márta Antonio Pepa Rosalia Nuri Pedro

Kezdeté 7 órakor.

Királyszínház

Mary Ann.

Operette 3 felvonásban. Írta: János Sándor, zenéjét szerzőzte Kacsóh Pongrácz.

Lancelot Péter, barátja Mary Ann Mr. Leadbetter Kitti Ladi Stowben Alice Lord Leafles Parrot hadnagy

Kezdeté fél 8 órakor.

Urániaszínház

Délután 4 órakor

Mozgófénykép előadás.

Este fél 8 órakor

Hogyan mulatunk

Magyar Színház

A tulsó partról.

Három felvonás. Írta: Salten Fé. Írta: Fordította: Fényes Samu

I. Festsberg gróf. Laurentin Lajos gróf Réthey Aristides, a fia Z. Molnár Festsberg Max gróf Somlai Helén, a felesége Mészáros G Neumeier, Fenyesi

II. Az erkölcsi erő. Neustift Hugo báro Törzs Dr. Hopfner Konrad Vago Emilia Hopfnerneje T. Halmy M Egy szolga Molnár

III. Feltámadás után. Trübner Konstantin László Mari, a felesége Forray R. Lotti, a leányuk Földi I. Koberwein Eduard Papp Schenk Lipót Rákay Leblanc Daisy Lóránt I.

Kezdeté fél 8 órakor

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Nemzetközi Artista-szemle.

különlegesség 18 különlegesség

Az előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál

PENZTÁRI TELEFON: 93-96.

A tállikertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK szingyzenekara hangversenyez.

DELI

ÉTTEREM ES KÁVEHÁZ a dunaparti korzón (Wurm-utca sarkán).

ERTESITÉS! A nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívom, hogy a közelgő ünnepek alkalmával hideg és meleg ételek Houmard halak stb. tállankénti szállítást házon kívül a szokott pontossággal eszközölöm.

BUDAPESTI CABARET BONBONNIERE

VI., Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órakor az óriási sikerű műsor:

BÖRZE ANKÉT.

Társadalmi szatíra. Az első hó (Nagy revue.) Bördő ponyvólában (Böhözt.) A bizonyítvány gyár (Tróia), Archányi Olga, Vörös Illi, Kókényi Ion, Virag, Kabók, Tarján, Nagy. Conferancier: Dr. Szalay József. Jozok: 8, 5, 4 és 3 korért minden jegyárutató helyen. Bővebbet a plakátok.

VALUTA erszény

egy darab bőrből készült ára 1 korona kizárólag

„Székely” bőrdönsnél VII. 9 Rákóczi-ut 4

Arányzókat ingyen

Karácsonyi bevásárlás előtt tekintsük meg Kertész Tódor

megnagyobbított műipar, sport és játékaru raktárában a Kristóf-téren az elkülönített osztályban kiállított új gyermekjáték, társasjáték és sportjáték különlegességeit, téli sportcikkeket, korcsolya, szi, rodi, praktikus háztartási és gazdasági ajándéktárgyakat, új irányu bronz és bórna/andéktárgyakat. Ezerféle új karácsonyfadisz Magyar gyermekjátékok. Slójd és Fróbel munkák. Magyar házipár. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

Kertész Tódor, Budapest, VI., Karácsonyi KIALLITÁS.

Csillogó

karácsonyfadiszek

legnagyobb választékban és legolcsóbban. Teljes összeállítás 5.—, 10.—, 20.— K. Angyalhaj, hó, angyalka, csillagok. Ragyogó üvegdiszkek tucatja 40, 60, 80 fill. Harmonikus angyalharangok. Patent gyertyatartók. Újdonság! Játék karácsonyfadiszek.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf-tér. — Karácsonyi kiállítás. Játék és ajándék. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Iskola hegedük! Kitűnően felszerelve jó hanggal 4 frtól feljebb minden árban. Tok-, vonó-, gyantával 6 forint-tól feljebb. REMÉNYI MIHÁLY a Magy. Kir. Kéz-ábrándmia és Fővárosi Iskolák szállítóüzeméi Budapest, Király-utca 58. sz. Ezen lapra hivatkozva árjegyzék minden hangszerrel külön-külön ingyen küldetik.

INGYEN egy rojtos készlet (3 egy 1 asztali, 1 terítőkészlet) bordó vagy zöld szíjponn hozzá egy pár smyrna-utánszet 55, 110. AGYELŐ INGYEN. Vidékre készpénz vagy utánvétel. Meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom. WEISZ ANTAL szőnyeg és kárpitos áruk raktára Budapest, Városház-körút 17. (Nádor gyógyszerár mellett.) Kiselejtezett mintája szőnyegek leszállított árban.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök legelőkelőbbek és legújabbak. Innyen árjegyzék bérmentve.

KOVÁCS GYULA zongoratermelő BUDAPEST, (Gresham-palota) V., Ferencz József-tér 5-6. TELEFON 110-68

Kalap-Király a legelőkelőbb és új újdonságok megőrzésével, a nagyérdemű közönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányú 4, 6 és 8 kalapjainkra. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak. Különös gondot fordítunk műhelyünkben HÁRFÁ-Ú 23. sz. kalapok átalakítására. Bocsos pártfogóért esedezünk: Osztermann és Stern kalapos mester kalapos mester Esztergony szabott árak! Eszköz-ú. (Kisútló-palota).

Akar-e Ön

kényelmes, tartós és elegáns lábbelit viselni?

Ez esetben csakis

„Angyal Cipőt”

Vásároljon, mely akkor valódi, ha a talpán ezen

látható.

Kapható az ország minden jobb üzletében.

viszontéllárusítók forduljanak a törv. védett

Angyal-cipők gyárához:

Engel Simon Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 8.

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908. december 15-én.

Várszínház Zárva

Vígyszínház

Visszatérés Jeruzsálemből.

Izinnü 4 felvonásban. Irta Man... Fordította Adorján A...

Apolló - Projectográf

TELEFON 68-99.

Alarcoszál. Értékes ékszerláda a tengerben. — Talchimia del amore. — (Olasz dráma.) Grofné és a Juhászleány. A vasutas álma. A kis gipszszobor árusító.

Gálans gárdista.

Kellemetlen találmány.

Mulatságok a vidéken.

KEZDETE: 8 óraker, vasár- és ünnepnap 3 óraker.

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: TY SÁNDOR Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 óraker 11,10 óraker: Ma Ujdonság!

«CORPUS DELICTI»

Bóhózat, irta: Arnold Locomte. Fordította: Salyr. Rendező: Rott Sándor. Végül! 11 óraker. Végül!

«Scheiden thut weh.»

Bóhózat, irta: ROSSÉ. Rendező: Rott Sándor. Továbbá: Lugosi Jenő, Bálint Béla és Földi Mariska ujonnan szerződöttel tagok és Türk Berta, Naon és Trebitsch Sándor fellép.

A nagy karácsonyi occasió

egyes cikkeinek árai:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Tiszta selyem liberty, Mintázott nehéz blousselymek, Sima szines nehéz lousienne, etc.

A londoni kiállításon kiállítva volt szines duplaszéles chantung 1.65 Lyoni blous és joupon-selymek mesés árai: 1.10, 1.25, 1.45

180 eméter széles valódi angol kabát sealskin 8 forint

Lerabott csipke és voile chine ruhák most félértékben kaphatók.

Szénásy, Hoffmann és Társa

csakis: Bécsi-utca 4.

Minták vidékre frankó.

STEINHARDT MULATÓ

Telefon 54-23. Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23. Ma és mindennap: Kordete fél 9 óraker. Ujdonság! Zsiga nem akar! Ujdonság! Bóhózat, irta: Glinger és Tauszig. Fordította Steinhardt G. Ezt követi A nőtlen férj

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22. COCO a csodaszemé utolsó fellépő Maximában ca. némajátékban Holnap először

Via vagy leány nevezett énekes bóhózat.

„A primadonna“ „Egy percz késés“

Továbbá 10 elsőrangú attrakció. A téliert tükörtérképben Royal Cabaret és táncszítrák

Jegyek elővételű ártól a nappali pénziárban, Bárd és a Mollos jegyirodáiban a Kontinó dohánygyárudájában válthatók.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acélt belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartalása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, szitok, szitárak stb. olcsón legjobbak. Kikötve ellismert jó munkáért. Arjegyzéket ingyen küld. Mogyoróssy Gyula m. kir. szabadalmazott hangszergyártó Budapest, VIII. Rákóczi-ut 7L. Telefon 58-80.

Butor

kézpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelű a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben. Nagy Imre lakberendezési vállalata. Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sark.)

A PARADICSOM KABARET

01.01-UT 48. szám. — Telefonszám: 113-84.

Igazgató Widlohy Rozsó József. Karmester Nádor Mihály. Hévesz Honka, Kóndor Ernő, Nogrady Gigi, Csabai Keófi, Engoli Jenő, Eilon Milford, Nagy Tilla, Dainoky Imre, Balint Béla, Tarjan Vilmos, Báltaszéky Lajos konferenciár

RABLÓK A BANKBAN

Aktuális tréfa, elődaja az egész személyzet.

Surányi szalonczukorkák

legfinomabb minőségben 1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.; utánvétel mellett bérmenve.

Finom friss teaszűtemény is kapható.

Surányi cukorkagyár Nagy-Surány Nyitra megye.

Hull a haja? Harszdalja Petroleum-hajszesz-t. GARA-féle. Egy eredeti üveg ára 3 korona. Főmételődési hely. Epest, VIII. József-ut 31. Gara Géza és Tsa drogéria. Tisztelet árjegyzékét kérem.

Szőnyeg-ujdonság!

200-300 nagyságban nyitott Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 5 firt 80 krórt.

Rosenberg és Qitt női évek, szőnyeg- és vászonárak nagy árúháza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet Alapították 1895.

Szépirodalmi ujdonságok!

Vértési Gyula. RABSZOLGÁK. Elbeszélések. Ára 4 korona. Pekár Gyula. TATÁRRABSÁG. Regény két kötetben. Ára 8 korona. Oláh Gábor. AZ ÉLET LOBOGÓJA ALATT. Új versek. Ára 2 korona.

Megjelentek a Franklin-Társulat kiadásában. Kaphatók: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. — és minden könyvkereskedésben.

GRAMMOFON-TULAJDONOSOK!

FRIED GYÓZÓ ÉS TÁRSA gramofon és hangszerek nagykereskedő-üzégház. Bpest, VIII., Aggteleki-u. 10. (Rákóczi-utól két percz). hol az összes létező gyártmány lemezek eredeti gyári árában kaphatók. Hangszerek javítása nagy műhelyünkben szakemberrel és olcsón. Alkatrészek és szorok zetek gyári áron. GRAMMOFONOK még eddig nem létezett olyan árákon egy évvel jótállással adnak el. Kereskedőnek legutóbbi bevásárlási forrás. Fonográfok és hangszerekben főtton érkezők ujdonságok. A jegyzék és lemezejegyzék ingyen és bérmenve. Ugyanúgy felvételtek. Telefon 4-4.

ber 15. Ön ós és iselni? is al 1' akkor ezen djegy minden a törv. hők on t, ut 8.

ARGENTORMŰVEK RUST & HETZEL

császári és királyi udvari szállító.

1123

GYÁRI RAKTAR:

BUDAPEST, IV., Váci-utca 5. szám.

Mindenféle dísz és használati tárgyak a legjobb minőségű

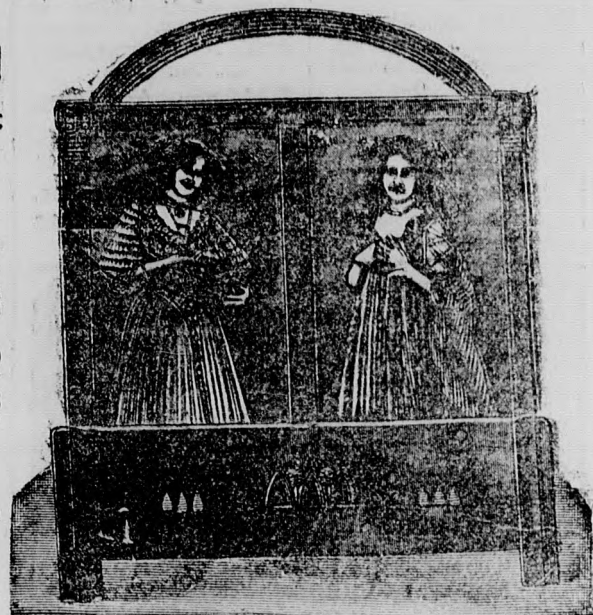
chinaezüsből és a legmodernebb
:: kivitelben. ::

Naponként újdonságok jelennek meg.

Sétabotok és cigaretta-tárcák valódi ezüsből, dus választékban.

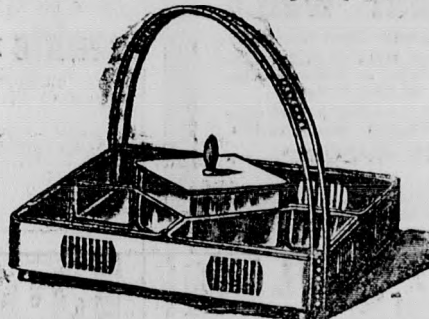
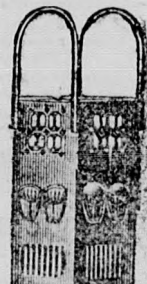
Használt tárgyak a legjutányosabb ár mellett újjáalakíttatnak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
A legjobb tisztítószer valódi és china-ezüst részére az „ARGENTOL” drb-ja 30 fill.

Fényképráma 5727. sz. K 36.—

5707. sz.

Compatiere.
Kor. 8.—Kávékészlet 6331 sz.
Kor. 55.—Compottartó 5639 sz.
Kor. 50.—Virágváza
K 21.—

Ivlámpa-szenek

»A«

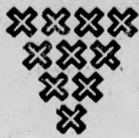
minőségű belvilágításra. Hatás bél- és tömör-szenek.

»G«

minőségű külvilágításra. Bél- és tömör-szenek

Ivlámpa
nagybani lerakat
Ivlámpa
kölcsonbeadás

Izzólámpa
és
Wolframlámpa
lerakat

Schiff és Társa

a schwechali ivlámpaszéngyár magyarországi telepe

Budapest, Ferencz József-rakpart 24. sz.

Most jelent meg! • • • Most jelent meg!

ALMANACH

XXII. évfolyam. 1909. Az 1909. évről.

Szerkesztli:
Mikszáth Kálmán

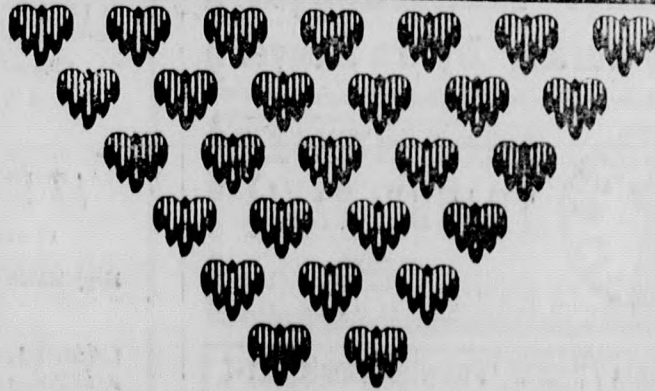
TARTALMA

Előszó: Mikszáth Kálmántól.
Szikra: Józ Pista.
Lovik Károly: La Cote.
Hevesi József: Grandvirág.
Ambrus Zoltán: Egy kis tévedés.
Farkas Pál: A német mérnök.
Soossa Dezső: A baronca.
Gárdonyi Géza: Egy ember.
Krudy Gyula: Hansziv.
Zöldi Márton: Az utolsó kereszt.
Vörtegy Gyula: Upmann mellett.

Pekár Gyula: A szerecsenek
összeesküvése.
Rákosi Viktor: Réz Péter különös
története.
Lőrinczy György: A verébballás
Herzog Ferencz: Lozenko.
Bárony István: Mese a boszorkányról.
Mikszáth Kálmán: Tóviskes idő-
gatóban.
Utószó: Bródy Sándortól.

Ára diszkótesben 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál
SINGER és WOLFNEREL Budapesten, VI., Andrassy-ut 10

Évi 6 huzás 1,000.000, 500.000, 300.000, 200.000, 100.000, 75.000 koronás főnyereményekkel és számos nagy melléknyeremenynyel.

Legkisebb nyeremény 140.— korona készpénz és egy nyereményjegy, mely utóbbit készek vagyunk darabonként 50.— K.-ás árban megvenni.

A Magyar Jelzálog - Hitelbanki Converziónális Sorsjegyeknek

folyó hó 28-án

1,000.000 kor. főnyeremenynyel

megtartandó huzása alkalmából eladjuk a sorsjegyeket:

I. Készpénzfizetés ellen a napi árfolyamon, vagyis jelenleg darabonként 122.— koronás árban.

a) A sorsjegyeket utánvételt vagy a napi ár előzetes beküldése ellen portómentesen küldjük.

b) Darabonként 10. korona előleg beküldése ellen a sorsjegyeket, számszámjegyét kiadása mellett, a vevő részére őrizetbe vesszük és a jelenleg 122.— koronát kitevő napi árból hátralékos 112.— K.-át a vevő terhére írjuk, mely hátralékból 12.— korona 1908. márczius hó 1-ig küldendő be, míg a fennmaradó 100.— korona felsás szerinti részletekben törleszthető. A megterhelendő hátralék utáni kamatok, melyeket 1908. december hó 31-ig kedvezményképp 5¹/₂%-ban állapítunk meg, negyedévenként utólag fizetendők.

II. Részletiv alakjában, a vevő választása szerint, darabonként 5.— vagy 6.— koronás havi részletekre.

A megrendelőjegy és az első részlet beküldése ellen küldjük az 1883. évi XXXI. t.-oz. értelmében kiállított, a sorsjegyek számaikat és sorozataikat feltüntető részletivet, melynek alapján a részletiv vevője már részt vesz a huzásokon és az összes részletek lefizetése után a sorsjegy tényleges tulajdonába jut.

Igérvények,

melyek a folyó hó 28-án megtartandó huzáson 200.— korona n. é. A. és B. betűs sorsjeggyel játszanak, darabonként 9.— koronás áron kaphatók.

Szíveskedjék az alanti megrendelő jegyeket felhasználni és kívánságra készséggel szolgálunk előzetes felvilágosításokkal.

„HERMES” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest, Koronaherceg-utca 5.

A kiadásunkban megjelenő „HERMES” sorsolási ellenőrzési áráról évi 2.— K.

Mindenem sorsjegyet kisorsolásból eredő elvesztés ellen biztosítunk.

Megrendelőjegy készpénzfizetésre.

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaságának. BUDAPESTEN.

Ezennel felkérem Önöket, hogy hirdeteményük alapján

darab magyar jelzálog-hitelbanki converziónális sorsjegyet portómentesen címre elküldeni sziveskedjenek.

Az ellenérték fejében á 122.— korona, vagyis koronát sziveskedjenek a küldeménynek utánvenni. postautalvánnyal küldök.

Kelt..... 1908.....

Olvasható aláírás:

Pontos cím:

Megrendelőjegy 10.— korona előleg beküldése esetén.

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaságának. BUDAPESTEN.

Ezennel megrendelek Önöknek hirdeteményük alapján

darab magyar jelzálog-hitelbanki converziónális sorsjegyet árb.-ként 122.— K.-ás árban és kérem, hogy a sorsjegyet részemre őrizetbe venni és nekem a számszámjegyét beküldeni sziveskedjenek.

Eelőleg fejében küldök darabonként 10 koronát, vagyis koronát postautalvánnyal és kérem, hogy engem a hátralékos összeggel megterhelni és nekem a szükséges nyomtatványokat aláírás végett beküldeni sziveskedjenek.

Kelt..... 1908.....

Olvasható aláírás:

Pontos cím:

Megrendelőjegy részletivire.

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaságának. BUDAPESTEN.

Ezennel megrendelek Önöknek hirdeteményük alapján egy az 1883. évi XXXI. t.-oz. értelmében kiállított részletivet

darab magyar jelzálog-hitelbanki converziónális sorsjeggyel havi koronás részletivére és felkérem Önöket, hogy a megrendelőjegy beérkezése idejében jegyzett napi árhoz mérten a havi részletek számat megállapítani sziveskedjenek.

Az első részlet fejében koronát küldök Önöknek postautalvánnyal és az Önök által megállapítandó havi részleteket pontosan fogom beküldeni. Tudomással veszem, hogy az eredeti sorsjegyek átvétele alkalmával a törvényes bélyegilletékek és portóköltségek általam megtérítendők.

Kelt..... 1908.....

Olvasható aláírás:

Pontos cím:

Megrendelőjegy ígérvényre.

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaságának. BUDAPESTEN.

Ezennel megrendelek Önöknek hirdeteményük alapján

darab ígérvényt, a magyar jelzálog-hitelbanki converziónális sorsjegyeknek 1908. december 28-án megtartandó huzására és a darabonkénti 9.— koronás ár fejében koronát postautalvánnyal címükre elküldtem.

Kelt..... 1908.....

Olvasható aláírás:

Pontos cím:

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panaszja, ha a vízfogyasztást házában vízmérő után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrzés által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban felfedi a hálózati, vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság, Kunz F.

Vízmérők szakgyára. Saját gyártelep. Vízfogyasztás ellenőrzési osztálya: BUDAPEST, I., BORS-UTCA 14 TELEFON: II-06.

Zalogcédulákat

veszek. Kiszákosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kivállok és teljes értéket fizetem.

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izsabella-utca mellett

Ezen szabadalmassal egy 16. méter tésszel, részszisszel, erős acél-sodronnybetéttel 32 K. Rész függönyrudak, teljes készlet 4-50 K. Rész sodronnybetéttel 80 K. Részgyőngy-szaló és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét erőmunkaságú 11.50 K. Fakeretel 7.50 K. Kárpitosított matracok minden kivitelben. Vap- és résbutorokat legelőbbben szállít.

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46. (Volt Uj-utca.)

Hollandi

életbiztosító részvénytársaság

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

Amsterdam

Magyarországi Igazgatóság:

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 1. SZ.

Az 1907-ik év végén:

a biztosítások összege a **341 millió** koronát meghaladta.

A tartalékok összege: 99 millió 440,898.20 kor.

Eddigi kifizetések: 75 millió 856,650 kor. 79 fill.

Legolcsóbb díjak.

Modern urasági butorok

alkalmi vétel és eladás háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és résbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-utca 1. sz. emeleti Gyár-utca Telefon 14-08.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-utca 12. sz.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalon könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illető olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a neki életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszti hivatású Dr. Pálóczi v. kórházi orvos-spezialista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi) (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megszakítása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgycső-hólyag-, ideg- és hátgerincsbajokat, az énfertőzés és szifilisz-utóhatást, magömlést, elgyengült férfit, (impotenciát) kezdődő elmesavart, aranyeret, sérveket, vérébajokat, bőrbetegségeket és a női nemű szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem juthat el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő választ (a levélbe csak válaszbélyegyet kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. A szifiliszet a szükséges specialista gyógyszeréről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. n. 6 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Cím: Dr. Pálóczi v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi (Kerepesi)-ut 10.

Amato - Lámpa

a világ legkötelesebb lefelé égő gázlámpája, meglevő bármely gázlámpára azonnal felszerelhető.
 40° gázmeztakarítás! **Héremszoros fényhatás!**

A teljes világosság lefelé!

Magyarországi vezérképviselők: **MIKLÓS TESTVÉREK** BUDAPEST, VI. kerület, Liszt Ferenc-tér 3. sz.
 Sürgőnycim: »Exelsior.« TELEFON: 16-37. Ismerető prospektus ingyen és bérmentve.

MESÉS
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KÉRJEN EGY MUTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST, DOHÁNY-U 16.

1900. Párisi világkiállítás Grand Prix
Kwizda Ferencz János
 kortélt győzelemes Kornenburg, Bécs mellett, Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmek udvari szállító.
KWIZDA-féle szabadalmazott
Szorító szárvédő-szalag ruganyos szorító szárvédő légvankossal ellátva
 sűrű, fekete, barna és fehér színben,
gummiócsok feketeszínben.
 4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábúak. A szorító s-nél megmérve,
 20-22 cm. átmérőül megf. az 1. sz. nagyság
 23-24 : : : a 2-ik : :
 25-27 : : : a 3-ik : :
 28-30 : : : a 4-ik : :
Egy darab ára:
 Szürke színben darabonként 1. sz. 5 K 50 f., 2. sz. 5 K 90 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 80 f.
 Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 90 f., 2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 80 f., 4. sz. 7 K 70 f.
 Kapható: Duloz A. utóda IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronaherceg-utca 3., Glass József V., Koronaherceg-utca 9., Heil és Stasany VIII., Múzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utca, Keleti J. IV., Koronaherceg-utca 17., Kutschera B. VII., Kerapost-ut 32., Olbrich L. VI., Teréz-körút 6., Weszely István IV., Váci-utca.

Butor
 részlete 1 m
 melyben lezárt állapotban kapható a
Butor-Udvarban
 Budapest, VII. Eötvös-u. 17.
 (Andrássy-utca sarkán.)
 Árjegyzék ingyen.

DÓCZI M.
 Budapest,
 Rákóczi-ut 10/a.
 Egyedárusítása a világban amerikai
„GO-ON”
 cipőknek.
 Párja 18 és 20 kor.

BIZTOS
 gyógyulást keresőknek
 kik bármily
 nemű betegségben szenvednek,
 mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizeleti zavartok, éjjeli magömlések, sebök és bajkóros bántalmak (syphilis, az önfertőzés utóhatásként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérhólyag, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymodoránál fogva legjobban ajánljuk
DR. GARAI ANTAL
 v. os. és kir. orsz. orvos országos hírt és a legfrissebb, 82 éve fennálló rendelés intézését
 Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőütköz segélyével.
 Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakaszi tanácsot nyújtok, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás bízottatva.
 Nőknek külön váróterem.

Telt kebel.
 Telt kebel két hónap alatt
Pilules Orientales

 (fröcsk plinák) által, az egyedüli, mely a mellét fejleszt, szilárdítja, helyreállítja a női mellnek természetes szépségét, kellemes, anélkül, hogy az apróságoknak ártanak. Garantiált arsenikmentes
 — Orvosi kiválóságoktól ajánlva. Abszolút diszkrét. Egy doboz használati utasítással, 4-65 korona, előzetes postaküldés vagy 875 korona utánvétel mellett.
I. RATIÉ GYÓGYSZERESZ PARI.
 Raktárak: Bécs, R. Puerhofer Gyógyszerész, Singerstrasse 16 Budapest, Török József Gyógyászorvos Király-utca 12.

INGYEN.
+ GUMMI +
 és különféle óvszer-árjegyzékkel és titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük.
NAKIRA
 törvényesen védett férfi GUMMI-különlegesség tucattja 12.- kor., 8 fucattból 20% engedély.
Uterus - Spray
 legjobb higiénikus nőszex 14 kor.
GUMMI - HALHOLYAG
 2, 4, 6, 8, 10, 12 kor. tucattja.
 Mintagyűjtemény 12 darab 4 K. Post velus 8-8 K-ig.
 Irrigátor 3 kor. és feljebb.
 Bidee vasállványon 3 kor.
Magyar Orvosi Moszter
 Bpest, VII. Rákóczi-ut 33. (a Rókus-kórházal szemben).
 Fontos címre és a végén keresztes ágyúval.

Férficzipők:

	Kor.
Legjobb! Amerikai cipők, széles talppal	13.-
Legfinomabb boxbőrű, cugos 9.50. fűzős	10.-
Francia szöv. cugos vagy fűzős 10.- gombos	11.-
Borjubőr fűzős, sima vagy belétes	8.-
Postó, bőrrel körűl 8.50. oroszakkal	9.50
Ugyanígyen, 24 cm. magas-szaru bőrrel oroszakkal borítva	11.-

Női cipők:

Zerge- vagy borjubőr, fűzős vagy cugos	7.-
Legfinomabb boxbőr, fűzős v. cug. 8.50. gombos	9.-
Francia szöv. fűzős vagy cugos 10.-, gombos	10.50
Postó, bőrrel körűl 7.50. oroszakkal	8.-
10.000 pár női, postó komótipő	2.- 3.-

Férficsizmák:

Amerikai boxbőrű, tisztí csizma	24.- 28.-
Bagariabőrű, erős duplatalppal	18.- 22.-
Halmaból, többféle kiállításban	12.- 16.-

Vidéki megrendelések aznap eszközöltetnek
 Rendelések 20 koránál fölül bérmentve.
 Még nem felelő arut készséggel becserelek.
 150 fénytípú elhatott remekül kiállított képes nagy árjegyzéket kívántra innun és bérmentve küldök.

HETI MŰSOR.

December		Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Várszínház
16	Szerda	Fry Pál	Lohengrin	Kutya van a kertben	Mary Ann	A sasfők	Hogyanmulatunk	A rágalom
17	d. u. Csütörtök este	Urhatnám polgár	Csavargó	Jókai ördöge Az ördög	Mary Ann	A szerencse fia	Mozgó előadás Hogyanmulatunk	—
18	Péntek	Szerelmeskedés	Faust	Visszatérés Jeruzsálemből	Mary Ann	A holnap	Hogyanmulatunk	—
19	Szombat	Szerelmeskedés	Tristán és Izolda	A király	Mary Ann	Forradalmi nász	Mozgókép-előadás Vizsgálódás	Elnemult harang
20	Vasárnap d. u. este	az aranyember	Mignon	Menykócsapas A király	A hollandi lány Mary Ann	A császár katonája Forradalmi nász	—	—

Legszebb karácsonyi ajándék zongorajátzók részére!

Dal és zene

a XIX/XX. században.
(SANG und KLANG im XIX/XX. JAHRHUNDERT.)

Zeneműkönyvtár 4 kötetben. **Albumszerű gyűjtemény.**

A «Dal és zene a XIX. században» című zeneműkönyvtár tartalma operánk, színházaink és hangversenyeink műsordarabjaiból van összeállítva.

Az összes nagyszerű újdonságokat tartalmazza, a többek közt: A hegyek alján. — Téli régi. — Dollárkirálynő. — Pillangó klasszsony stb. nagyszerű operákat és operetteket.

Tartalmaz a IV. kötet 396 modern klasszikus zeneszerzeményt, melyek négy részre vannak osztva.

Tartalmaz összesen 396, azaz kötetenként cirka 100 magában teljes zenedarabot, mely különvége körülbelül 600 K-ba kerülne.

A négykötetes gyűjtemény ára modern művészi kivitelben készült calico egész vászon díszkötésben ... 60 korona.

Egyes kötetek külön is kaphatók. Ára ... 15 korona.

A gyűjtemény 5 koronás — egyes kötetek 2 koronás — havi részlettörlesztés mellett is megrendelhető.

Budapesten készséggel házhoz küldjük megtekintés végett vételkötelezettség nélkül is.

Megrendelhető ugyiszintén minden jobb hazai könyv- és papírkereskedés útján is.

Itt levágandó és kitéve kérem címre beküldeni.

Megrendelem Schenk Ferenc könyvkereskedése Budapest, IV., Semmelweis-utca 15/B.

Dal és zene a tizenkilencedik században:

Zeneműkönyvtár 4 kötetben	60 korona.
Havi részlet	5 korona.
Külön a IV. kötet. Bolti ára	15 korona.
Havi részlet	2 korona.

Lakás: _____
Név és állás: _____
Kölet: _____
Olvasható aláírást kérünk.

I. Klasszikus és szalon-darabok.

- Bendel, Springrädchen.
- Chaminade, Lisztjára.
- Chopin, „Nocturne”, op. 9. No. 2.
- Feld, Nocturne.
- Gade, Niels W. „Aquarellen” No. 1.
- Gounod, Ch. (Bach), Méditation.
- Grieg, „Hochzeitstag auf Troldhaugen”.
- Haydn, „Serenade”.
- Jentsch, Die Möhle.
- Karqanoff, S. „Petite Valse”.
- Ketterer, Valse des Fleurs.
- Lange, Gust., Transcr. über Schubert „Am Meer”.
- Lange, Gust., Transcr. über Schubert „Sündchen”.
- Liszt, „Liebestraume”, No. 8.
- Mendelssohn-Bart., Wiesenthal.
- Nowak, Liebeswalzer.
- Raf, La Fleuse.
- Rubinstein, Romance, Es dur.
- Schubert, Ed., Camocella.
- Simeoniti, Madrigale.
- Sinding, Marche grotesque.
- Stojewski, Chant d'amour.

II. Operadarabok. — Die Oper.

- Szövegkísérettel. — Mit überlegtem Text.
- Albert Menuetto: „Flaute Solo”.
- Spanyol tánc a „Hejyek alján” c. operából.
- Bloch, Duett „O Du” a: „Alpenkönig und Menschenfönd”.
- Peter's Lied a: „Das war ich”, v. Flotow.
- Marta” op. nyitány.
- Gluck, „Ach ich habe sie verloren” a: „Orpheus”.
- Goldmark, Pastorok tánc a Tali rége c. operából.
- Gounod, Valentin imája a Faust c. operából.
- Herold, Nyit., Zampa” operából.
- Kretschmer, Eriksgang a „Die Folkunger”.
- Kronungsmarsch a „Die Folkunger”.
- Lortzing, „Leb'wohl, mein flandr. Mädchen” a: „Aris Zár és Áca” operából.
- Marcogni, Lola dala „Paraszt-köpes 14 oldalas tartalomjegyzéket az előző három kötet „Dal és zene a XIX-XX. században” gyűjteményhez kívánatra bérmentve küldünk.

III. Operette és tánc.

- Szövegkísérettel. — Mit überlegtem Text.
- Atter, „Rendez-vous”.
- Bosc, „Fosse Mousse”, Walzer.
- Greneluz, „Quand l'amour meurt”, Walzer.
- Czibuka, „Liebesraum” Walzer.
- Fall, A Dollárkirálynő operettéből. a: „Dal a Dollárkirálynő-ről”.
- A Dollárkirálynő operettéből. „Isplang, isplang, ez lesz a dalunk”.
- „Fézz a 16” Dollárkirálynő operettéből.
- Fotra, „Mondnacht auf d. Alster”, Walzer.
- Fuolo, „Einzig der Gladiatoren”, Marsch.
- Heuberger, „Im Chambre separée” a: „Der Opernball”.
- Händler V., „Märchen u. Träume” a: „Da muss man sobn”.
- Jarno, „Gibt mir die Geigen” a: „D. Orster-Christel”.
- „Hör Kaiser o.: „Die Förster Christel”.
- Litka, Nyitány „Indra kince” című operettéből.
- „Op du mich liebte” a: „Nakiris noozzeit”.
- Offenbach, A „Szép Heléna” operette négyesec.

IV. Dal, ének. — Das Lied.

- Műsordarabok zongorakísérettel.
- D'Albert, „Zur Drossel sprach der Fink”.
- Berger W., „Ach wer doch das könnie”.
- Brahms, „Wi bist du, meine Könnig”.
- Sungert, „Ich hab' ein kleines Lied erdacht”.
- Bonn, Wenn nur der Rhein nicht wäre”.
- Cornelius, „Veichen”.
- Dorn Henrik, „Das Mädchen an den Mond”.
- Eulenburg Ph. zu, „Rosenlieder” No. 1.
- „Rosenlieder” No. 2.
- Fried, „Hüte Dick”.
- Grieg, „Der Frühling”.
- Hermann K., „Wenn es schiumert auf der Welt”.
- Heuberger, „Der Spielmann”.
- Hill W., „Das Herz am Rhein”.
- Kahn R., „Ein Oudach geget sturm”.
- Liszt, „Es mus ein Wunderbares sein”.
- Löwe, „Die Mutter an der Wiege”.
- Meyer-Holmund, „Das Zauberlied”.
- Regor, „Waldeszauberlied”.
- Ries, „Am Rhein und beim Wein”.
- Schumann, „Wohlauf noch ge-trunken”, Intermezo.
- Stange, „Die Bekehrte”.
- Tschaikowski, „Nur, wer d. Seh-nucht kennt”.
- Wolf H., „Bescheiden Liebe”.

Schenk Ferenc könyvkereskedése Budapest, IV., Semmelweis (Ujvilág)-utca 15/B.

A világhírű ODEON

FOROTIPIA

JUMBO hanglemezek,

gyszintén a páratlan szerkezetű Lindström-féle

RECORD

PARLOPHON

GRAND

MONARCH

OLYMPIA

beszélőgépek minden előkelő hangszer- és beszélő-gép-kereskedésben kapható.

Főlerakat és vezérképviselő Magyarországon részére

Schiff és Társa

Budapest, Ferencz József-rkpt 24.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja a

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6-35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben eltér.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor. 12 havi egyenlő részletre 72 Korona.

Levágandó és hosszánk beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30, szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____ korona árban, fizetendő _____ kor. havi részletekben _____ től kezdve, Budapestben, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi.

Lakhely: _____
Kölet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

E hirdetési rovatban minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rend... kivül olcsó áron kapható... a budapesti pénzszekrény... raktárban, Budapest, V.,... Bálvány-utca 6/C.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos... sága a Réthy-féle czu... korka, 60 fillérért minde... nőt kapható. 71k.

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egy... letek, társulatok részére... képes nagy árjegyzéket... kívánatra ingyen küld a... Budapesti Ravatalgyár... Részvénytársaság Nagy... mező-utca E. 46. 27903 C.

Ha meglepő és
praktikus karácsonyi aján... dekre akarunk szert tenni, akkor Kohn Ede és Társa... utóda, Budapest, Város... ház-utca 6, (volt Graná... tos-utca) czéhez fordul... junk. E régi szolid cég... nél előnyösen szerzezh... tünk be arany, ezüst és... keszerűt. 29505

Zálogcédulát
Inokródi la, brillantot, ara... nyat, ezüstöt, ékszert és... röpléget veszek. Karté... ókzerész, Budapest, VII... ker., Király-utca 85. sz... Telefonszám 95-48.

12 drb. Makart-
fénykép, matt vagy fényes... 5 frt. 12 Kabinet, matt... vagy fényes 4 frt. 12 Visit... 1.50 a legszebb kivitelben
HERZ fényképszélnél,
Budapest, Bakoczi-ut 16.
Videki megrendeléseket... bármilyen fénykép után.

15. év
A »Háztartás« amagyargazd, asszonyoknél... külföldi hetente közlönye, Kürthy Emilné szerkesz... tésében, 1909. január 1-én... kezdű meg 15 évfolyamát. A »Háztartás« havonként... 3-szor szépen illusztrált... füzetben jelenik meg és a... háztartás minden ágára... kiterjed. Előfizetési ára... negyedévre 3 K, félévre 6... K, egész évre 12 korona. Mutatványszámokat kíván... atra küld a kiadóhivatal... (Budapest, VIII., József... kőrt 31/B.

Árverési hirdetmény.
Ajulirottak közhírré tesz... szük hogy Kály Gizella, öz... v. Deutsch Jakabné, Kolb... József, Radó Henrik, Kern... Arthurné, öz. Dessewffy Au... rélné, Szücs Lajos, Császár... Jánosné, Bodroghy Imre, Deu... terer József, Glück Anna, Rác... Margit, Keszler Manó, Rös... zler János, Kohn Adolf, Feinkopf Mór, Gulden Alajos, Nagy Ferencz, Klein Lipót, Kovács Adolfné, Szöllő... Antal, Süveges János, Knirsch Mátváné, Godór Jozelin, Szókrény József, Lusztig Mártonné, Szeless Pál, Nagy György, Ráth József, Szendrő József, Heintz Béla, Gyurotsits Mihály, Balogh Pálné, Wallerstein Andor, Sugar Vilmos és Schattner Béláné ingóságai, a melyek... nálunk beraktározattak, de... átvéve nem lettek, decz. 16-án, délelőtt 10 óraker... Népszínház-utca 33. sz., 11 óraker Bethlen-utca 4... számú, délután 3 óraker Baross-tér 13. számú, 1/4 óraker Ne elejts-utca 50... számú és 4 óraker Hajtsár... ut 175. számú raktárainkban közjegyző jelenlétében, nyilvános árverésen el lesz... nek adva. Tauber Armin és... társa beraktározási vállalat, Baross-tér 18.

Pénzszekrények
és amerikai irodabuto... rok használtak és újak... rendkívül olcsó áron... szállít Hirsch és Társa... Budapest, VII., Szegény... ház-tér 5.

Asztali szőlő,
szép, édes, tartós. Szét... küldi utánvételt portomen... tesen 5 kilós kosárban 4... kor, 50 fillér, fehéret 5 K... 50 fillér, asztali almát 3 K... fagymentesen csomagolva... Horelitzky Armin, Pozsony... szentgyörgy.

Kedves Barátom!
E megszólítást furcsának... találtam. Hiszen a barát... ság gyakori együttléten... alapszik. Ezt Maga nem... akarja, nem szabadulhatás... czimén. Egyébként régi... dolog, hogy fiatal asszony... és férfi között rövidesen... szerelemmé válna Hozzánk... hasonló ritka találkozás... esetén vagy felbomlik, vagy... ha megmarad is, csak sze... relem lappang alatta. Ma... gánál csak unaloműzés a... rugója, mert másként sokat... merne és nem félne. Igért... találatát igen várom. Kéz... csok illától.

Szőlő,
nemes faj, mézédés 5 kg... 4.50, Vajonc császárkörte, hardepont, díll és dechán... kevert 5 kor. Oriási maróni... 2.50, Csemegealma, nemes... faj, vegyes 2.50, Muskát... narancs, mézédés, citrom... és karfiol 3 kor. Leventei... mogyoró 4.50. Szállít díj... mentesen 5 kilogrammos... kosarakban utánvét mellett... Schornstein O. Postafiók: Kőbánya.

Babajavítás
Jegocsóbban Hermina-ut... 27. Schreiber. Levelező... lapra bárhonnan elhozom.

Elsőrendű SINGER
varrógépeket
nagyonai eredeti gyári... arban 75 koronától felebb... és minden... emelés nélkül havi 8-10 koron... osztályozással szállítunk 10... évi jótállással.

Láng Jakab és Fia
varrógép és kézi-ír nagy... korcsok
Budapest, VII., József-körút 41... Fió-bizlet: Baross-tér 4. sz. és... Budán: Margit-körút 6. Képes... árjegyzék ingyen és bérmentve.
Üzenőközlő nem dolgozik.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. Magyar, német gyorsírás ektatás... gyenes gépirás tanítás az... összes rendszerű írógéne... zen. A »Stenográfia« Or... szágos Gabelberger gyors... író és gépiró iskolában ha... vonta új magyar, német... gyorsírás, gépirás, keres... kedelmi és sokszorosítási... tanfolyamok nyílnak. Leve... lező és vitairási tanfolya... mok. Okleveles gyorsíró... és kereskedelmi iskolai... rendes tanárok. Az intézet... sokszorosító és másoló... írója elvállal mindennemű... írás és diszjunkció elké... szítését és sokszorosítását.
A »Kalligrafia« széprási... osztályában fényesen be... valt gyakorlati módszer... övetkeztében minden eset... ben sikeres széprásokta... tás. Mersékelt tandíj. Be... ratások naponta kizárólag... Rákóczy-ut 60. I. em. Nem... tévesztendő össze hasonló... hangzású iskoláké. Kér... lem tájékoztatást.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra... továbbá ügyvédi vizs... gákra, ugyszintén ál... lamszámvitelani állam... vizsgára teljes sikerrel... gyorsan, olcsón elő... készít: Dr. Kállay Zol... tán jogi szemináriuma... Budapest IV. Magyar-utca... 3. III. em. 6. (ezelőtt... VI., Rózsa-u. 44.) Ne... téveszse össze más... hirdetéssel

Azonnali pénz-
előleggel beraktározunk bu... tort, kocsiakat, varrógépe... ket, automobilt és keres... kedelmi árut, száraz rak... tárainkban utólagos díj... fizetéssel* és igen mérsé... kelt díjak mellett. Tauber... Armin és Társa, Baross... tér 18. Telefon 97-66.

Gimnáziumi,
polgári iskolai magánvizs... gákra lelkiismeretesen elő... készít »Magántanulók Elő... készítése« Rottenbiller... utca 1. 9239

Vadászfégyver
gyűjtemény, részben drök... ségből származó egyenként... is pótom áron eladó. Közö... tük Toplewer-kulcsu Lan... caster 20 forint, Előrefekvő... lakatszerkezettű, modern... Hammerles 35 forint. Grener-záru, Bäcksfilinte... 40 forint. Schnelleres... Mannlicher 28 frt. Ejecto... ros (fölténykivető) Hamme... les, 105 frt. Drilling, valódi... Krupp aczélesövekkel 65... frt. Winchester 35 frt. Né... hány jobb revolver, mint... Brauning Welodogghamer... les, ugyanitt Görr Zeiss, Voigtländer és más finom... fényképezőgép, perzsa szö... nyegek és egy motorke... rőkpár nagyon olcsón azo... nal eladó. IV/E. Egyetem... tér 5. szám. Radónál. (Nem... Egyetem-utca. 49082

A legelőnyösebb részleltetésre
zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a leg... újabb rendszerű

bankhitel
utján kizárólag csak
Reményi nagy magyar bank... szerlelepen.
Prospektus és árjegyzék in... gyen.
Budapest, Király-... 58. szám.

VALÓ.
di francia külön... gösségek (óvszer) csakis
P. BERGUERANFILS
leg híresebb párizsi... gyártó legelőnyö... sebben kereskedő
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képes ár... jegyzék ingyen és bérmentve.

Magánnyomozó
Iőrv. bejegyzett cég el... vállal bizalmi, házassági... örökségi és egyéb kényes... ügyekben teendő kutató... sokat, események, lakó... sok üzletek feltérnési... küll megfigyelést a el... tünt egyének és névte... len levelek íróinak ki... nyomozását, bel és kül... földön. Barna Libor Já... nos, Budapest, Rákóczi-... ut 6. I. 15. Telefon... 108-62. 28587

Jogtudományi
és Allamtudományi szigor... latokra, alapvizsgákra, állam... vizsgákra előkészít bizos... sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szemináriuma.
Budapest,
Nassolányi-utca 18 szám.
30 forint.
Varrógépek

SINGER A.
müzépszélnél Budapest, főú... let Akácia-utca 55. Minden... nemű varrógépek javítását... legutányosabb áron elvál... talom. Árjegyzék ingyen.

Parlament
gyorsírók által vezetett ma... gyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiaita... nárok által oktatott szak... tantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelberger szak... iskola. (Csak Liszt Ferencz-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czímre vivgyázunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékektől s más hírdetésünket utánzó másb... tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Zalogcédulákat
veszek. Bizalagosított... brilliánsokat, gyöngyö... ket, aranyat, ezüstöt és... ékszereket 100,000 kor... költségmentesen rival... tok és teljes értéket ki... fizetem.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Síp utca 8. sz.

BUTOROK
bélő, ebédő, szalonbe... rendezések, továbbá ur... szoba, iroda berendezés... röz- és mahagoni butorok... zonyegek és függönyök... salódi angol bógarnitúrák... eladása és vétel.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám... I. emelet 262
Erzsébet-utca sarok.

«Fidelitas»
magánnyomozó Intézet VI., Nagymező-utca 45. Elvál... tal kényes megfigyelése... ket, nyomozásokat és há... zassági információkat.

Legszebb és legértékesebb
KARÁCSONYI
AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyer... mekeit, barátját, ismer... rösét egy pompás és... értékes ajándékkal akarja meglepni, ren... delje meg a legszebb... díszművet, az

Erzsébet királyi-
asszony emlékére

kiadásunkban megje... lent könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembe... reknek, íróknak és mű... szeknek eredeti kéz... iratain kívül 59 nagy... fejezetben megdicsőült Erzsébet királyné... életörténétét születe... sétől haláláig érdekes... elbeszélés alakjában is... merteti legjelesebb ír... óink tollából. A mű... számos rajzzal és mű... melléklettel 200 oldal... jóval meghaladó terje... delemben, pompás ara... nyozott dombornyoma... mási angol vásznon... díszkötésben, a királyné... sikerültrelief arcképével... ára 20 korona.
Nem kevésbé értékes... és ajándéknak kiválóan... alkalmas a legnagyobb... magyar költőnk emlé... kére a »Petőfi társaság... megbizásából szerkesz... tett és kiadott vaskos... kötet, a

Petőfi Album

is, mely remek angol... vásznon díszkötésben, dombornyomással, több... mint 300 oldal terje... delemben, számos rajz... zal, eredeti okmányok... sikerült másolataival, képekkel, műmellékletekkel, Petőfi Sándor... életére vonatkozó min... den nevezetesebb ese... ményt legjelesebb írónk... tollából érdekes elbe... szélés alakjában adja... elő. Ennek a pompás és... értékes díszműnek meg... rendelési ára 16 korona.
Mind a két díszmű egyszerre megrendelése csak 30 kor.
Megrendelhető az

Erzsébet Királyné
Album kiadóhivatalában
Budapest, Erzsébet-körút 50
Megrendelések utánvételt, vagy a pénz előzetes be... küldése ellenében pontosan eszközöltetnek. Könyvgy... vők helyben és vidéken... felvételnek.

Légszesz és villamos
csillárok
Jegelőnyösebben szere... hetők be Kulcsár Sandor... bronzáru- és csillárgyára... ban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Elsőrendű vadonatuji

Singer női-
varrógép
27 forintért, iparospéke... gen olcsón 5 évi jótállással... szállítok, vidékre árjegyzék... nyen. KÉKUSZ HENRIK varr... rógépgyári raktára, Budapest... IV. Veress Pálnó-u. 40. Isz... 5. Vizonteladókknak árended...

Villamos
világítás
sajt dinamóval, lakó... hájak, gazdaságok r... szére. Telefon és villa... mos cikkei árjegyzéke... ingyen. Árjárat és... felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elek... tromérnökök, Budapest... VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Saját gyártmányú
vas-és rézbutorok
Részgy... 45.-- frt
Vasgy matracsos... 8.50 »
Gyermekegy... 11.50 »
Sodronyagy-beté... 8.50 »
Vas- és rézbutorok gyár... ában. 28048

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 47-61.

«Soványaság»
Az egyedüli eredménytől... kisért háziszser a dr. Wil... liam Hartley tanár ame... rikai erőtáp-pora. Sovány... nyak tartós, szép felt... toldásokot nyerne. — Hölgyek romok köböl... Hat hét alatt 20 kiló... gyarapodásért jótállást. Verszegényiség, gyenge... ség, idegesség elion és gy... morbajosoknak külön... hetetlen kitűn... tetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Közönség levelek minden... országából. — Doboz... ként 1 frt 10 kr. Haszn... nálati utasítással. Főrk... tár: Balázs Mór E. Budapest, VII. István-ut... 11. II. emelet 1.

INGYEN
DRAGÁBB, MINT... HALUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG... KÉPET 5 KORONÁÉRT
DÍZES PASZPARTUVAL
55-68 cm. MAGYSÁBAN
CSOMAGOLVA SZINES
OLVASKER
ÁRA 10 KORONA.
KÉPVISELŐK KÖZÖSÉGE... FELVÉTELENEK.
SZÁNDÉKSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RAFAEL FÉNYKÉPNAGYSÁG... BUDAPEST, VI. NOTTEHILLEN-... KÖRÚT 11. ELŐTT 1908. ÉVI PÁRSI... NEKIZETŐZIK KÖZÖSÉGEN... DISZKÖLÉVEL: KÉRESZTELTEK... ARANY-ÉREMMEL.